

Opinion 2005

Opinion 2005

En opinionsundersökning från
Styrelsen för psykologiskt försvar
2005

sammanställd av
Göran Stütz

SPFs skriftserie

- 2004:1 Massmediernas elberoende. Elavbrottet den 23 september 2003
- 2005:1 Minoritetsmedier och minoritetsmediepolitik i Sverige – en kartläggning
- 2005:1 Minoritetsmedier i Sverige – en kartläggning
- 2005:2 Medieföretagens syn på hot, risker och sårbarheter – en kartläggning
- 2005:3 Mediers beredskap. Informationsoperationer och mediers sårbarhet
- 2005:4 Opinion 2005

För tidigare publikationer se SPFs webbplats <http://www.psyccdef.se/reports>

Utgiven av Styrelsen för psykologiskt försvar

ISSN 1401-2383

Stockholm, 2005

Omslag: Matton bildbyrå

Tryck: Intellecta Tryckindustri, Solna 2005 – 19344

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	4
Figurförteckning	7
Inledning	8
Opinionslägen 2005	12
Inställning till det svenska samhället	12
Inställning till skilda internationella förhållanden	14
Inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor	18
Inställning i andra frågor kring försvaret	22
Aspekter på allmän försvarsvilja i fred	26
Samvariation mellan uppfattningar	28
Bilaga 1 Studiens uppläggning och genomförande	30
Bilaga 2 Tabeller	34
Bilaga 3 Summary in English (Appendix 3)	140
Bilaga 4 Enkätformulär	146
Bilaga 5 Figurer	160

Tabellförteckning

Bilaga 2

INSTÄLLNING TILL DET SVENSKA SAMHÄLLET

- Tabell 1. Uppfattning om Sverige som land att leva i.
- Tabell 2. Uppfattning om Sverige som land att leva i åren 1974, 1980, 1985, 1992 och 1995–2004.
- Tabell 3. Uppfattning om Sverige som land att leva i i olika åldersgrupper. Andelen som svarar ”mycket bra” åren 1995–2005.
- Tabell 4. Uppfattning om Sverige som land att leva i bland riksdagspartiernas sympatisörer. Andelen som svarar ”mycket bra” åren 1995–2005.
- Tabell 5. Uppfattning om att leva i Sveriges framöver.
- Tabell 6. Uppfattning om att leva i Sveriges framöver åren 1987, 1990, 1995 och 1998–2005.
- Tabell 7. Uppfattning om att leva i Sveriges framöver. Andelen som tror det blir bättre respektive sämre åren 1999–2005.
- Tabell 8. Intresset för olika aktuella samhällsfrågor.
- Tabell 9. Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder.
- Tabell 10. Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder Svar bland samtliga samt bland dem med uppfattning om respektive aspekt åren 2004 och 2005.

INSTÄLLNING TILL SKILDA INTERNATIONELLA FÖRHÅLLANDEN

- Tabell 11. Oro för den politiska situationen i världen.
- Tabell 12. Oro för den politiska situationen i världen åren 1980, 1985, 1990 och 1995–2005.
- Tabell 13. Oro för den politiska situationen i världen. Andelen som känner oro respektive som inte gör det åren 1999–2005.
- Tabell 14. Upplevd risk för storkrig i Europa.
- Tabell 15. Upplevd risk för storkrig i Europa åren 1965, 1987, 1991–1992 och 1995–2005.
- Tabell 16. Upplevd risk för storkrig i Europa. Andelen som upplever riskerna som stora respektive som mycket små eller som inga alls åren 2000–2005.
- Tabell 17. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet.
- Tabell 18. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet åren 1986, 1991, 1992, 1995 och 1997–2005.
- Tabell 19. Andelen som tror att den militära situationen i Sveriges närhet kommer att bli mer hotfull framöver åren 1995 och 1997–2004/blivit otryggare för vår del 2005.

- Tabell 20. Uppfattning om faktorer som påverkar fred och säkerhet i Sverige.
- Tabell 21. Uppfattningar om Sveriges säkerhet åren 2003–2005 bland samtliga samt bland dem med uppfattning om respektive förhållande eller situation.
- Tabell 22. Upplevd risk för att Sverige inom den närmaste fem åren blir mål för en terroristattacker.
- Tabell 23. Allmän oro för terrorhot och terrorism.
- Tabell 24. Oro för terrorattacker i Sverige.
- Tabell 25. Uppfattning om beredskap mot terrorism i Sverige.
- Tabell 26. Uppfattning om myndigheters arbete i Sverige att öka förmågan att hantera terrorism.
- Tabell 27. Att själv påverkas av terrorattacker och hot.

INSTÄLLNING I SKILDA SÄKERHETSPOLITISKA FRÅGOR

- Tabell 28. Inställning till FN:s fredsframtvingande insatser.
- Tabell 29. Inställning till FN:s fredsframtvingande insatser åren 1993–2005.
- Tabell 30. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN och/eller EU.
- Tabell 31. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN åren 1993–2003 och/eller EU år 2004–2005.
- Tabell 32. Inställning till ett svenskt deltagande i militära interventioner med eller utan stöd av FN:s säkerhetsråd åren 2003–2005.
- Tabell 33. Uppfattning om ett ökat svenskt internationellt engagemang.
- Tabell 34. Inställning till att Sverige bidrar till EU:s militära snabbinsatsförmåga.
- Tabell 35. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU.
- Tabell 36. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt (militärt) försvar inom EU åren 1998–2005.
- Tabell 37. Andelen för respektive emot ett svenskt medlemskap i ett gemensamt (militärt) försvar inom EU åren 2000–2005.
- Tabell 38. Inställning till att EU genomför militära insatser utanför Europa åren 2003–2005.
- Tabell 39. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet?
- Tabell 40. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet? Inställning åren 1997–2005.
- Tabell 41. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet? Andelen för medlemskap respektive som önskar behålla den militära alliansfriheten åren 2000–2005.
- Tabell 42. Inställning till svensk export av vapen.
- Tabell 43. Inställning till en svensk försvarsindustri.

INSTÄLLNING I ANDRA FRÅGOR KRING FÖRSVARET

Tabell 44. Uppfattning om huruvida Sverige bör ha ett militärt försvar.

Tabell 45. Uppfattning om behovet av ett försvar/militärt försvar åren 1979, 1987 och 1995–2005.

Tabell 46. Andelen tveksamma respektive negativa till ett svenskt militärt försvar åren 1999–2005.

Tabell 47. Önskad typ av militärt försvar.

Tabell 48. Önskad typ av militärt försvar åren 2000–2005.

Tabell 49. Inställning till förslag om kvinnlig värnplikt åren 2003–2005.

Tabell 50. Uppfattning om målen för totalförsvaret.

Tabell 51. Uppfattning om det militära försvarets huvuduppgifter åren 1998–2000 och 2002–2004/målen för totalförsvaret 2005.

Tabell 52. Inställning till att det militära försvaret används för ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid.

Tabell 53. Inställning till att det militära försvaret används som ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid bland samtliga tillfrågade och bland dem med uppfattning om respektive situation. Medelvärden åren 2003–2005.

Tabell 54. Inställning i några antagna situationer rörande det militära försvaret.

Tabell 55. Inställning till att det militära försvaret övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism.

Tabell 56. Inställning till ett delat ansvar för totalförsvarsuppgifter mellan staten och offentlig sektor åren 2003–2005.

ASPEKTER PÅ ALLMÄN FÖRSVARSVILJA I FRED

Tabell 57. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp.

Tabell 58. Inställning till väpnat motstånd i befolkningen och i åldersgrupperna 18(20)–24 och 25–29 år.

Tabell 59. Den allmänna försvarsviljan i fred. Genomsnittliga andelar vissa perioder.

Tabell 60. Andelen tveksamma till eller som tar avstånd från väpnat motstånd vid angrepp åren 1994–2005.

Tabell 61. Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret.

Tabell 62. Uppfattning om statsutgifterna för försvaret/det militära försvaret åren 1957, 1980, 1987, 1990, 1992 och 1995–2005.

Tabell 63. Andelen som anser att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas respektive minskas åren 2000–2005.

Tabell 64. Uppfattning om statsutgifterna för samhällets krisberedskap.

Tabell 65. Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret åren 1987, 1990, 1992 och 1995–2004 och för samhällets krisberedskap 2005.

SAMVARIATION MELLAN UPPFATTNINGAR

- Tabell 66. Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.
- Tabell 67. Upplevd risk för att Sverige inom den närmaste fem åren blir mål för en terrorattack relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på försvars- och säkerhetspolitik.
- Tabell 68. Allmän oro för terrorhot och terrorism relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.
- Tabell 69. Oro för terrorattacker i Sverige relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.
- Tabell 70. Uppfattning om förhållanden – *internationell terrorism* – som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.
- Tabell 71. Inställning till att det militära försvaret övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

Figurförteckning

Bilaga 5

- Figur 1. Oro över den politiska situationen i världen 1980–2005.
- Figur 2. Upplevd risk för storkrig i Europa 1995–2005.
- Figur 3. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet 1997–2005.
- Figur 4. Inställning till FNs fredsframtvingande insatser 1993–2005.
- Figur 5. Skall Sverige sända militära förband utomlands på begäran av FN och/eller EU 1993–2005.
- Figur 6. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU 1998–2005.
- Figur 7. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet 1997–2005?
- Figur 8. Behöver Sverige ett militärt försvar 1995–2005?
- Figur 9. Uppfattning om statens kostnader för det militära försvaret 1995–2005.
- Figur 10. Den allmänna försvarsviljan i fred 1995–2005.

Inledning

Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF) har enligt gällande regleringsbrev bl a uppdraget att genom studier följa svensk opinionsutveckling i frågor rörande säkerhetspolitik och totalförsvar. Den första studien genomfördes redan 1952 i samband med utredningen om det psykologiska försvaret (*Psykologiskt försvar, SOU 1953:27*). Föreliggande studie utgör den senaste i den serie opinionsmätningar som det psykologiska försvaret publicerat under ett halvt sekel. I *Opinion 2005* redovisas den svenska allmänhetens syn på frågor inom följande större områden:

- inställning till dagens och framtidens svenska samhälle,
- inställning till skilda internationella förhållanden,
- inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor,
- inställning i andra frågor kring försvaret,
- aspekter på befolkningens försvarsvilja som den kommer till uttryck i fred.

Frågor och förhållanden som gäller vårt lands säkerhet och försvar är säkert ingenting gemene man normalt går och funderar på och är därmed inte särskilt aktuella för stora delar av befolkningen. Förhållandet att vi lever i en föränderlig värld gör sannolikt många osäkra i sina uppfattningar om och åsikter i skilda samhällsfrågor inte minst på det säkerhets- och försvarspolitiska området. Detta medför att de uppfattningar och attityder som avspeglar sig i opinionsstudier som behandlar sådana frågor måste tolkas med eftertanke. Generellt gäller att man bör vara försiktig med att hänge sig åt alltför långtgående spekulationer och slutsatser om vilka orsaker som kan dölja sig bakom olika opinionsyttringar inklusive opinionsförändringar.

Eftersom SPF:s opinionsundersökningar görs normalt en gång årligen kan mindre eller större förskjutningar i åsiktslägen äga rum mellan mättilfällena. Sådana eventuella förändringar kan inte fångas in här men att SPF:s studier ger en bild av mer långsiktiga opinionslägen råder det knappast någon tvekan om.

Insamling och bearbetning av data för denna studie har utförts av Statistiska Centralbyrån (SCB). Till totalt 1 993 personer i åldrarna 18–74 sändes enkätformulär med post. Dessa personer utgör ett representativt urval av Sveriges befolkning i åldersintervallet och representerar inalles drygt 6,2 miljoner människor. När fältarbetet avslutades hade svar inkommit från 1 151 personer eller 58 %. Bortfallet är således betydande i undersökningen, 42 % (se *bilaga 1*).

Datainsamlingen omfattar perioden 12 september till 25 oktober 2005. För frågornas formulering, tabellsammanställning och presentation svarar SPF.

Det finns anledning att påpeka att ordalydelser i resultatredovisningen, som t ex ”hösten 2005”, ”i höst”, ”i år”, ”jämfört med förra året”, ”förra hösten”, inte avser longitudinella data, dvs uppgifter som upprepat insamlats över en viss, längre period utan avser det förhållande som observerats vid ett begränsat tidsintervall.

När det gäller jämförelser mellan studier olika år skall sägas att fram till och med 1991 baseras SPFs opinionsundersökningar på besöksintervjuer. Mellan 1992 och 2002 ligger telefonintervjuer till grund för studierna. Sedan 2003 är det svar i postenkäter som utgör grunddata.

Metodlitteraturen visar att datainsamlingstekniken kan påverka inte bara svarsfrekvensen utan även de tillfrågades (*respondenternas*) benägenhet att avge vissa svar. I allmänhet är dock skillnaderna små mellan datainsamlingsmetoder. Men ett varningens finger bör ändå höjas. Huruvida opinionslägen 2003–2005 som förändrats jämfört med 2002 eller tidigare skall ses som reella eller som en följd av datainsamlingen är det i flera fall för tidigt att bestämt uttala sig om.

I Finland gör sedan många år *Planeringskommissionen för försvarsinformation* (PFI) årliga studier på det utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska området. I Norge svarar *Folk og Forsvar* för studier rörande norrmännens inställning till svaret och medlemskapet i Nato. *Forskningsgruppen för Samhälls- och Informationsstudier* (FSI) i Stockholm gör longitudinella studier inom olika samhällsområden bl a säkerhetspolitik och försvar. Upprepade referenser kommer att göras till dessa studier. I ett par frågor kring terrorhot och terrorism kommer referens att ges till en studie genomförd av *Krisberedskapsmyndigheten* (KBM). Beträffande inställningen till ett svenskt medlemskap i Nato kan refereras till *SOM*-undersökningarna vid Göteborgs universitet.

De tillfrågade har indelats i befolkningsgrupper. Bakgrundsdata redovisas i *bilaga 1*. I den bilagan framgår även storlekar på procentandelsskillnader som måste erhållas för att observerade skillnader mellan år och grupper skall bedömas som verkliga och inte som orsakade av slumpen. Som framgår är vissa grupper numeriskt små; de relativa talen bör i dessa fall naturligtvis tolkas restriktivt.

Samtliga tabeller har sammanförts till en tabellbilaga, *bilaga 2*. Där kan aktuella svarsfördelningar studeras och jämförelser göras med äldre undersökningar. Hur frågorna formulerats och om frågor och svarsalternativ ändrats över tid framgår vid respektive tabell. Inom parentes efter frågan anges vilket eller vilka år som en viss frågeformulering är aktuell.

Huvudsakligen redovisas i tabellerna svarsfördelningar erhållna under 1990-talet och framåt. För mer fullständiga äldre tidsserier hänvisas till SPFs skrifter avseende 1989 och 1990 års opinionsstudier eller till de senaste årens (*Opinion 2002, 2003 och 2004*). Många av SPFs opinionsstudier – och andra studier från SPF – kan hämtas i pdf-format på myndighetens hemsida med adressen www.psyodef.se/reports.

Information kring studien och några av de preliminära resultaten tillställdes svenska och utländska nyhetsmedier. Det mediematerialet är översatt till engelska och framgår i *bilaga 3*. I *bilaga 4* återges enkätformuläret i sin helhet. Grafer över några traditionellt centrala frågor i opinionsundersökningarna redovisas i *bilaga 5*.

Några händelser som kan tänkas ha påverkat opinionen i vissa frågor

Det är huvudsakligen genom de ordinarie nyhetsmedierna som människorna i ett samhälle får reda på vad som sker i landet och i omvärlden. Medierna rapporterar, förklarar och granskar skeenden. Att nyhetsmedierna, som genom sitt innehåll bestämmer vilka punkter på *agendan* som skall behandlas, påverkar medborgarnas attityder och förhållningssätt torde vara oomtvistat. En rad förhållanden, skeenden och händelser som inträffat och som fick och får stort utrymme i svenska nyhetsmedier *kan* då på olika sätt, kort- eller långvarigt, direkt eller indirekt, ha påverkat inställningen i flera av de frågor som ingår i den här studien. Av den anledningen kan det vara bra att påminnas om något av det som ”hände” tiden före, strax före och/eller under datainsamlingen.

Alla i vårt land minns och berörs på olika sätt av tsunami-katastrofen i Sydostasien på Annandagen 2004 och stormen Gudrun i södra Sverige i januari 2005. Även om dessa skeenden, som till sitt innehåll är helt olika, utspelades långt före denna undersökning påminns vi ständigt om dem i medierna och sannolikt mest påtagligt av flodvågskatastrofen och dess följder och då i ett nationellt perspektiv. Det har under 2005 debatterats intensivt i medierna och annorstädes om hur Sverige och svenska myndigheter skött hjälp och stödinsatser. I medierna har det funnits redogörelser för andra länders insatser och i flera fall verkar dessa varit bättre och snabbare än de svenska. Hur flodvågskatastrofen och stormen påverkat människors sinnen och tankar rörande samhället och dess företrädare är svårt att säga då undersökningar lämnar inte helt entydiga resultat men självklart måste antas att händelserna påverkat människors uppfattning om svenska myndigheters beredskap och förmåga att handha situationer av detta slag.

Andra katastrofer och katastrofsituationer som fått mycket uppmärksamhet i medierna är orkanerna ”Katrina” i slutet av augusti och även ”Rita” två månader senare. Gigantiska skador och omfattande översvämningar drabbade USAs sydkust. I oktober rapporterar svenska medier om förödande jordskalv i Kashmir, Pakistan, med många omkomna. Även dessa skeenden kan påverka uppfattningen om vår egen beredskap i katastrofsituationer.

Ett annat för denna undersökning viktigt område gäller terrorism. Fruktansvärda exempel på terroristattacker utspelas, dels på nära geografiskt håll (London i juli), dels längre bort (Egypten också juli och Bali i början av oktober). Då studier visar att just terrorism är det hot som upplevt av många som det allvarligaste måste antas att dessa händelser, för kort eller längre tid, påverkar uppfattningen om Sveriges förmåga och beredskap att möta och hantera denna typ av attacker. En fråga i det sammanhanget kan gälla en eventuell samverkan mellan polisen och Försvarsmakten i terroristssammanhang.

Till denna verklighet måste fogas fiction, nämligen teve-serien *Kommissionen*. Denna teve-satsning startar en dryg vecka in på datainsamlingsperioden för denna undersökning och pågår under hela denna tid och varje avsnitt följs av strax under eller drygt miljonen tittare. Upptakten består i att Sverige attackeras av terrorister,

regeringsbyggnader i centrala Stockholm jämnas med marken och tusentals människor omkommer. Chockverkan är total. En specialkommission inrättas för att fånga in terroristerna. I de kommande elva avsnitten får tittaren sedan följa kommissionens arbete och svåra beslut. Även om serien är fiktiv gäller den något obehagligt aktuellt. I medierna kunde man mötas av rubriker som "Sverige är lika illa ute på riktigt", "Expert: Vi borde tänka till innan något händer". Flera frågor i årets studie gäller terrorism eller aspekter på denna och man kan fundera på vilken effekt på svaren serien har. Här gavs tillfälle till metodologiska specialstudier som dock missades.

Sedan länge pågår en debatt i vårt land rörande det nuvarande och det framtida militära försvaret. Att nå en bred politisk uppgörelse härom verkar numer inte möjligt. Signalerna från politikerhåll är inte alltid klargörande för gemene man. Nedläggningar och indragningar av militära förband och enheter och en radikal personalminskning, det drastiskt minskade antalet värnpliktiga får, menar många, inte bara negativa regional- och arbetsmarknadspolitiska följder utan, och framför allt, befaras att vårt militära försvars kapacitet försvagas väsentligt och att internationella åtaganden och samarbeten hotas.

Den svenska militära alliansfriheten och vårt förhållande till ett utvidgat Nato är frågor som idag för många blivit mer komplicerade än tidigare.

Sveriges roll i Europeiska unionen, EUs institutioner och samarbetsområden, EUs konstitution eller grundlag etc är frågor på den politiska agendan i Sverige som ofta får stort utrymme i medierna. Rapporteringen och diskussionerna kring Sveriges bidrag till och roll i ett gemensamt militärt försvar inom EU, EUs försvarsåtaganden och civila krishantering kan påverka inställningen i frågor som gäller vårt lands säkerhetspolitik och försvar i EU-perspektivet och vårt förhållande generellt till unionen och Europa.

Ryssland verkar bli alltmer odemokratiskt samtidigt som den ryska militären rustar upp. Allmän osäkerhet kring rysk ekonomi och internationella politik och vad detta kan innebära i vårt närområde är frågor som kvarstår sedan tidigare. Till detta skall läggas oron i Mellanöstern, konflikten mellan Israel och Palestina med bl a upprepade attentat och vedergällningar och, inte minst, bakslagen och den osäkra situationen i Irak väcker också oro.

Användningen av jordens naturresurser, utsläpp, global uppvärmning, klimatologiska förändringar, epidemier, politikernas och andras försök att hindra utvecklingen och komma tillrätta med dem är frågor som länge varit på agendan i Sverige.

Parallellt med detta förs sedan lång tid i medierna och annorstädes en debatt om upplevda brister inom klassiska områden som skola, vård och omsorg. Nästan dagligen möts vi, via medierna eller genom egen erfarenhet, av nedskärningar inom offentliga sektorer, av det ökade våldet i samhället, spektakulära rån av värdetransporter etc. Kampen mot ohälsan, integrationen av flyktingar och invandrare samt åtgärder för dem som står utanför arbetsmarknaden är prioriterade satsningar. Hur man förhåller sig i sådana frågor och vilken tilltro man sätter till politiker och andra beslutsfattare ingår som en viktig del i skilda uppfattningar om dagens – och framtidens – samhälle.

Opinionslägen 2005

Inställning till det svenska samhället

(tabellerna 1–9)

I stort sett alla (94 %) tycker att Sverige är ett bra **land att leva i**. Opinionsläget i årets studie skiljer sig knappast från de tidigare men trenden från undersökningarna 2003 och 2004 fortsätter då andelen som svarar ”mycket bra” minskar medan svaret ”ganska bra” ökar. Att sistnämnda uppfattning är mer utbredd än den först nämnda noterades, förutom 2003 och 2004, senast i undersökningarna i mitten av 1990-talet. Jämförelser över längre tidsperioder kan dock bli vanskliga eftersom befolkningen i viss mån kan ha anpassat sig till det aktuella läget.

Andelen ”mycket” nöjda är lägre bland de borgerliga sympatisörerna, dock inte till kristdemokraterna, än bland övriga. Andelen mycket nöjda är lägre i den yngsta och äldsta åldersgruppen än i de mellanliggande grupper. Jämförs olika år blir bilden inte entydig vilket till del förklaras av att det faktiska antalet tillfrågade i vissa ålders- och sympatigrupper är litet varvid smärre förändringar i absoluta tal kan leda till påtagliga skillnader i relativa tal.

Fram till och med 2002-års studie tror 20–26 % att det blir bättre att **leva i Sverige i framtiden**, något fler (med viss variation omkring en tredjedel) hyser den motsatta åsikten men de flesta förväntar sig inte några större förändringar. I denna fråga skedde en kraftig förskjutning åt det pessimistiska hållet i studierna 2003 och 2004. I höst ser nio procent optimistiskt på framtiden, andelen pessimistiska minskar (från 53 % förra året till 42 %) medan de flesta, 48 %, tror att det blir ungefär som idag. Den gruppen är nu större än i någon tidigare SPF-undersökning.

Här måste noteras två saker. Den första gäller frågeformuleringen. Som framgår avses olika tidsintervall i undersökningarna vilket förstås kan påverka svaren. Den andra gäller förhållandet att postenkäter ligger till grund för studierna fr o m 2003. Här kan misstänkas att datainsamlingstekniken (också) haft en viss effekt på svarsbilden vid jämförelser mellan år.

Det är främst bland kvinnor (vilket verkar vara det vanliga, *tabell 7*), bland personer i åldern 50–64, bland storstadsbor samt bland sympatisörer till vänstern som man finner den mer pessimistiska framtidssynen. Personer som är för Sveriges medlemskap i EU tenderar vara mer optimistiska inför framtiden än EU-motståndarna.

Vad gäller **intresse för olika samhällsfrågor** anges i årets studie nio aktuella områden och av dessa är frågor kring Sveriges försvar, samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar/störningar och Sveriges utrikespolitik av intresse här medan de övriga får betraktas som reliefer åt dessa.

Som framgår i slutet av *tabell 8* är intresset genomsnittligt sett störst för frågor kring hälsa, sjukvård och omsorg och därefter för frågor vad avser skola och utbildning. Även kring frågor rörande polis och rättsväsende och arbetsmarknad är intresset (jämförelsevis) stort. Det gäller alltså områden som mer direkt berör enskildas tillvaro. Försvaret är, jämfört med de övriga, av mindre intresse. Intres-

set för frågor kring samhällets krisberedskap, utrikespolitiken och EU-samarbetet verkar inte heller vara speciellt stort.

Intresset för *Sveriges försvar* tenderar vara mest utbrett bland män, bland äldre, bland lågt utbildade, bland boende i mindre orter/på landsbygden och bland sympatisörer till kristdemokraterna och moderaterna.

När det gäller *samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar eller störningar* är intresset för detta inte heller relaterat entydigt till bakgrundsvariablerna. Intresserade är främst kvinnor, sympatisörer till miljöpartiet samt positiva till medlemskapet i EU.

När det gäller oro för **förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder** de närmast kommande fem åren framgår sist i *tabell 9* att oron bland både män och kvinnor är störst för "flytt av arbetstillfällen till utlandet", "organiserad internationell brottslighet" och "internationell terrorism". Aspekten "kärnvapenhot" hamnar frekvensmässigt sist bland de tio efterfrågade områdena. Oron på de tio aspekterna tenderar generellt vara mer utbredd bland kvinnor och också bland äldre.

Här kan refereras till några longitudinella enkätstudier genomförda av Forskningsgruppen för Samhälls- och Informationsstudier (FSI). I studien *Om framtida hotbilder* studeras upplevda hotbilder inom en rad områden som FSI mätt från slutet av oktober 2004 till slutet av januari 2005. Bland resultaten noteras att oron tycks ha sjunkit mellan 2003 och 2004 för samtliga områden och den största sänkningen gäller oron för krig. År 2004 uppger 50 % att de upplever "terrorism" som ett starkt hot inför framtiden. Därefter kommer "kemisk och biologisk krigsföring" och på delad tredjeplats "AIDS" och "miljöförstöring". "Krig" hamnar på delad tionde plats (tillsammans med epidemier då 22 % upplever respektive som ett starkt framtida hot). "Arbetslösheten" och "befolkningsökningen" hamnar längst ner på listan (*FSI, 2005.06.16, v20hot*).

FSI studerar sedan 1984 ett större frågebatteri som gäller olika samhällspolitiska önskemål. Att "verka för en bra sjukvård", "omsorg om vårdbehövande äldre" och att "stoppa narkotikamissbruket" är de tre viktigaste kraven 2005. Även "att värna om kommande generationers framtid" ligger högt upp bland kraven. På dessa fyra områden har en majoritet av folket svarat "ett absolut krav". På femte plats kommer "att kämpa för freden" (44 % ser detta som ett absolut krav) medan kravet "ett starkt försvar" (10 %) kommer på 34:e plats och trea från slutet. Studeras dessa sistnämnda angelägenheter noteras en viss minskning i andelen som håller de två som ett absolut krav. Tilläggas kan att det verkar finnas ett motsatsförhållande mellan de två kraven (*FSI: Svenska folkets krav: År 2005, 2005.06.15, v24krav*).

Planeringskommissionen för försvarsinformation (PFI) genomför sedan många år opinionsundersökningar på det utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska området i Finland. Den senaste gjordes i september 2005. Till grund för studierna ligger besöksintervjuer och målgruppen är personer i åldern 15 till 79. Vilka hot bör Finland i första hand ställa in sig på under de kommande tio åren? Ökad internatio-

nell brottslighet” (52 %) kommer på första plats och därefter ”en djup universell kris i det internationella systemet” (41 %), ”miljökatastrof till följd av klimatuppvärmning” (37 %) och ”en regional kris nära Finland orsakad av samhällsproblem eller naturkatastrof” (36 %). Bland mindre sannolika hotbilder nämns terrorattack riktad mot Finland och krig i Finlands närområde (PFI: www.defmin.fi).

Inställning till skilda internationella förhållanden

(tabellerna 11–27, 66–71 och figurerna 1–3)

Terrordåden mot USA den 11 september påverkar helt klart opinionsläget i ett par frågor i 2001-års SPF-studie. Den till synes starkaste påverkan rör frågan om upplevd oro. I mätningarna dagarna före attackerna uppger 41 % och dagarna efter attackerna 66 %, att de känner stor **oro för den politiska situationen i världen** (*Opinion 2001*). Därefter återgår åsiktsläget till det mer normala men i studien förra hösten ökar åter andelen oroade till 54 % från 47 % året innan. I höst råder i stort samma opinionsläge som 2002 och 2003: strax under hälften (46 %) känner mycket eller ganska stor oro, något färre (41 %) känner ganska liten oro medan 8 % upplever mycket liten eller ingen oro alls (se figur 1 i bilaga 5). Oroade är oftare kvinnor än män vilket är ett resultat som observerats i flertalet tidigare SPF-studier (tabell 13). Oroade återfinns enligt höstens studie oftare i bland sympatisörer till kristdemokraterna och vänstern (notera dock det lilla antalet personer i dessa grupper). Andelen oroade är högre bland EU-motståndare än bland dem som ser med gillande på Sveriges medlemskap i EU.

I Folk og Forsvars studie *Holdninger til Forsvaret 2005* studeras normmännens syn på den politiska situationen i omvärlden. I studien, som baseras på telefonintervjuer och som genomfördes under de första veckorna 2005, tycker 20 % av befolkningen i åldern 15 eller äldre att situationen i världen är ”mycket spänd”, 45 % anger ”ganska spänd”, 14 % säger ”lite spänd” och 15 % håller den för avspänd (*détente*). Läget 2005 skiljer sig dramatiskt från läget 2003 då 67 % upplevde situationen som ”mycket spänd” (www.folkogforsvar.no).

I mätningen i september 2005 finner Planeringskommissionen för försvarsinformation (PFI) bl a att drygt två tredjedelar (70 %) känner stor eller en viss oro över det politiska läget i dagens värld medan 29 % är obetydligt eller inte alls oroade (PFI: www.defmin.fi).

Även när det gäller upplevda **risiker för storkrig i Europa** påverkas opinionen av septemberhändelserna i USA 2001 men inte alls lika kraftigt som i orosfrågan. Omkring 1/3 av de tillfrågade upplever vid tiden för dessa krigsriskerna som stora men den andelen minskar påtagligt 2002 och hamnar i 2003-års studie på 18 %. I studien förra året noteras en förändring åt det pessimistiska hållet men samtidigt ökar andelen i befolkningen som upplever riskerna som ”ganska små” (från 47 till 54 %). Nu återgår åsiktsläget i stort till det som råder 2003 (figur 2). Den här frågan har omformulerats men att detta påtagligt skulle förskjuta svaren i någon riktning är inte troligt.

Uppfattningen att riskerna är stora hyses främst av kvinnor, av yngre, av läge och mellanutbildade och av sympatisörer till kristdemokraterna. Det är oftast i dessa grupper som riskerna upplevs som stora i SPFs studier. Andelen som bedömer riskerna för militära konflikter som stora är högre bland EU-negativa än bland positiva till Sveriges EU-medlemskap (*tabell 16*).

PFI ställer en fråga i sin senaste studie som rör den upplevda sannolikheten för olika slags militära konflikter bl a ”väpnade sammandrabbningar eller krig i Europas närområden som får efterverkningar i Europa”. Över hälften (53 %) tror att stor eller ”rätt stor” sannolikhet för detta föreligger medan 43 % håller det för osannolikt. En tredjedel (36 %) anser det föreligger stor eller rätt stor sannolikhet för inbördeskrig i någon europeisk stat medan strax över hälften håller detta för osannolikt. Motsvarande andelar för sannolikheten för en väpnad sammandrabbning mellan två europeiska stater är 20 och 77 % och vad gäller sannolikheten för krig som berör flera kontinenter 21 och 77 % (*PFI: www.defmin.fi*).

Beträffande uppfattningen om **den framtida militära situationen i vår geografiska närhet** måste noteras att frågan i årets studie formulerats annorlunda mot tidigare. Direkta jämförelser mellan år kan inte utan vidare göras (*figur 3*). Under perioden 1995–2003 är det vanligen fler som bedömt att läget tio år framöver blir mer hotfullt (15 % i snitt) än att det blir mindre hotfullt (12 %). Majoriteten – 64–73 % över de åtta studierna – tror att läget då blir ungefär det samma som idag. I förra årets studie ökar den pessimistiska bedömningen till 20 % medan de som inte förväntar sig förändringar, 65 %, minskar något jämfört med studierna 2001–2003.

Med den nu aktuella frågeformuleringen ökar differensen mellan den pessimistiska bedömningen (blivit otryggare, 33 %) och den optimistiska (blivit tryggare, 8 %) samtidigt som andelen som saknar uppfattning är högre än tidigare. En pessimistisk framtidsbedömning är vanligare bland kvinnor, bland sympatisörer till folkpartiet, kristdemokraterna, moderaterna samt bland negativa till EU-medlemskapet (*tabell 19*).

Fyra femtedelar eller 80 % (75 % år 2004) tror att den militära situationen i Finlands närhet under de följande tio åren kommer att förbli likadan eller mindre hotande än idag medan 17 % (främst kvinnor) anser att den blir mer hotfull (*PFI: www.defmin.fi*).

Hur tror man att **olika situationer eller förhållanden påverkar fred och säkerhet i Sverige?** Som framgår av *tabellerna 20–21* bedöms elva skilda situationer eller förhållanden. Uppenbarligen är uppgiften svår för i likhet med förra året ligger andelen som saknar uppfattning mellan 18 och 26 % utom för aspekterna ”Sveriges medlemskap i EU” (13 %) och ”utvecklingen i Ryssland” (37 %). Informationsläget spelar sannolikt in här då informationen är och har varit omfattande kring EU och Sveriges medlemskap i denna medan gemene man helt säkert inte är lika välunderrättad om utvecklingen i dagens Ryssland. Att sakna uppfattning är vanligare bland kvinnor än bland män. Jämförelser kompliceras naturligtvis av den

betydande andelen i olika befolkningsgrupperna som inte kan eller vill svara. Av den anledningen återges i *tabell 21* svaren dels bland samtliga tillfrågade åren 2003–2005 (notera att enbart positiva och negativa svar anges), dels andelen dessa år *med en åsikt* om respektive förhållande eller situation.

Vad medlemskapet i EU beträffar tror 42 % (38 % förra året och 43 % i studien året dessförinnan) att detta påverkar positivt fred och säkerhet i Sverige, lite drygt en femtedel anser det motsatta medan 22 % tror att det inte påverkar. Här saknar 13 % uppfattning. I jämförelse med undersökningen förra hösten ökar således andelen något som ser positivt på EU-medlemskapet i freds- och säkerhetshänseende.

Att Sveriges deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor (*battle groups*) påverkar fred och säkerhet i Sverige positivt anser 40 %, 20 % anser att den påverkar negativt och lika många att den inte påverkas. En femtedel saknar uppfattning. Här verkar en kraftig förskjutning i opinionen skett åt det positiva hållet då betydligt fler i förra höstens studie än i årets uppfattar deltagandet som en negativ faktor. Beaktas enbart dem med uppfattning blir dock förändringen inte lika påtaglig.

En aspekt eller ett förhållande som man jämförelsevis frekvent ser som en positiv faktor är vårt deltagande i EUs försvars- och säkerhetspolitiska samarbete. Bland samtliga tillfrågade upplever 36 % samarbetet som positivt medan 23 % upplever det som en negativ faktor. Den senare gruppen ökar dock jämfört med läget förra året.

I höst gör en tredjedel bedömningen att vår militära alliansfrihet påverkar positivt freden och säkerheten i Sverige, 13 % anser att den påverkar negativt, 34 % att den inte påverkas alls medan en femtedel saknar uppfattning. Gruppen som ser positivt på alliansfriheten i det här avseendet ökar och är nu större än i 2003- och 2004-års studier.

Det är således fler som framhåller betydelsen av EU än vår militära alliansfrihet för fred och säkerhet i Sverige.

Vad gäller Natos utvidgning till de baltiska staterna anser 31 % att detta medverkar positivt till fred och säkerhet i vårt land, 18 % anser att utvidgningen påverkar negativt medan en fjärdedel anser att den inte påverkar alls. Den positiva uppfattningen har ökat något i utbredning jämfört med förra året medan den negativa i stort är oförändrad.

Av de elva aspekterna anser man i störst utsträckning att utvecklingen i Irak, att ”användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd” är för fred och säkerhet negativa faktorer. Utvecklingen i dagens Ryssland upplevs av många som en negativ faktor. Strax över hälften av samtliga anser att konflikten mellan Israel och Palestina inte påverkar Sveriges fred och säkerhet.

I studien från PFI i september 2005 noteras bl a att 29 % upplever Finlands och finländarnas framtid som tryggare än idag medan 46 % (mest kvinnor) tror att man om fem år lever i en otryggare. En knapp fjärdedel väntar ingen skillnad i jämförelse med hur det är idag.

I undersökningen ingår också ett antal fenomen och faktorer som skall bedömas om man tror att fenomenet/faktorn ökar eller minskar Finlands och finländarnas trygghet. Faktorer som ökar känslan av *trygghet* är Finlands deltagande i EUs gemensamma försvar (59 % anser detta), EUs åtgärder mot terrorism (58 %) och Finlands medlemskap i Europeiska Unionen (56 %). Att Finlands militära alliansfrihet ökar känslan av trygghet tycker 43 %, 15 % anser det motsatta medan 36 % menar att alliansfriheten inte har någon inverkan i detta avseende.

Det av USA och Ryssland proklamerade kriget mot terrorismen anser nästan hälften (49 respektive 47 %) medföra ökad otrygghet. Sveriges militära alliansfrihet eller Sveriges eventuella anslutning till Nato anses inte påverka Finlands trygghet: dessa uppfattningar hyses av 67 respektive 54 %. Hälften av de tillfrågade anser att Natos utvidgning till Baltikum inte påverkar Finlands trygghet (*PFI, www.defmin.fi*).

I årets SPF-undersökning ingår flera frågor med referens till **terrorråden** i London i juli i år (*tabellerna 22–27 samt 66–71*). Fem och 23 % bedömer risken som ”mycket” respektive ”ganska stor” för att Sverige inom en femårsperiod blir målet för en terroristattacker liknande den i London i juli 2005. Nästa hälften, 47 %, bedömer dock risken för detta som ganska liten, 23 % som mycket liten eller ingen alls medan 3 % saknar uppfattning i frågan.

Nästan hälften, 48 %, uppger att de *generellt sett* känner stor oro för terrorhot och terrorism. Femton procent är oroad i mycket liten utsträckning eller inte alls för detta.

En dryg fjärdedel, 29 %, känner *oro* för att terrorattacker liknanden dem i London också skall inträffa i Sverige. Betydligt fler eller 46 % uppger att deras oro för detta är ”ganska liten” eller ingen alls. Åsiktsläget här avviker inte från SPFs undersökning hösten 2004 men det måste noteras att frågorna i de två studierna skiljer sig åt.

Studeras dessa tre frågor finner vi, att risken bedöms som allvarigare respektive att oron är mer utbredd bland kvinnor, tenderar öka med åldersgrupp och görs/finns i lägre grad av/bland högre utbildade.

Tror man att det i Sverige *finns beredskap* att hantera och möta terrorråden motsvarande dem i London? Över en tredjedel (37 %) tror att en sådan beredskap saknas helt eller finns i ”mycket liten grad” medan 12 % tror att den finns i ”hög” eller i ”ganska hög grad”. Majoriteten, 47 %, markerar uppfattningen ”finns i ganska liten grad”. Det är främst män, högutbildade, storstadsbor, folkpartister och negativa till EU-medlemskapet som intar den negativa eller pessimistiska hållningen i denna fråga.

Tror man att råden i London *påverkar svenska myndigheters arbete* med att på olika sätt öka förmågan att hantera och möta terrorism? ”Ja, i hög grad” hoppas 8 % och ”i viss utsträckning” tror 58 % men 29 % (oftast män) intar en ifrågasättande eller pessimistisk hållning.

Påverkas man själv av terrorattacker, blir man t ex mer vaksam på det egna beteendet eller på var man rör sig i för områden? Ja, 19 % säger att de påverkas i ”hög

grad”, 38 % i ”ganska liten” grad medan 41 % inte påverkas nämnvärt. Det är främst bland kvinnor och till del bland personer 50 år och äldre man finner de som uppger att de berörs.

Svaren på terrorfrågorna i denna undersökning kan direkt jämföras med svaren i den undersökning som Krisberedskapsmyndigheten (KBM) lät genomföra dagarna efter dåden i London eftersom frågorna är identiska. Drygt 1 000 personer i åldrarna 18–74 telefonintervjuades under perioden 12–22 juli 2005. På fråga om man känner oro för terrorhot och terrorism svarar 25 % att man känner stor sådan, 39 % känner oro i ganska liten utsträckning och 35 % är oroade i än mindre grad eller inte alls. När det gäller oro över att liknande terrorattacker som dem i London kan inträffa i vår land uppger 22 % att de känner stor oro för detta, 48 % känner ganska liten oro medan övriga (31 %) är oroade i ringa utsträckning eller inte alls. Vi finner alltså att oron brett ut sig sedan juli i år. När det gäller uppfattningen om beredskapen mot terrorism och huruvida man själv påverkas i sitt beteende av terrorattacker och hot sker inte samma dramatiska förändringar. Miss-tron eller pessimismen rörande beredskapen ökar något från 80 % i juli till 84 % senare på hösten. Att man själv påverkas i ”ganska liten grad” ökar från 29 % i KBMs studie till 38 % i SPFs samtidigt som andelen som svarar ”i mycket liten grad” minskar med sju enheter från 48 till 41 % (*Ny studie från KBM: Svenskarna uttrycker liten oro för terrordåd*).

Inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor

(tabellerna 28–43 och figurerna 4–7)

I detta avsnitt skall redogöras för befolkningens inställning i en rad frågor med säkerhetspolitisk inriktning. Några av frågorna har sedan länge ingått i SPFs opinionsstudier men flera frågor med fokus på EU är tämligen nya.

När det gäller inställningen till **FNs fredsframtvängande insatser** anser i höstens undersökning 62 % att det är ”rätt” att FN tillåter militärt våld för att säkra freden på olika håll i världen men 20 % tycker att detta är ”fel” och lika många saknar uppfattning. Åsiktsläget i höst skiljer sig knappast från förra hösten men sett över tid noteras tendensen att gruppen positiva minskar medan gruppen osäkra ökar. Andelen avståndstagare är i stort konstant, ca en femtedel (*figur 4*). Kanske är det frågans flera gånger något ändrade formulering som orsakar skillnader i svar olika år.

Jämförelsevis många positiva till FN:s insatser noteras i höst bland män, mellan- och högutbildade, bland sympatisörer till moderaterna och folkpartiet samt bland positiva till Sveriges medlemskap i EU medan jämförelsevis många negativa hittas förutom bland kvinnor, bland vänsterns och miljöpartiets anhängare samt i gruppen högutbildade. Yngre och äldre saknar ofta uppfattning.

I studien 2004 är det ”bara” hälften av de tillfrågade som anser att det är ett ”riktigt beslut” av Sverige att på **begäran av FN/EU skicka militära förband utomlands** även om (de frivilliga) soldaterna kan dras in i direkta krigshandlingar där de kan såras eller dödas, 29 % tycker att ett sådant beslut är ”felaktigt” medan 20 %

saknar uppfattning. Opinionsläget 2004 skiljer sig från de föregående årens då gruppen positivt inställda minskar påtagligt medan andelen avståndstagare och utan uppfattning ökar. I årets studie vinner åter de positiva skara mark (till 61 %). Sett över hela perioden 1993–2004 tenderar andelen positivt inställda minska medan de osäkras skara ökar (figur 5). Detta kan möjligen indikera en osäkerhet orsakad av en ”hårdare” frågeformulering i senare studier.

Jämförelsevis många män, personer i intervallet 25–29 år, medel- och högre utbildade, storstadsbor, sympatisörer till folkpartiet och moderaterna samt positiva till EU-medlemskapet anser beslutet ”riktigt”. Förutom kvinnor håller äldre och lägre utbildade, sympatisörer med miljöpartiet och vänstern det för ”felaktigt”.

En annan fråga rörande internationella fredsinsatser är **huruvida Sverige skall delta i humanitära interventioner** eller inte. En betydande majoritet, 76 %, anser att Sverige skall delta, 10 % är av motsatt åsikt och 14 % saknar uppfattning. Bland de ca 4,8 miljoner i befolkningen i åldern 18–74 som är för svenskt deltagande anser 82 % att FNs säkerhetsråd måste ha sanktionerat insatsen annars inget deltagande. Åsiktsläget ligger fast i stort.

För en svensk medverkan med mandat från FN är främst män (jämförelsevis många kvinnor saknar uppfattning), medel- och högutbildade, sympatisörer med folkpartiet och socialdemokraterna. Motståndare är främst lågutbildade och vänsterpartisympatisörer.

I Finland ställs frågan på vad en fredsbevarande operation bör baseras: på EU-beslut enbart eller på FN-mandat *och* EU-beslut. Det sistnämnda önskar 77 % medan 6 % anser att EU-beslut räcker. Är en militär intervention berättigad i länder utanför EU? Ja säger 83 % i PFIs studie 2005 om interventionen avser att trygga humanitär hjälp och nästan lika många (80 %) anser en intervention är berättigad om den avser förhindra folkmord. Betydligt färre (ca 40 %) accepterar om syftet med missionen är att störta en diktatorisk regim respektive att avvärja en våldsamt kris eller hotet om en sådan (FSI: www.defmin.fi).

I Folk og Forsvars *meningsmåling* från september 2005 anser 48 % (54 % året tidigare) att det är ”mycket viktigt” med ett säkerhetspolitiskt samarbete i Europa medan 39 % bedömer ett sådant som ”ganska viktigt”. Majoriteten (74 %, förra året 80 %) anser att Norge bör medverka i detta samarbete medan 18 % tycker att Norge skall ställa sig utanför. Drygt en fjärdedel ser EUs säkerhetspolitik som ett alternativ till Natos men flertalet, 62 %, ser den som ett komplement till Nato (Folk og Forsvar: *Holdninger til NATO, 2005*).

Sverige har, som bekant, längre försökt bidra till att säkra freden på olika håll i världen genom att sända militär personal på FN-uppdrag. En ambition finns att **öka antalet svenska militärer i utlandstjänst** i sådana uppdrag. Tycker man det är rätt eller fel att Sverige på det sättet ökar det internationella engagemanget? Två tredjedelar (67 %), tycker det är ”rätt”, 18 % tycker det motsatta medan 15 % saknar uppfattning. Några förändringar i opinionen totalt sett noteras inte jämfört med förra året.

Positiva är främst män, personer i åldern 25–29, medel- och högre utbildade och positiva till EU-medlemskapet. Jämförelsevis många positiva noteras bland folkpartiets och moderaternas sympatisörer medan något mindre än en tredjedel av centerns och vänsterpartiets anhängare är negativa (bland dessa är andelen som saknar uppfattning jämförelsevis hög).

Över hälften av de tillfrågade (57 %) är i huvudsak positiva till att Sverige bidrar till EUs förmåga till **snabba militära insatser** för att förhindra att krishärda utvecklas till militära konflikter, 23 % är negativa till detta och något färre saknar uppfattning. Opinionsläget ligger fast sedan förra året. Positiva är främst män och andelen ökar med utbildningsnivå. Positiva hittas främst bland sympatisörer till folkpartiet och moderaterna och bland positiva till Sveriges medlemskap i EU. Vid jämförelse är många negativa bland miljöpartiets och vänsterpartiets anhängare.

I Finland accepterar i september 2005 72 % att landet är med i EUs snabbinsatsgrupper medan 22 % motsätter sig det (*PFI: www.defmin.fi*).

En annan fråga på den säkerhetspolitiska agendan rör eventuella försvarsåtaganden mellan medlemmarna inom EU. Hur ställer sig befolkningen till ett framtida fördjupat utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete mellan medlemsstaterna i riktning mot ett **gemensamt militärt försvar**? I SPFs studier 1998–2000 ser 45–46 % i huvudsak positivt på att Sverige arbetar för ett sådant mål medan något färre är emot detta. Frågan i undersökningarna 2001 och 2002 gäller huruvida man är för eller emot att Sverige *ingår i ett gemensamt militärt försvar* inom EU – andelen för är dessa år ca 55 % och andelen emot ca 30 %.

I studien 2003 tillkommer svaret ”tveksam, osäker”, 2004 ändras ordalydelsen till *går med i* och i årets undersökning om man är ”...för eller emot *tanken* att Sverige går med i ...”. Dessa skillnader måste beaktas vid jämförelser mellan år i *tabellerna 36–37*. I höst är knappt en tredjedel, 31 %, för tanken att Sverige går med i ett gemensamt militärt EU-försvar, 34 % är osäkra/tveksamma medan 28 % huvudsakligen eller helt är emot denna tanke.

Jämförs svaren olika år, trots skillnader i frågornas formulering, finner vi för åren 2003–2005 att andelen positiva minskar, tveksamheten ökar medan den avståndstagande gruppen i stort är konstant (*figur 6*).

Positiva till tanken på medlemskap är i höst oftare män än kvinnor, medel- och högutbildade, boende i storstäder, sympatisörer till folkpartiet och moderaterna samt bland EU-positiva. Många negativa till medlemskap finns bland vänsterns anhängare men också bland miljöpartiets och centerns.

Den europeiska unionen har skapat en militär och civil krishanteringskapacitet som gör det möjligt att från en styrkepool sända trupper för insatser i andra länder, t ex i Afrika. Men hur ställer sig befolkningen till att EU **genomför militära insatser utanför Europa**? Även om andelarna ändras något över perioden 2003–2005 är svarsbilden densamma: omkring 40 % är i huvudsak positiva, en dryg tredjedel negativa medan strax över 20 % saknar uppfattning.

Män ser oftare än kvinnor positivt på denna EU-kapacitet men också oftare negativt beroende på att 30 % bland kvinnorna saknar uppfattning i frågan. Såväl ålder som utbildning är entydigt relaterad till inställningen där en positiv attityd är vanligare i yngre åldrar respektive bland högre utbildade. Andelen positiva är högst bland sympatisörer till folkpartiet och moderaterna. Hälften av sympatisörerna till vänsterpartiet och till centern och över 40 % av sympatisörerna till miljöpartiet är negativa. Inställningen i denna fråga och till Sveriges medlemskap i EU samvarierar på ett föga överraskande sätt.

Här kan jämförelser göras med EU-uppfattningar i Finland. Knappt två tredjedelar av finländarna (63 %, 59 % år 2004 och 57 % året dessförinnan) önskar att EU håller sig till de nuvarande fredsbevarande och krishanteringsuppgifterna, 26 % (mest män) anser att EU bör organisera ett gemensamt försvar medan 9 % anser att EU bör avstå helt från militära uppgifter (*PFI: www.defmin.fi*).

En fråga som ingått i flera SPF-studier gäller ett **eventuellt medlemskap i försvarsalliansen Nato** (*figur 7*). Majoriteten eller 67 % önskar att Sverige håller fast vid den militära alliansfriheten och alltså står utanför medan 17 % hellre ser att vi söker fullt medlemskap. Åsiktsläget skiljer sig inte från det som noteras förra året. Andelen för ett medlemskap var högre i undersökningarna 1997–2003 (24 % i snitt). Att Natoförespråkarna främst är män, högre utbildade, sympatisörer till folkpartiet och moderaterna är det vanliga i denna fråga (*tabell 41*).

Vid Göteborgs universitet ställs inom ramen för SOM-undersökningarna frågor kring bl a Nato. I undersökningen från 2004 anser 20 % (22 % 2003) att det är ett ”bra förslag” att Sverige söker medlemskap i alliansen medan 47 % (44 % 2003) hyser den motsatta åsikten; 33 % tycker ”varken eller”. Det svenska Natomotståndet ökar något i utbredning (*Svensk Nato-debatt på sparlåga, i SOM-rapport nr 36*).

Också i Finland mäts inställningen till allians med Nato. I september 2005 önskar 63 % att Finland förblir alliansfritt, 28 % tycker att Finland skall bli medlem medan 9 % saknar uppfattning. När det gäller Finlands samarbete med Nato inom ramen för Partnerskap för fred förhåller sig 67 % (70 % i studien 2004) positiva till detta samarbete medan 20 % (25 %) är negativa. Över hälften (59 %) ser positivt på förhållandet att den finländska försvarsmakten utvecklar sin beväpning och sitt ledningssystem så att det är kompatibelt med Natos. En fjärdedel gillar inte detta.

På en mer generell fråga kring militär alliansfrihet eller allians tycker i september 2005 58 % att Finland skall vara militärt alliansfritt, 32 % anser att Finland skall sträva efter att alliera sig militärt medan 9 % saknar uppfattning. I genomsnitt för perioden 1996 till 2005 är 67 % för alliansfrihet medan 24 % önskar allians; motsvarande för perioden 2000–2005 är 67 respektive 25 % (*PFI: www.defmin.fi*).

Folk og Forsvar i Norge finner i september 2005 att 68 % anser att medlemskapet i Nato bidrar till att trygga Norge, 10 % tror att medlemskapet ökar risken för angrepp, 15 % att medlemskapet inte påverkar säkerheten medan 7 % saknar uppfattning. I mätningarna 2003 och 2004 ser 62–64 % positivt på medlem-

skapet i efterfrågat avseende medan 6 % är negativa. Sett över perioden 1997–2005 ligger andelen positiva på 68 % i snitt medan 6 % är negativa (*Folk og Forsvar: Holdninger til NATO, 2005*).

Två frågor i årets studie gäller inställningen till svensk export av vapen respektive svensk försvarsindustri. Beträffande det förstnämnda anser nästan två tredjedelar (61 %, oftare män, personer i åldern 65–70, anhängare till folkpartiet och socialdemokraterna) att export skall få förekomma under restriktiva och reglerade former, 13 % tycker exporten skall släppas helt fri medan 18 % anser att den skall upphöra helt (främst kvinnor, miljöparti- och vänsterpartianhängare); resten, 8 %, saknar uppfattning.

I fråga om den svenska försvarsindustrin menar lika många att det är ”mycket viktigt” som att det är ”ganska viktigt” (totalt 71 %) att vi har en sådan industri. Drygt en femtedel (22 %) tycket inte detta. Sistnämnda uppfattning hittas främst bland högre utbildade, bland boende i storstäder eller andra större orter samt bland sympatisörer till miljöpartiet och vänsterpartiet.

Det skall nämnas att i SPFs studie *Opinion 1991* ställs senast en fråga kring försvarsindustrin. Vid det tillfället anser 73 % att denna industri skall behållas även om det skulle medföra att vi får betala mer för vapnen än vi hade behövt göra om vi köpt dem i utlandet, 13 % anser utlandsköp vara ett bättre alternativ medan 15 % inte vet.

I SPFs opinionsundersökning 1997 önskar 6 % att den svenska vapenexporten släpps helt fri, 67 % att den får förekomma under restriktiva och reglerade former, 22 % att den skall upphöra helt medan 5 % saknar uppfattning (*Opinion 1997*).

Inställning i andra frågor kring försvaret

(tabellerna 44–56, figur 8)

Bör Sverige **ha ett militärt försvar?** ”Ja, absolut” svarar i höst 55 % vilket är obetydligt fler än förra hösten men något färre än i 2003-års och betydligt färre än i studierna 1995–2002 (63 % i snitt över perioden). Två procent tar helt avstånd från det militära försvaret medan 14 % är tveksamma till behovet av ett sådant. Gruppen klart positiva till försvaret minskar medan de tveksammas skara växer (figur 8).

Uppfattningen att Sverige ”absolut bör ha” ett militärt försvar tenderar vara något mer företrädd av män än av kvinnor, av medelutbildade, av boende i de minsta orterna eller på landsbygden samt av sympatisörer till moderaterna. En stor grupp bland anhängarna till miljöpartiet och vänsterpartiet är tveksamma eller tar klart avstånd från det militära försvaret.

Forskningsgruppen för Samhälls- och Informationsstudier (FSI) har under åren ställt frågor kring det svenska militära försvaret. I en av studierna analyseras svenska folkets åsikt om planerade nedskärningar bl a inom försvaret. Jämförs opinionen åren 1995 och 2000 med läget våren 2005 sker en förskjutning från en övervikt av andelen som tycker att nedskärningarna är bra (40 % 1995 via 33 % till 31 %) till

en övervikt av andelen som anser att nedskärningarna är dåliga (från 32 till 41 % 2005). Det finns alltså en negativ övervikt för inställningen till de planerade nedskärningarna. Klara skillnader i attityd finns mellan boende i storstadsområden och landsbygd där de förstnämnda är mer positiva och mindre negativa till nedskärningar. Det är bara moderaterna som har en majoritet som anser att nedskärningarna är dåliga; det är endast vänsterpartiet och miljöpartiet som har en majoritet för nedskärningar (*FSI: Attityd till nedskärningar inom det svenska försvaret, 2005.10.28, v43försvar*).

I Folk og Forsvars studie i januari 2005 svarar 88 % ”ja” på frågan om Norge behöver ha ett militärt försvar i dagsläget, 4 % är osäkra medan 7 % svarar ”nej”. Sedan 1992 ligger andelen för försvaret mellan 84 och 88 % medan 6 % i genomsnitt är negativa. Opinionsläget är stabilt (*Folk og Forsvar: Holdninger til Forsvaret 2005*).

I SPFs studier 2000–2002 önskar omkring hälften i befolkningen att vårt **militära försvar bygger på plikt** medan ca 40 % hellre ser ett yrkesförsvar. År 2003 ökas frågeställningen till att även omfatta alternativet ”frivilligt åtagande” och därmed försvåras jämförelser mellan år. I höst önskar 39 % ett värnpliktsförsvar, 29 % föredrar ett yrkesförsvar medan 20 % kan tänka sig ett militärt försvar baserat på frivillighetens grund. Jämfört med förra året noteras inga påtagliga svängningar i åsiktsläget av det slag som gäller mellan studierna 2003 och 2004.

Ser vi på de olika alternativen finns i höst förespråkarna för ett yrkesförsvar främst bland män och bland sympatisörer till moderaterna och kristdemokraterna. Pliktförsvar föredras av också oftast av män (jämförelsevis många kvinnor, 18 %, saknar uppfattning), av lägre utbildade och av centerpartiets och socialdemokratiska partiets sympatisörer. Medel- och högutbildade samt sympatiöser till folkpartiet, miljöpartiet och vänsterpartiet tycker att plikten kan ersättas med ett frivilligt åtagande.

Studerars svaren i de olika ålderskategorierna är andelen för ett yrkesförsvar betydligt lägre i den nedersta och översta gruppen. Många yngre ser hellre ett frivilligt åtagande medan äldre föredrar pliktalternativet.

I Finland studeras också befolkningens syn på värnplikten. I september 2005 önskar 78 % behålla det nuvarande systemet där en så stor del av åldersklassen som möjligt får militär utbildning och som producerar en stor reserv, 13 % föredrar en selektiv beväringstjänst, dvs endast en del av åldersklassen får militär utbildning och reserven minskar medan 8 % förespråkar en yrkesarmé. Opinionsläget är i stort sett konstant sedan 2001 där andelen för det nuvarande systemet ligger mellan 76 och 80 %.

I undersökningen 2005 ingår följande fråga kring frivillig värnplikt: *Antag att värnplikten vore frivillig och på samma sätt berörde både kvinnor och män. Om Du vore i den åldern att du måste besluta om du frivilligt gör värnplikt – skulle du då göra den eller inte?* Drygt hälften av de svarande – 61 %, 81 % bland männen och 40 % bland kvinnorna – skulle frivilligt göra värnplikten medan totalt en dryg tredjedel

(17 % bland männen och 57 % bland kvinnorna) inte skulle göra det. Studeras svaren i åldersgrupperna uppger 52 % i gruppen 15–24 att de skulle fullgöra värnplikten medan 45 % inte skulle det. Motsvarande i gruppen 25–34 är 58 och 41 % (PFI: www.defmin.fi).

Hur ställer man sig till **förslag om kvinnlig värnplikt** – är det bra eller dåligt? Lite under hälften, 45 %, är positiva till förslaget. Något färre, 40 %, tycker det är ”dåligt” medan 16 % saknar uppfattning. Andelen positiva är fler i studien 2003 än i årets studie. Männen är något oftare än kvinnorna positiva till förslaget. Speciellt miljöpartister är positiva medan i första hand sympatisörer till centerpartiet och kristdemokraterna som ser negativt på kvinnlig värnplikt. Jämförelsevis många i åldrarna 18–24 och 40–49 saknar uppfattning i denna fråga.

Man har tidigare talat om att det svenska totalförsvaret har ett antal **huvuduppgifter för verksamheten**. Under en följd av år har, med något varierande ordalydelse, efterfrågats vilken av uppgifterna för det militära försvaret och den civila delen man anser vara den viktigaste i meningen på vilken beredskap eller förmåga **bör resurserna** i främsta hand läggas under den närmaste tioårsperioden (*tabell 51*). I studierna i slutet av 1990-talet kommer uppgiften att ”stödja det civila samhället vid påfrestningar” frekvensmässigt på första plats medan förmågan att ”kunna delta i internationella fredsfrämjande insatser” hamnar sist. Åren 2000–2004 ändras bilden då den förmåga som tidigare placerat sig sist nu frekvensmässigt kommer först medan det som tidigare framhållits av många som viktigt inte upplevs lika angeläget.

Men den formulering som gäller i årets studie nämns åter förmågan att stödja det civila samhället som det viktigaste att lägga resurserna på de närmaste tio åren då 40 % anger detta. Frågeformuleringen i år skiljer sig dock påtagligt från tidigare. Dels talas inte längre om det ”militära försvaret” utan om totalförsvaret, dels talas om ”värna civilbefolkningen” medan det tidigare år gäller det mer abstrakta ”det civila (svenska) samhället”, dels gäller det sistnämnda inte ”i fred” utan vid ”ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld”. Dessa skillnader, enskilt och tillsammans, medför att åsiktsläget i år inte kan relateras till tidigare års.

Beaktas totalförsvarets förmåga att värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld lyfts denna fram av i främsta hand medel- och högutbildade och av sympatisörer till något av de ”röd-gröna” partierna. Förmågan att t ex delta i internationella fredsfrämjande insatser nämns oftare av personer i lägre än i högre åldersgrupper, av högre utbildade, av storstadsbor och av boende i andra stora orter och av sympatisörer till miljöpartiet. Fler positiva till EU-medlemskapet än negativa till detta återfinns här.

I Finland anser 79 % helt eller delvis att det militära försvarets uppgift är att ”försvara Finlands territoriella integritet”. Att delta i försvaret av EU är en uppgift som helt eller delvis accepteras av 22 respektive 44 %. Motsvarande andelar för uppgiften ”att delta i avvärjandet av kriser och hotsituationer på olika håll i världen” är 17 och 37 % (PFI: www.defmin.fi).

Det har diskuterats huruvida det militära försvaret skulle kunna användas som **ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid**. I *tabell 52* framgår sex situationer i vilka personal ur Försvarsmakten skulle kunna tänkas bidra eller medverka. I *tabell 53* har aritmetiska medelvärden beräknats bland samtliga, för män och kvinnor samt bland dem som uttalat en uppfattning om respektive situation. Ju högre värde, desto bättre eller mer önskvärt anses förslaget. Valen av exemplifierande situationer kan självklart diskuteras och kanske kommer listan att förändras i kommande studier. Det måste påpekas att aspekten rörande terroristbekämpning (*aspekt d*) formuleras mer preciserat än tidigare.

Bland de sex situationerna framstår två som ”mer” önskvärda än de övriga: 87 % tycker det är ett ”mycket” eller ”ganska bra” förslag att personal ur Försvarsmakten används vid terroristbekämpning under polisens ledning och 82 % anser det vara ett bra förslag att Försvarsmakten hjälper polisen med bevakning av t ex riksdags-hus, regeringskansli, ambassader, flygplatser. Omkring tre fjärdedelar är positiva till att personal ur Försvarsmakten hjälper polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse. Hälften av de svarande, 51 %, är negativa till att Försvarsmakten hjälper polisen att hålla ordning vid vanliga demonstrationer och 42 % hyser samma uppfattning rörande hjälp från Försvarsmakten vid terroristangrep i andra länder.

Beaktas situationerna rörande bevakning och hjälp vid terroristangrepp (*a och d*) verkar uppfattningarna om dessa inte på något entydigt sätt samvariera med bakgrundsvariablerna. Dock noteras att andelen som håller respektive förslag som ”mycket bra” är lägre bland yngre än äldre, och, beträffande bevakningen, bland högre utbildade och bland storstadsbor. Sympatisörer till moderaterna, folkpartiet och kristdemokraterna är mer positivt inställda till de två situationerna än sympatisörer till övriga partier.

Jämfört med svaren i förra årets studie är det nu något fler som är positiva till att Försvarsmakten hjälper polisen vid såväl våldsamma som ordinära demonstrationer. I övrigt är svarsbilden i stort identisk med förra årets.

För andra gången i SPF-sammanhang ställs frågor kring **några tänkta situationer för vårt militära försvar** (*tabellerna 54 och 55*). Två tredjedelar är i huvudsak positiva till att Sverige övar sina militära förband tillsammans med andra EU-länder för internationella insatser och över hälften (58 %) ser i huvudsak positivt på att svensk och utländsk militär övar tillsammans i Sverige för samverkan i FN-/EU-ledda operationer. Men att andra länder skulle tillåtas att öva personal och utprova materiel på svensk botten är flertalet, 58 %, negativa till. Andelen som saknar uppfattning i respektive situation är hög och speciellt bland kvinnorna. Huvudsakligen positiva är något oftare män, personer i åldern 25–29, högre utbildade och folkpartister och moderater samt positiva till Sveriges medlemskap i EU.

I undersökningen förra året ingår en fjärde situation tillsammans med de tre närmast ovan nämligen att Sveriges militära försvar skulle överta uppgiften från

polisen att skydda Sverige från terrorism. I år är den frågan fristående (*se fråga 35 i enkätformuläret, bilaga 5*).

I studien 2004 saknar 22 % uppfattning i frågan. Ungefär lika många är då i huvudsak positiva (37 %) som negativa (41 %) till förslaget. Positiva är främst män, lågutbildade, sympatisörer till centern, moderaterna och socialdemokraterna medan negativa återfinns främst bland högre utbildade, vänsterpartister och miljöpartister.

I höstens studie är 47 % helt eller huvudsakligen för förslaget, 35 % är tveksamma, 12 % helt eller i huvudsak mot medan 8 % saknar uppfattning. Jämfört med 2004 ökar således andelen positiva med tio procentenheter.

Det är relativt sett fler i intervallet 50–70 år än i övriga åldersgrupper som är positiva till att militären övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige från terrorism, fler bland lägre utbildade och fler bland sympatisörer till de fyra borgerliga partierna (dock inte i samma utsträckning bland centeranhängare). Negativa är främst högre utbildade och sympatisörer till vänstern och miljöpartiet.

Många **totalförsvarsuppgifter** sköts idag såväl av affärsdrivande statliga verk som bolag i näringslivet. Exempel på detta är elförsörjning och telekommunikationer. Hur tror man, rent allmänt, att detta **delade ansvar mellan den offentliga sektorn och näringslivet** påverkar Sveriges säkerhet (*tabell 56*)? Uppenbarligen är det svårt att ha en åsikt i frågan: totalt en fjärdedel, bland kvinnorna 34 % och åldersgruppen 18–24 43 %, saknar uppfattning. Andelen som saknar uppfattning är lika hög i tidigare studier. Åsiktsläget ligger i stort sett fast sedan undersökningarna 2003 och 2004.

Dryga tredjedelen tror att säkerheten genom detta delade ansvar minskar, 14 % hyser en motsatt åsikt medan en fjärdedel tror att ansvarsdelningen inte innebär någon förändring gentemot tidigare. Att säkerheten minskar tror främst män, personer i åldern 40–70 och anhängare till socialdemokraterna, miljöpartiet, vänsterpartiet och moderaterna samt negativa till EU-medlemskapet.

Aspekter på allmän försvarsvilja i fred

(*tabellerna 57–65, figurerna 9–10*)

Den, som den kommit att kallas, fredstida **försvarsviljan i samhället** har studerats av det psykologiska försvaret sedan 1952. I begreppet speglas åsikten om eller viljan att vi som nation, bör eller inte bör försvara landet med militära medel vid ett utifrån kommande militärt angrepp även om utgången för oss ter sig oviss. Denna vilja till försvar kan naturligtvis i fredstid endast uttryckas som en uttalad mening, en åsikt, en önskan. Med beaktande av hur denna yttring genom åren skattats i SPFs studier måste försvarsviljan uppfattas som en attityd, alltså en känslomässig inställning till det som efterfrågas. I takt med utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska förändringar för vår del, EU-medlemskapet och skilda säkerhets- och försvarspolitiska åtaganden inom ramen för detta, kan diskuteras vilken relevans frågan har idag och hur den uppfattas av de svarande.

Traditionellt antas befolkningens samlade svar på ”motstånd”-frågan mäta den allmänna försvarsviljan i fred i Sverige. Enligt den enkla operationella definitionen är försvarspositiva de som besvarar frågan om väpnat motstånd jakande; försvarsnegativa är de som besvarar samma fråga nekande. Denna enkla dikotomi har sedan mätningen 1991 övergetts till förmån för mer utvecklade svarsalternativ.

Studien i höst visar att försvarsviljan i samhället är stabil och ligger på en fortsatt hög nivå. I höst anser totalt 78 % att väpnat motstånd ska/ska kanske göras om Sverige angrips militärt. Andelen som klart tar avstånd från väpnat motstånd eller som är tveksamma till att ett sådant görs är 12 % (*tabell 58 och figur 10*).

Jämförs opinionsläget i år med genomsnittliga lägen över vissa perioder (1991–2004, 1992–2002 dvs när telefonintervjuer ligger till grund för studierna och 2003–2005 med postenkäter) som framgår i *tabell 59* finner vi, att den grupp som kan definieras som klart försvarsvillig minskar något på senare år medan grupper som svarar ”ja kanske” ökar.

Svaret ”ja” är knappast entydigt relaterat till de olika bakgrundsvariablerna men är mest frekvent bland män (jämförelsevis många kvinnor saknar uppfattning), bland medelutbildade, bland boende i mindre orter eller på landsbygden samt bland sympatisörer till moderaterna och folkpartiet. Försvarsviljan är på det sätt som den mäts här är något mer utbredd bland boende i (tidigare) civilområdet syd än i de övriga två. Gruppen avståndstagare är jämförelsevis stor bland kvinnor och bland sympatisörer till miljöpartiet och vänsterpartiet vilket är ett förhållande som framträtt i tidigare studier (*tabell 60*).

I Finland studeras sedan lång tid tillbaka befolkningens försvarsvilja och den ligger också på en stabilt hög nivå. På frågan *Om Finland blir anfallet, borde finländarna enligt er åsikt försvara sig med vapenmakt i alla situationer, även om resultatet förefaller osäkert?* svarar i undersökningen i september 2005 77 % att man borde det (oftare män, 87 %, än kvinnor, 68 % men något mindre ofta av personer 25–34 år, 70 %), 17 % tycker det motsatta och 5 % kan eller vill inte säga. År 2004 är motsvarande 80, 18 respektive 2 % och 2003 är relationerna 73, 22, 6 %. Andelen försvarsvilliga är över den längre perioden 1991–2004 i snitt 77 % och för åren 2000 till 2005 78 % (*PFI: www.defnin.fi*).

En aspekt på en fredstida försvarsvilja i ett samhälle kan vara hur befolkningen ställer sig till **statens kostnader för försvaret**. I fråga om det militära försvaret noteras i studien på hösten 2001 en dramatisk ökning i andelen som önskar ökade statsutgifter (34 %) men tolv månader senare har opinionsläget återgått till de föregående årens och i höst är 27 % för ökade utgifter vilket innebär en smärre ökning jämfört med 2003 och 2004. I studien förra hösten ökar andelen för minskade kostnader till 21 % men den andelen sjunker nu till 18 %. Vi kan notera att gruppen som saknar uppfattning växer i de senaste tre årens studier (*tabell 62 och figur 9*).

Eftersom det är betydligt fler kvinnor än män som saknar uppfattning är männen i majoritet på samtliga tre svarsalternativ. Åsikten att utgifterna bör ökas anses i övrigt främst av personer i åldern 18–24, av medelutbildade och av sympatisörer

till moderaterna, folkpartiet och kristdemokraterna. Att utgifterna bör minskas tycker främst högre utbildade, boende i stora städer eller i andra större orter och bland personer som sympatiserar med vänsterpartiet och miljöpartiet. För oförändrade kostnader är främst personer i åldern 65-70, lågutbildade, boende i andra orter än storstäder eller i andra större orter samt sympatisörer till centern och socialdemokraterna.

I den tidigare nämnda studien från FSI studeras attityder till nedskärningar bl a inom försvaret. Vad gäller ekonomin inom olika offentliga utgiftsområden konstateras två huvudalternativ: spara in på utgifter för verksamheten eller höja skatter. Försvaret är våren 2005 det enda område där det finns en majoritet (50 %) för att minska utgifterna samtidigt som det endast är 12 % som anser att skatterna bör höjas. Betalningsviljan i samhället för försvaret är alltså låg men beträffande socialbidrag och bostadsbolag är den ännu lägre (*FSI: Attityd till nedskärningar inom det svenska försvaret, 2005.10.28, v43försvaret*).

I Finland önskar i september 2005 en majoritet, 59 % (53 % förra året), bibehålla försvarsanslagen på nuvarande nivå, en ökning önskas av 31 % (främst män, 38 %), en sänkning förordas av 8 % medan 3 % inte kan svara. Under perioden 2000-2005 är i snitt 36 % för en höjning, 9 % vill ha en minskning medan 52 % vill behålla försvarsanslagen på nuvarande nivå (*PFI:www.defmin.fi*).

Även när det gäller uppfattningen om storleken på statens kostnader för den civila delen av totalförsvaret eller **samhällets krisberedskap** påverkas opinionen av septemberhändelserna 2001 då andelen i det årets studie som önskade ökade kostnader stiger från i genomsnitt 32 % under senare delen av 1990-talet till 41 % men återgår i studien året efter till mer normala 34 %. Sedan dess ökar andelen för ökade kostnader och uppgår i höstens studie till 59 % vilket är den högsta siffran som noteras för denna fråga sedan den ställdes första gången 1987. Att kostnaderna bör bibehållas oförändrade anse 27 % medan nästan ingen, 2 %, vill ha minskade utgifter. Här måste noteras tillägget i frågans formulering: "...beredskap mot terrorattacker..." vilket åtminstone till del kan förklara ökningen i andelen för ökade kostnader. Det är främst bland män, bland personer i det breda åldersintervallet 30-64, bland medel- och högutbildade samt bland sympatisörer till moderaterna, folkpartiet och kristdemokraterna man hittar förespråkare för ökade kostnader.

Samvariation mellan uppfattningar

(tabellerna 66-71)

Avslutningsvis skall studeras om och hur uppfattningar i ett avseende (t ex grad av oro att terrorattacker liknade dem i London inträffar i Sverige) är relaterat till uppfattningar i ett annat (t ex upplevd risk att vårt land inom en femårsperiod blir mål för en terrorattack). Med föreliggande typ av undersökning kan man, om samvariation noteras, dock inte utan vidare dra orsak-verkan-slutsatser (*kausalitet*). Tidsföljden mellan åsikter är alla gånger inte given och en observerad samvariation

mellan uppfattningar kan vara orsakad av gemensamma bakomliggande eller i tid mellankommande faktorer och förhållanden. I flera fall noteras påtagliga skillnader mellan åsiktsgrupper men i flera fall inga entydiga skillnader.

Intresserar vi oss för den upplevda **riskan** för att Sverige inom **den närmaste femårsperioden blir mål för en terrorattack** liknande dem i London (*tabellerna 66 och 67*) noteras samband mellan grad av upplevd risk och uppfattning rörande behovet av ett militärt försvar respektive uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret. Vidare noteras att de som upplever en stor risk för att Sverige blir mål för terrorism tycker i högre grad än dem med andra riskuppfattningar att det är en ”mycket bra” idé att personal ur Försvarsmakten hjälper polisen genom vapeninsatser vid terroristangrepp. Personer som upplever risk för attacker i vårt land påverkas oftare än de som upplever riskerna som lägre i sitt eget beteende av terrorhot etc. Riskupplevelsen verkar också sammanhänga med synen på vår militära alliansfrihet respektive medlemskap i EU.

Vad gäller **allmän oro för terrorhot och terrorism** (*tabell 68*) finner vi föga förvånande överensstämmelse mellan denna och oro för att Sverige blir mål för en terrorattack, upplevd risk för att vår land inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack och tendens till att man i det egna beteendet påverkas av terrorattacker och hot. Allmänt oroade upplever oftare än mindre eller inte alls oroade internationell terrorism som en oroande faktor för såväl Sverige som andra länder.

Grad av **oro över att terrorattacker liknande dem i London kan in träffa i vårt land** är, i likhet med den generella oron, relaterat till synen på internationell terrorism, upplevd risk att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack samt att man i sitt eget beteende tenderar att påverkas av terrorattacker och hot (*tabell 69*).

Synen på **internationell terrorism** (*tabell 70*) samvarierar med den upplevda risken för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack respektive att man i sitt eget beteende påverkas av terrorattacker och hot.

När det slutligen gäller hur inställningen till att det **militära försvaret övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige från terrorism** samvarierar också denna på ett väntat sätt med de skilda uppfattningarna kring terror och terrorism som redovisats ovan. De som är helt eller huvudsakligen för att Försvarsmakten får denna uppgift upplever oftare än de med en tveksam eller motsatt åsikt i denna fråga stor risk för att vårt land de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack, upplever oftare allmän oro för terrorhot och terrorism, är oftare oroade för att Sverige blir mål för en terrorattack samt upplever oftare internationell terrorism som en oroande faktor såväl för vårt land som för andra länder (*tabell 71*).

Vi finner således att uppfattningarna i de olika frågorna kring terror i varierande grad på gruppnivå till del är inbördes konsekventa. Däremot verkar inte dessa samvariera med synen på terrorberedskapen i Sverige respektive på svenska myndigheters påverkats i sitt arbete med att öka förmågan att hantera och möta terrorism och terrorattacker.

Bilaga 1

Studiens uppläggning och genomförande

Urval – fältarbete – datainsamlingsteknik

Populationen utgörs av personer bosatta Sverige i åldern 18 till 74 år. Dessa summerar sig till 6 283 073 personer. Ur denna population har ett representativt sannolikhetsurval dragits ur SCBs register över totalbefolkningen (RTB) om totalt 2 000 personer; nettourvalet uppgår till 1 993 personer. Till dessa personer sändes enkätformulär per post. Datainsamlingen har ägt rum under perioden 12 september till 25 oktober 2005. Totalt 1 1151 personer besvarade enkäten efter tre påminnelser från SCB. (Två enkätpåminnelser och ett tack- och påminnelsekort).

Svarsprocenten uppgår till 58 %; det externa bortfallet i undersökningen är således stort – 42 %. Bortfallet fördelar sig på följande anledningar: inte returnerat ett besvarat enkätformulär (38 %), avböjd medverkan (3 %), postretur (<1 %), förhindrad medverkan (<1 %). Vid sammanvägning av svaren till populationsvärden har efterstratifiering efter kön, ålder och h-region använts.

Det är inte möjligt att bedöma den inverkan bortfallet kan ha haft på undersökningsresultaten eftersom någon djupare analys av bortfallet inte gjorts. Generellt torde dock beträffande bortfallets snedvridande effekt gälla, att det finns alltid risk att undersökningsresultaten blir skeva om de personer som inte besvarat enkäten avviker på olika sätt ifråga om kunskaper, värderingar, åsikter och attityder från dem som besvarat den. Är bortfallet högt innebär det att flera personers åsikter inte finns med i de resultat som redovisas. Om personer som avstått från att svara har helt andra åsikter jämfört med dem som har svarat kommer resultaten för undersökningen naturligtvis att ge en felaktig bild när resultaten generaliseras till populationen/befolkningen. Det behöver givetvis inte vara så, men detta är ändå något man bör ha i åtanke när man tolkar resultaten.

Sedan undersökningen 2003 baseras SPF:s opinionsstudier på postenkäter. Fram till 1991 låg besöksintervjuer till grund för studierna och under perioden 1992 till 2002 samlades data in genom telefonintervjuer. Om jämförelser görs mellan år och studier måste beaktas det förhållandet, att en omfattande litteratur ger vid handen att olika datainsamlingstekniker kan påverka den svarande till vissa svar. Här skall bara antas, att när graden av anonymitet ökar, minskar benägenheten att modifiera eller "frisera" ett svar. Benägenheten att ge "önskade svar" antas sålunda minst i postenkäten och störst i besöksintervjun; telefonstudien hamnar någonstans däremellan. Vi kan alltså förvänta att på frågor i undersökningen där det kan upplevas att det finns önskvärda svar är andelen "avvikande svar" större i postenkätstudier jämfört med studier där telefonintervjuer ligger som grund för datainsamlingen.

Vi kan också förvänta, delvis sammankopplat med det som sagts närmast ovan, att andelen som saknar uppfattning eller som ”inte vet” är högre i postenkätstudierna än i studier med andra datainsamlingsmetoder. Anledningen till detta torde vara att den tillfrågade inte känner samma press som i intervjun att ha en uppfattning i en fråga och behöver då inte ”hugga till” med något av de av intervjuaren upplästa alternativen till svar.

För att ändå få en viss uppfattning om bortfallets utseende jämförs urvalet, gruppen svarande och bortfall vad gäller kön och ålder.

Ser vi på den grupp som besvarat enkäten finner vi att – jämfört med relationen i population och urval – individer i åldern 18–24 och 50–64 är något färre respektive något fler än i populationen/urvalet. Att åldersgrupperna ofta har olika uppfattningar i de ställda frågorna är troligt men hur bortfallet, om alls, generellt påverkar den totala bilden undersökningen ger är svårbedömt. Som i studien 2004 är könsfördelningen jämn bland de svarande. Vi får utgå från att detta speglar ett faktiskt förhållande.

År 2005	population	%	urval	%	svarande ¹	%	bortfall ²	%
Samtliga	6 283 073	100	1 993	100	1 151	100	842	100
<i>KÖN</i>								
män	3 167 219	50	1 007	51	583	51	424	51
kvinnor	3 115 854	50	986	50	568	49	418	50
<i>ÅLDER</i>								
18–24	717 974	11	219	11	93	8	126	15
25–29	540 756	9	164	8	84	7	80	10
30–39	1 245 796	20	415	21	227	20	188	22
40–49	1 220 731	19	391	20	214	19	177	21
50–64	1 786 370	28	554	28	358	31	196	23
65–70	495 673	8	118	8	118	10	44	5
71–74	275 773	4	57	4	57	5	31	4

Absoluta och relativa tal. 1: respondents. 2: non-response.

Bakgrundsvariabler

De svarande har indelats i befolkningsgrupper. Använda bakgrundsvariabler avser den svarande personligen och inte t ex hushållet. Vilka variabler som använts, hur de svarande indelats samt antal svarande i respektive kategori framgår på nästa sida.

Betraktaren måste observera att antalet svarande är ringa i vissa kategorier varför relativtalen här måste tolkas med varsamhet inom gruppen men framför allt vid jämförelser mellan dessa (t ex vissa åldersgrupper, grupper med olika politiska sympatier).

variabel	kategori	antal besvarade enkäter	
		n	%
kön (<i>gender</i>)	man	583	51
	kvinnor	568	49
ålder (<i>age</i>)	18–24	93	8
	25–29	84	7
	30–39	227	20
	40–49	214	19
	50–64	358	31
	65–70	118	10
	71–74	57	5
utbildning (<i>years in school</i>)	låg (1–9 år, folk-, grundskola, motsv)	256	22
	medel (10–12 år, gymnasium, motsv)	416	36
	hög (13 år eller fler, högskola, universitet, motsv)	472	41
bostadsort (<i>location</i>)	storstad (Sthlm, Gbg, Mö)	277	24
	större orter (81–200 000 inv)	158	14
	övriga stora orter (21–80 000 inv)	293	26
	mindre orter/landsbygd (<21 000 inv)	405	35
tidigare civilområden (<i>former civilian command regions</i>)	syd	488	42
	mitt	541	47
	nord	122	11
härkomst (<i>extraction</i>)	född i Sverige	1 024	89
	ej född i Sverige	127	11
medborgarskap (<i>citizenship</i>)	svensk medborgare	1 101	96
	ej svensk medborgare	50	4
föräldrar födda utomlands (<i>parents born abroad</i>)	nej ingen	919	80
	ja någon	75	7
	ja bägge	50	13
politisk sympati (<i>political preference</i>)	centern	36	(3) 5
	folkpartiet liberalerna	58	(5) 8
	kristdemokraterna	30	(3) 4
	miljöpartiet de gröna	37	(3) 5
	moderata samlingspartiet	238	(21) 32
	socialdemokratiska arbetarpartiet	299	(26) 40
	vänsterpartiet	35	(3) 5
	opolitisk	181	16 –
	vet inte	201	18 –
	ej svar	11	1 –
inställning till medlemskapet i EU (<i>opinion about EU-membership</i>)	för	545	47
	mot	436	38
	kan inte svara	159	14
Samtliga		1 151	100

Statistisk osäkerhet

I tabellerna nedan anges osäkerhetsmarginaler i årets studie vid urval av olika storlek. Det sanna värdet, dvs andelen i den population från vilket urvalet är draget och till vilken resultaten skall hänskjutas, ligger med 95 %s sannolikhet inom intervallet i stickprovsundersökningen erhållet procenttal *plus/minus* den procentenhet som anges. Osäkerhetstalen är beräknade med hänsyn tagen till att estimationen gjorts med efterstratifiering.

Jämförs resultat som erhålls i höstens opinionsundersökning med tidigare års mätningar som omfattat omkring ett tusen intervjuer bör procentenhetsskillnader uppgå till minst 4 vid procenttal omkring 20 och 80 samt till minst 6 om procenttal nära 50 jämförs för att skillnaden skall ligga utanför felmarginalen, dvs bedömas som signifikant och inte orsakad av slumpen.

Om höstens resultat jämförs med resultat erhållna i undersökningar som omfattat cirka 500 intervjuer, bör skillnaden mellan jämförda procenttal vara minst 5 vid jämförelser mellan procenttal kring 20 och 80 och minst 7 om procenttal runt 50 jämförs för att skillnaden inte skall ses som slumpmässig.

I alla stickprovsundersökningar finns en statistisk osäkerhet som beror på urvalsförfarandet (allt annat konstant). Nedan anges också hur stor en observerad andelsskillnad mellan två jämförda grupper minst bör vara för att man med 95-procentig säkerhet skall betrakta skillnaden som verklig, statistiskt säkerställd eller signifikant och inte som slumpmässig.

procenttal	observerat antal svarande omkring...	
	425	850
nära 10 och 90	3	2
nära 20 och 80	4	3
nära 30 och 70	4	3
nära 40 och 60	5	3
omkring 50	5	3

antal personer i jämförda grupper		säkerhetsmarginaler när två procenttal ligger omkring ...		
grupp 1	grupp 2	20	50	80
250	250	7	9	7
500	500	6	7	6
150	350	8	10	8
300	700	6	8	6
50	50	16	20	16
50	100	14	17	14

Bilaga 2

Tabeller

INSTÄLLNING TILL DET SVENSKA SAMHÄLLET

Tabell 1. Uppfattning om Sverige som land att leva i.

Fråga: Anser Du att Sverige för Dig är ett bra eller ett dåligt land att leva i?
Tycker Du på det hela taget att det är...

År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning	antal i kategorin	motsvarar i populationen
Samtliga	40	54	4	1	2	1 151	6 283 073
<i>KÖN</i>							
män	37	55	5	1	2	583	3 167 219
kvinnor	44	52	2	1	2	568	3 115 854
<i>ÅLDER</i>							
18-24	36	57	3	1	3	93	717 974
25-29	45	52	2	0	0	84	490 019
30-39	45	46	5	1	2	227	1 301 460
40-49	39	53	4	1	3	214	1 215 804
50-64	37	58	3	1	1	358	1 786 370
65-70	48	49	3	0	0	118	524 360
71-74	32	65	2	2	0	57	247 086
<i>UTBILDNING¹</i>							
låg	36	57	4	2	2	256	1 249 074
medel	38	57	3	1	2	416	2 339 948
hög	46	49	3	0	2	472	2 660 637
<i>BOSTADSORT¹</i>							
storstäder	34	58	5	0	3	277	1 675 780
större orter	44	51	3	1	1	158	860 789
övriga stora orter	46	50	3	1	0	293	1 571 579
mindre orter/ landsbygd	40	54	3	1	2	405	2 080 623
<i>POLITISK SYMPATI¹</i>							
c	28	69	0	0	3	36	179 993
fö lib	38	59	2	0	2	58	316 382
kd	57	43	0	0	0	30	159 104
m	35	58	4	2	0	238	1 270 374
mp	51	46	3	0	0	37	219 212
s	52	45	2	0	0	299	1 560 001
v	46	49	3	0	3	35	189 634

År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning	antal i kategorin	motsvarar i populationen
<i>INSTÄLLNING TILL</i>							
<i>EU-MEDLEMSKAPET</i>							
för	47	51	2	1	1	545	2 959 828
mot	35	56	6	1	2	436	2 345 707
ingen åsikt	38	57	1	1	3	159	924 244

Horisontell procent. 1: För indelning, se uppställning över bakgrundsvariabler i Bilaga 1.

Tabell 2. Uppfattning om Sverige som land att leva i åren 1974, 1980, 1985, 1992 och 1995–2005.

Fråga: Anser Du att Sverige för Dig är ett bra eller ett dåligt land att leva i?
Tycker Du på det hela taget att det är... (1974–2005)

År	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	vet inte	antal intervjuer	antal svarande
1974	60	39	1	0	0	1 000	vägt
1980	50	46	3	0	1	1 007	vägt
1985	58	39	2	1	1	1 043	vägt
se not under tabellen							
1992 ¹	55	43	2	0	0	1 030	vägt
1995	41	55	3	1	0	1 002	vägt
1996	42	54	3	0	1	1 071	vägt
1997	52	44	3	0	1	862	faktiskt
1998	53	44	2	0	0	875	faktiskt
1999	51	46	2	0	0	850	faktiskt
2000	53	45	2	1	0	760	faktiskt
2001	58	42	1	0	1	770	faktiskt
2002	57	42	1	0	0	768	faktiskt
se not under tabellen							
2003	43	52	2	1	2	1 155	faktiskt
2004	39	56	4	1	1	1 122	faktiskt
2005	40	54	4	1	2	1 151	faktiskt

Horisontell procent. 1: Om inget annat anges avses fortsättningsvis höstundersökningen detta år. För året 1994 och tidigare se *Opinion 2002*.

Notera att från och med år 2003 baseras mätningarna på postenkäter. Fram till och med år 1991 låg besöksintervjuer till grund för SPFs opinionsundersökningar medan mätningarna åren 1992 till 2002 byggde på telefonintervjuer.

Tabell 3. Uppfattning om Sverige som land att leva i i olika åldersgrupper. Andelen som svarar "mycket bra" åren 1995–2005.

År	ålder						
	18–24	25–29	30–39	40–49	50–64	65–70	71–74
1995	48	45	41	42	40	30	34
1996	47	51	52	42	33	33	38
1997	46	58	56	47	56	46	52
1998	54	53	56	53	52	47	44
1999	46	54	50	55	50	52	55
2000	51	59	56	53	51	42	55
2001	53	63	68	53	57	54	42
2002	55	67	60	57	58	62	29
2003	48	39	37	42	46	39	49
2004	40	38	40	39	38	43	24
2005	36	45	45	39	37	48	32

Percent. För året 1994 och tidigare se Opinion 2000 och Opinion 2002.

Tabell 4. Uppfattning om Sverige som land att leva i bland riksdagspartiernas sympatisörer. Andelen som svarar "mycket bra" åren 1995–2005.

År	politisk sympati						
	c	fp	kd	m	mp	soc	v
1995	40	62	64	43	35	45	45
1996	45	47	61	42	38	47	54
1997	60	52	53	49	48	63	50
1998	64	54	60	44	68	59	47
1999	56	57	53	55	63	57	58
2000	66	53	53	47	58	67	52
2001	64	60	64	56	66	47	76
2002	62	62	44	45	79	64	53
2003	49	54	30	27	44	57	47
2004	39	38	17	25	46	56	33
2005	28	38	57	35	51	52	46

Percent. För antal personer i respektive parti, se tabell 1. För 1994 och tidigare se Opinion 2000 och Opinion 2002.

Tabell 5. Uppfattning om att leva i Sverige framöver.

Fråga: Om Du tänker Dig Sverige fem år framåt, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir...

År 2005	mycket bättre	något bättre	ungefär som idag	något sämre	mycket sämre	saknar uppfattning
Samtliga	1	8	48	36	6	2
<i>KÖN</i>						
män	2	8	52	32	5	1
kvinnor	1	7	44	39	7	2
<i>ÅLDER</i>						
18-24	2	13	47	31	5	1
25-29	1	7	54	32	6	0
30-39	0	9	48	35	8	1
40-49	3	8	48	34	6	1
50-64	1	5	45	39	7	3
65-70	0	9	56	32	3	0
71-74	0	4	46	42	7	2
<i>UTBILDNING</i>						
låg	1	4	50	34	8	3
medel	1	8	46	38	6	2
hög	1	10	49	35	5	1
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	1	8	42	41	8	2
större orter	1	8	60	26	6	0
övriga stora orter	2	7	49	36	5	1
mindre orter/landsbygd	1	8	47	36	5	2
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	0	17	47	31	3	3
fp lib	0	7	52	35	5	2
kd	0	3	47	40	3	7
m	0	8	49	39	3	0
mp	0	16	43	41	0	0
s	3	7	58	27	4	1
v	0	9	34	43	14	0
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	1	9	56	30	3	1
mot	1	5	41	41	10	2
ingen åsikt	2	9	42	38	4	4

Horisontell procent.

Tabell 6. Uppfattning om att leva i Sverige framöver åren 1987, 1990, 1995 och 1998–2005.

Fråga: Om Du tänker på Sverige en tio-femton år framåt i tiden, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? (1987–1997)

Om Du tänker Dig Sverige om tio år, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir... (1998–2004)

Om Du tänker Dig Sverige fem år framåt, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir... (2005)

Notera frågeformuleringarna.

År	mycket bättre	något bättre	ungefär som idag	något sämre	mycket sämre	saknar uppfattning	vägt antal intervjuer
1987	1	24	33	28	5	8	1 155
1990	2	20	29	34	10	4	1 110
1995	2	19	31	37	9	2	
1998	2	24	35	30	4	5	
1999	3	21	42	26	4	4	
2000	2	18	42	28	5	5	
2001	2	19	40	31	5	4	
2002	3	21	43	26	3	4	
2003	1	12	43	38	8	3	
2004	1	7	37	41	12	3	
2005	1	8	48	36	6	2	

Horisontell procent. För åren 1997 och tidigare se Opinion 2002.

Tabell 7. Uppfattning om att leva i Sverige framöver. Andelen som tror det blir bättre respektive sämre åren 1999–2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, tabell 6.

År	bättre							sämre						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	24	20	21	24	13	8	9	30	36	29	33	41	53	42
KÖN														
män	28	24	23	26	15	9	10	26	35	34	29	38	51	37
kvinnor	19	17	17	22	10	7	8	35	39	23	36	45	55	46
ÅLDER														
18–24	31	29	36	36	22	16	15	26	24	23	26	34	40	36
25–29	24	26	27	38	17	11	8	27	30	19	30	39	38	38
30–39	28	18	19	27	15	7	9	28	33	29	31	39	56	43
40–49	23	24	18	23	14	9	11	28	36	24	26	43	56	40
50–64	20	17	10	15	11	6	6	35	44	38	43	44	61	46
65–70	20	15	18	18	7	4	9	40	44	37	40	44	49	35
UTBILDNING														
låg	20	19	16	18	14	8	5	32	47	35	34	38	51	42
medel	21	20	21	28	13	7	9	34	36	26	32	42	53	44
hög	27	23	23	25	13	9	11	27	33	29	33	42	54	40
BOSTADSORT														
storstäder	22	18	24	29	12	9	9	31	34	31	37	46	52	49
övriga större orter	22	23	29	28	14	10	9	37	30	28	30	44	49	32
övriga medel-/stora orter	31	25	15	25	14	6	9	25	44	27	27	34	54	41
mindre orter /landsbygd	21	19	16	18	12	9	9	31	37	31	34	40	54	41
POLITISK SYMPATI														
c	16	25	16	26	9	0	17	32	45	27	7	47	64	34
fp lib	22	23	26	19	12	7	7	31	17	29	23	39	54	40
kd	18	4	19	29	7	10	3	35	50	32	46	50	62	43
m	29	17	28	16	16	10	8	26	36	42	30	47	50	42
mp	25	10	23	31	19	8	16	33	33	35	50	35	43	42
s	29	35	20	28	17	11	7	28	45	23	26	32	48	31
v	24	19	18	20	20	10	9	32	41	34	43	45	57	57
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET														
för						10	10						49	33
mot						7	6						61	51
ingen åsikt						8	11						49	42

Procent. För åren 1989–1992 se *Opinion 92*. För år 1993 se *Opinion 99*. För åren 1994–1995 se *Opinion 2000*. För åren 1996–1998 se *Opinion 2002*.

Tabell 8. Intresset för olika aktuella samhällsfrågor.

Fråga: Nedan framgår frågor som är aktuella i Sverige idag. Hur intresserad är Du av dessa? Ange hur stort Ditt intresse är inom respektive område. (2003–2005)

År 2005	... Sveriges försvar					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	14	33	35	11	3	4
Samtliga 2004	15	31	37	9	3	5
Samtliga 2003	11	26	38	15	5	5
KÖN						
män	15	37	33	10	3	2
kvinnor	12	30	37	12	3	6
ÅLDER						
18–24	15	26	36	13	4	7
25–29	7	31	37	19	1	5
30–39	10	29	43	11	5	2
40–49	11	29	40	15	2	3
50–64	13	35	35	10	3	4
65–70	28	48	18	4	1	2
71–74	25	44	16	7	0	9
UTBILDNING						
låg	18	41	22	8	2	8
medel	15	36	36	8	3	3
hög	10	28	42	16	3	2
BOSTADSORT						
storstäder	14	31	33	15	3	4
större orter	11	27	48	10	4	2
övriga stora orter	15	33	37	11	2	3
mindre orter/landsbygd	14	38	31	10	3	5
POLITISK SYMPATI						
c	8	33	36	14	0	8
fp lib	17	35	29	14	5	0
kd	13	53	27	7	0	0
m	21	35	35	7	1	0
mp	14	14	51	22	0	0
s	10	40	32	11	2	5
v	9	26	34	17	9	6
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET						
för	14	35	37	10	2	3
mot	14	34	35	12	3	2
ingen åsikt	14	26	29	14	4	13

Horisontell procent.

forts

tabell 8 forts

År 2005	... samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar/störningar					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	17	49	24	4	1	5
Samtliga 2004	18	46	26	4	1	5
Samtliga 2003	18	41	26	6	2	7
KÖN						
män	17	47	28	5	1	3
kvinnor	18	51	20	3	1	8
ÅLDER						
18-24	11	36	34	8	3	9
25-29	11	51	29	4	1	5
30-39	15	50	26	6	0	3
40-49	17	42	30	4	0	7
50-64	18	55	19	2	1	6
65-70	25	56	14	1	1	4
71-74	23	44	19	5	2	7
UTBILDNING						
låg	15	53	16	4	1	11
medel	17	46	27	5	1	5
hög	19	50	25	3	0	3
BOSTADSORT						
storstäder	20	49	22	4	0	5
större orter	17	49	27	3	1	3
övriga stora orter	18	53	17	5	1	6
mindre orter/landsbygd	14	47	29	3	1	6
POLITISK SYMPATI						
c	11	64	11	8	0	6
fö lib	22	52	21	5	0	0
kd	7	70	17	0	0	7
m	24	55	17	2	0	2
mp	19	65	14	3	0	0
s	15	48	27	3	1	6
v	23	51	17	6	0	3
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET						
för	19	52	24	3	0	2
mot	16	48	26	4	1	5
ingen åsikt	13	43	20	6	3	15

Horisontell procent.

forts

tabell 8 forts

År 2005	... Sveriges utrikespolitik					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	11	34	36	12	4	4
Samtliga 2004	14	34	33	10	5	5
Samtliga 2003	13	36	33	10	4	5
KÖN						
män	12	36	34	13	4	2
kvinnor	11	32	38	11	3	6
ÅLDER						
18-24	10	25	28	22	11	5
25-29	12	32	33	14	4	5
30-39	8	34	39	11	6	3
40-49	8	29	38	17	3	4
50-64	11	39	36	9	2	3
65-70	20	37	36	3	2	2
71-74	18	33	26	12	2	9
UTBILDNING						
låg	11	31	35	12	4	8
medel	8	32	37	15	5	4
hög	14	38	34	10	3	2
BOSTADSORT						
storstäder	17	36	31	9	3	4
större orter	12	41	35	8	3	1
övriga stora orter	10	34	35	14	4	3
mindre orter/landsbygd	8	30	39	15	4	5
POLITISK SYMPATI						
c	8	33	31	14	6	8
fö lib	10	48	22	12	5	2
kd	23	30	40	3	0	3
m	16	42	29	8	3	1
mp	11	54	30	5	0	0
s	9	36	36	13	2	4
v	31	31	29	6	0	3
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET						
för	15	43	31	8	2	2
mot	8	27	40	16	6	3
ingen åsikt	7	21	39	15	6	13

Horisontell procent.

forts

tabell 8 forts

År 2005	... samarbetet inom Europeiska unionen					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	8	30	38	14	6	4
Samtliga 2004	10	32	35	11	6	5
Samtliga 2003	12	33	35	10	5	5
KÖN						
män	10	33	34	14	8	2
kvinnor	6	28	42	13	4	7
ÅLDER						
18-24	5	25	41	15	9	5
25-29	5	26	49	12	4	5
30-39	4	33	42	13	4	3
40-49	8	23	42	20	5	2
50-64	8	33	35	12	7	5
65-70	20	36	25	8	6	6
71-74	14	32	28	12	7	7
UTBILDNING						
låg	6	24	36	14	11	9
medel	7	28	38	17	6	4
hög	10	36	38	10	4	2
BOSTADSORT						
storstäder	13	36	34	11	2	4
större orter	8	35	36	11	8	2
övriga stora orter	8	32	39	12	6	3
mindre orter/landsbygd	5	24	41	18	8	5
POLITISK SYMPATI						
c	0	36	42	11	3	8
fö lib	17	40	31	12	0	0
kd	3	23	53	10	10	0
m	17	42	30	6	4	2
mp	11	30	43	8	5	3
s	6	29	43	13	4	5
v	3	40	40	14	3	0
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET						
för	14	45	34	4	1	2
mot	3	17	40	25	12	4
ingen åsikt	3	18	47	15	6	12

Horisontell procent.

forts

tabell 8 forts

År 2005	... arbetsmarknadsfrågor					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	24	47	20	4	1	4
KÖN						
män	22	49	22	5	1	2
kvinnor	25	46	19	4	1	6
ÅLDER						
18-29	22	42	21	8	1	5
30-64	24	49	20	4	0	3
65-74	21	42	22	4	4	7
År 2005	... hälsa, sjukvård och omsorg					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	43	43	11	1	0	2
KÖN						
män	33	49	16	1	1	1
kvinnor	54	37	6	1	0	3
ÅLDER						
18-29	29	45	19	3	1	3
30-64	43	44	10	0	0	2
65-74	57	35	5	1	0	2
År 2005	... skola och utbildning					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	30	46	17	3	1	4
KÖN						
män	26	46	21	3	1	3
kvinnor	35	45	13	3	1	4
ÅLDER						
18-29	22	49	21	3	1	4
30-64	31	47	16	3	0	3
65-74	34	39	17	2	3	6
År 2005	... polis och rättsväsende					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	27	44	22	3	1	3
KÖN						
män	26	44	22	4	1	2
kvinnor	28	43	22	3	0	4
ÅLDER						
18-29	26	36	27	7	2	3
30-64	25	46	23	3	1	3
65-74	41	41	14	2	0	3

Horisontell procent.

forts

tabell 8 forts

År 2005	... energikällor och miljö					
	mycket stort	ganska stort	ganska litet	mycket litet	inget alls	saknar uppfattning
Samtliga	26	45	20	5	2	3
KÖN						
män	25	48	20	3	1	2
kvinnor	26	43	20	6	2	4
ÅLDER						
18-29	23	30	28	10	5	5
30-64	24	49	20	4	1	3
65-74	35	43	14	2	1	3
		män	kvinnor	samtliga	samtliga	samtliga
Samhällsfrågor (medelvärden¹)	2005	2005	2005	2004	2004	2003
- Sveriges försvar	2,5	2,4	2,5	2,5	2,5	2,1
- samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar/störningar	2,4	2,9	2,8	2,8	2,8	2,5
- Sveriges utrikespolitik	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6	2,3
- samarbetet inom Europeiska Unionen	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3
- arbetsmarknadsfrågor	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	2,7
- hälsa, sjukvård och omsorg	3,1	3,5	3,3	3,4	3,4	3,1
- skola och utbildning	3,0	3,1	3,1	3,2	3,2	2,9
- polis och rättsväsende	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	2,8
- energikällor och miljö	2,9	3,0	2,9	2,9	2,9	2,7

Horisontell procent.

1: Aritmetiska medelvärden bland dem med uppfattning på respektive aspekt (kod: 4-0 över fem svarsalternativ).

Tabell 9. Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder.

Fråga: Nedan framgår några förhållanden som skulle kunna påverka såväl vårt land som andra länder. Om Du tänker på Sverige de *närmaste fem åren* – hur oroande anser Du då att följande förhållanden är för oss i vårt land? (2004–2005)

År 2005	(a) globala klimatförändringar				
	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	17	45	28	6	5
Samtliga 2004	13	40	35	9	4
<i>KÖN</i>					
män	15	42	31	8	4
kvinnor	19	48	24	4	6
<i>ÅLDER</i>					
18–29	8	46	34	7	5
30–64	19	44	27	6	4
65–74	18	46	25	5	7
År 2005	(b) internationell terrorism				
	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	23	41	28	5	3
Samtliga 2004	26	40	26	5	4
<i>KÖN</i>					
män	21	37	33	6	2
kvinnor	25	46	22	4	4
<i>ÅLDER</i>					
18–29	10	38	40	8	3
30–64	23	42	27	5	3
65–74	33	44	18	2	3
År 2005	(c) flytt av arbetstillfällen till utlandet				
	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	33	42	18	3	4
<i>KÖN</i>					
män	30	43	20	3	4
kvinnor	35	41	16	4	4
<i>ÅLDER</i>					
18–29	24	39	25	3	8
30–64	33	42	18	4	3
65–74	39	45	10	1	6

Horisontell procent.

forts

(d) spridning av smittosamma sjukdomar					
År 2005	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	12	35	40	10	3
Samtliga 2004	11	31	43	12	4
KÖN					
män	9	34	42	13	3
kvinnor	15	35	39	8	4
ÅLDER					
18-29	6	29	45	16	3
30-64	13	36	39	10	3
65-74	15	35	39	6	3
(e) framväxt av extremrörelser					
Samtliga	18	37	32	8	5
KÖN					
män	16	35	33	12	3
kvinnor	19	39	31	4	7
ÅLDER					
18-29	7	31	42	14	6
30-64	18	38	32	8	5
65-74	26	40	25	3	7
(f) användandet av jordens naturresurser					
Samtliga	16	42	31	6	5
Samtliga 2004	17	45	27	6	6
KÖN					
män	14	41	35	8	3
kvinnor	19	42	27	5	7
ÅLDER					
18-29	19	38	29	10	4
30-64	15	43	31	6	5
65-74	19	38	32	4	7
(g) organiserad internationell brottslighet					
Samtliga	28	47	19	4	3
Samtliga 2004	34	46	14	2	4
KÖN					
män	23	48	22	4	3
kvinnor	31	46	16	4	3
ÅLDER					
18-29	14	41	33	8	4
30-64	27	48	19	4	3
65-74	43	46	7	1	3

Horisontell procent.

forts

tabell 9 forts

År 2005	(h) kärnvapenhot				
	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	6	15	48	27	5
Samtliga 2004	9	21	46	19	5
<i>KÖN</i>					
män	4	10	48	35	4
kvinnor	8	19	48	19	7
<i>ÅLDER</i>					
18-29	3	12	48	31	5
30-64	6	14	47	30	5
65-74	7	18	49	18	9
(i) spridning av kemiska eller biologiska stridsmedel					
Samtliga	8	23	44	20	5
<i>KÖN</i>					
män	6	20	45	25	4
kvinnor	11	26	43	14	6
<i>ÅLDER</i>					
18-29	4	20	44	25	7
30-64	8	23	45	20	5
65-74	15	26	40	15	5
(j) försvagning av den offentliga sektorn					
Samtliga	22	36	27	10	6
<i>KÖN</i>					
män	17	31	33	13	6
kvinnor	26	41	21	6	6
<i>ÅLDER</i>					
18-29	14	33	34	8	11
30-64	22	37	25	10	5
65-74	26	35	28	7	4

Horisontell procent.

Tabell 10. Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder. Svar bland samtliga samt bland dem med uppfattning om respektive aspekt åren 2004 och 2005.

Förhållanden 2004 (medelvärden)	män	kvinnor	samtliga	samtliga med uppfattning
- globala klimatförändringar	2,4	2,6	2,5	1,6
- internationell terrorism	2,7	2,9	2,8	1,9
- flytt av arbetstillfällen till utlandet				
- spridning av smittosamma sjukdomar	2,2	2,4	2,3	1,4
- framväxt av extremist rörelser				
- användandet av jordens naturresurser	2,6	2,6	2,6	1,8
- organiserad internationell brottslighet	3,0	3,1	3,1	2,2
- kärnvapenhot	2,0	2,2	2,1	1,2
- spridning av kemiska eller biologiska stridsmedel				
- försvagning av den offentliga sektorn				

Förhållanden 2004 (medelvärden)	män	kvinnor	samtliga	samtliga med uppfattning
- globala klimatförändringar	2,6	2,7	2,7	1,8
- internationell terrorism	2,7	2,8	2,9	1,8
- flytt av arbetstillfällen till utlandet	2,9	3,0	3,0	2,1
- spridning av smittosamma sjukdomar	2,3	2,5	2,4	1,5
- framväxt av extremist rörelser	2,5	2,6	2,5	1,7
- användandet av jordens naturresurser	2,5	2,6	2,6	1,7
- organiserad internationell brottslighet	2,8	3,0	2,9	2,0
- kärnvapenhot	1,7	2,0	1,9	1,0
- spridning av kemiska eller biologiska stridsmedel	2,0	2,2	2,1	1,2
- försvagning av den offentliga sektorn	2,4	2,6	2,6	1,7

Horisontell procent. Aritmetiska medelvärden bland samtliga tillfrågade (kod: 4-0 över fem svarsalternativ) och bland dem med uppfattning om respektive förhållande (kod: 3-0 över fyra svarsalternativ).

INSTÄLLNING TILL SKILDA INTERNATIONELLA FÖRHÅLLANDEN

Tabell 11. Oro för den politiska situationen i världen.

Fråga: I vilken utsträckning känner Du oro för den nuvarande politiska situationen i världen? Är Din oro...

År 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	7	39	41	6	2	5
<i>KÖN</i>						
män	5	34	46	9	3	3
kvinnor	9	43	35	4	1	7
<i>ÅLDER</i>						
18-24	9	34	34	12	2	9
25-29	10	41	38	4	4	5
30-39	8	32	45	8	2	4
40-49	6	38	46	5	1	4
50-64	6	43	39	5	3	4
65-70	7	38	43	7	0	5
71-74	7	40	40	8	2	2
<i>UTBILDNING</i>						
låg	9	36	40	4	3	9
medel	5	39	43	6	1	6
hög	8	40	40	8	2	2
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	7	40	40	5	4	4
större orter	7	42	39	6	3	3
övriga stora orter	9	38	43	6	0	4
mindre orter/landsbygd	6	37	41	8	2	7
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	8	28	53	6	0	6
fö lib	7	43	43	3	2	2
kd	17	40	30	7	0	7
m	6	38	45	8	2	1
mp	24	49	24	0	3	0
s	6	38	46	6	1	4
v	11	29	51	6	0	3
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	5	39	47	6	2	2
mot	10	40	37	7	1	5
ingen åsikt	8	33	33	7	4	14

Horisontell procent.

Tabell 12. Oro för den politiska situationen i världen åren 1980, 1985, 1990 och 1995–2005.

Fråga: I vilken utsträckning känner Du oro för den nuvarande politiska situationen i världen? Är Din oro... (1980–2004)

I vilken utsträckning känner Du oro för den nuvarande politiska situationen i världen? Är Din oro... (2005)

År	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
1980	16	52	23	7	–	3
1985	20	50	20	5	–	4
1990	11	51	25	6	5	3
1995	8	45	35	6	4	2
1996	6	38	44	7	5	1
1997	5	29	44	11	8	2
1998	7	43	36	7	4	2
1999	9	37	35	9	7	3
2000	4	33	38	14	10	3
2001	16	39	34	6	3	2
2002	7	42	40	6	4	2
2003	7	40	39	6	3	5
2004	11	43	35	4	1	5
2005	7	39	41	6	2	5

Horisontell procent. För mellanliggande år se Opinion 2002.

Tabell 13. Oro för den politiska situationen i världen. Andelen som känner oro respektive som inte gör det åren 1999–2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 12.

År	mycket stor/ganska stor							mycket liten/ingen alls						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	46	37	55	49	47	54	46	16	24	9	10	9	5	8
KÖN														
män	35	25	46	42	41	47	39	20	33	11	13	11	8	12
kvinnor	57	49	67	56	55	61	52	12	13	7	5	7	4	5
ÅLDER														
18–24	32	28	47	39	37	56	43	24	37	8	18	16	10	14
25–29	41	24	59	46	52	57	51	16	27	12	9	10	6	8
30–39	48	28	48	46	42	55	40	17	20	8	8	7	6	10
40–49	44	37	63	49	52	52	44	17	24	8	5	7	3	6
50–64	45	42	55	52	48	52	49	15	19	10	8	11	7	8
65–70	62	49	54	54	50	57	45	12	20	10	9	7	6	7
UTBILDNING														
låg	46	39	53	46	47	49	45	18	27	14	15	10	8	7
medel	46	35	56	43	45	49	44	18	24	8	11	12	5	7
hög	45	36	57	45	50	61	48	14	20	7	6	6	5	10
BOSTADSORT														
storstäder	52	40	61	52	56	60	47	10	22	6	8	8	6	9
övriga större orter	48	33	44	55	46	55	49	13	25	14	11	10	4	9
övriga medel-/stora orter	47	31	62	45	49	57	47	12	23	9	2	11	6	6
mindre orter /landsbygd	40	38	51	47	41	49	43	21	23	11	14	9	7	10
POLITISK SYMPATI														
c	43	61	36	49	49	58	36	14	11	16	13	6	5	6
fp lib	49	45	50	49	51	55	50	11	19	5	4	6	6	5
kd	52	47	62	46	57	68	57	16	17	12	5	7	8	7
m	45	30	53	43	41	47	44	18	26	13	11	9	7	10
mp	57	49	56	56	47	59	73	9	7	8	3	5	5	3
s	41	33	73	73	49	53	44	16	30	8	12	10	6	7
v	52	51	53	53	54	64	40	13	15	0	1	9	8	6
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET														
för						49	44						7	8
mot						61	50						4	8
ingen åsikt						49	41						7	11

Procent. För åren 1989–1992 se *Opinion 92*. För året 1993 se *Opinion 99*. För åren 1994–1997 se *Opinion 2002*.

Tabell 14. Upplevd risk för storkrig i Europa.

Fråga: Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan leda till militära konflikter (krig) i stora delar av Europa? Tror Du att riskerna är...

År 2005	mycket stora	ganska stora	ganska små	mycket små	inga alls	saknar uppfattning
Samtliga	3	13	51	25	5	3
<i>KÖN</i>						
män	2	10	46	33	8	1
kvinnor	3	17	56	16	3	5
<i>ÅLDER</i>						
18-24	4	17	44	26	4	4
25-29	2	11	51	30	2	4
30-39	2	11	45	34	8	1
40-49	1	14	53	23	5	3
50-64	3	15	52	22	5	4
65-70	4	12	54	21	7	2
71-74	2	18	60	16	0	5
<i>UTBILDNING</i>						
låg	5	14	55	17	5	5
medel	2	18	50	24	4	3
hög	2	9	50	31	7	2
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	3	10	47	29	9	3
större orter	4	12	50	26	6	2
övriga stora orter	2	13	54	25	4	2
mindre orter/landsbygd	2	16	53	23	3	4
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	3	14	56	25	0	3
fp lib	3	10	41	33	12	0
kd	3	23	57	13	0	3
m	3	11	50	27	7	1
mp	0	11	57	32	0	0
s	3	10	55	26	4	2
v	0	9	63	9	14	6
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	2	8	51	31	7	1
mot	4	16	52	20	5	3
ingen åsikt	2	22	47	20	1	8

Horisontell procent.

Tabell 15. Upplevd risk för storkrig i Europa åren 1965, 1987, 1991–1992 och 1995–2005.

Fråga: Hur stora tror Du riskerna är för att oroligheterna i världen idag skall vidgas till en storkonflikt i vilken Europa dras in? (1965–1985, 1991 jan)

Hur stora tror Du riskerna är för att oroligheterna i världen idag, inom en tioårs-period, skall vidgas till en militär konflikt i vilken stora delar av Europa dras in? (1987–1990)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag skall leda till ett storkrig i Europa? (1991)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag skall leda till ett krig i stora delar av Europa? (1992–1994)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan leda till ett krig i stora delar av Europa? (1995, 1997–2004)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan leda till militära konflikter (krig) i stora delar av Europa? (2005)

År	mycket stora	ganska stora	ganska små	mycket små	inga alls	saknar uppfattning
1965		47		49	–	5
1987	3	27	42	17	5	7
1991	2	14	48	27	6	3
1994	2	21	57	15	2	2
1995	5	34	47	10	2	2
1997	2	20	47	22	5	3
1998	4	28	47	16	2	3
1999	5	28	46	16	3	3
2000	3	20	49	20	5	3
2001	8	27	46	14	3	1
2002	3	23	50	17	4	4
2003	3	15	47	26	6	5
2004	4	19	54	17	3	4
2005	3	13	51	25	5	3

Horisontell procent. För mellanliggande år se Opinion 2002.

Tabell 16. Upplevd risk för storkrig i Europa. Andelen som upplever riskerna som stora respektive som mycket små eller som inga alls åren 2000–2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 15.

År	mycket stora/ganska stora						mycket små/inga alls					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	23	35	28	18	23	16	25	17	21	32	20	30
<i>KÖN</i>												
män	16	22	19	13	17	12	35	27	31	38	28	41
kvinnor	30	52	33	22	28	20	15	6	11	24	11	19
<i>ÅLDER</i>												
18-24	24	43	26	21	26	21	32	15	26	33	18	30
25-29	26	43	25	21	23	13	29	13	22	40	14	32
30-39	15	24	30	14	20	13	26	23	23	31	25	42
40-49	19	37	22	18	22	15	24	14	19	35	21	28
50-64	26	35	22	17	21	18	23	19	18	30	23	27
65-70	23	32	33	16	22	16	22	12	21	27	17	28
<i>UTBILDNING</i>												
låg	23	39	27	23	27	19	22	15	20	28	13	22
mellan	25	41	28	16	22	20	22	15	21	29	19	28
hög	21	30	25	16	20	11	29	20	22	35	23	38
<i>BOSTADSORT</i>												
storstäder	23	33	27	19	21	13	29	17	22	33	23	38
övriga större orter	23	28	31	20	22	16	28	20	18	32	22	32
övriga medel-/stora orter	26	41	22	18	23	15	23	20	23	29	21	29
mindre orter /landsbygd	21	37	26	15	23	18	23	16	20	32	16	26
<i>POLITISK SYMPATI</i>												
c	15	29	14	19	24	17	11	19	33	21	27	25
fp lib	13	17	31	12	15	13	36	29	18	31	27	45
kd	41	36	39	34	28	26	13	22	17	25	12	13
m	15	34	20	11	16	14	30	20	33	34	27	34
mp	29	32	26	18	26	11	11	18	34	42	22	32
s	21	45	22	12	19	13	26	19	21	40	20	30
v	25	53	34	19	28	9	20	12	16	23	17	23
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>												
för					5	10					29	38
mot					30	20					11	25
ingen åsikt					26	24					11	21

Procent. För åren 1989–1992 se *Opinion 92*. För åren 1992–1998 se *Opinion 98*. För åren 1998–2003 se *Opinion 2003*.

Tabell 17. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet.

Fråga: Det anses allmänt att det idag inte föreligger någon militär hotbild mot Sverige.
Tror Du att den militära situationen i vår närhet har förändrats om tio år?
Tror Du att den för vår del ...

År 2005	är oförändrad /ingen förändring mot idag	har blivit tryggare än idag	har blivit otryggare än idag	saknar uppfattning
Samtliga	46	8	33	13
<i>KÖN</i>				
män	51	13	28	8
kvinnor	41	3	38	17
<i>ÅLDER</i>				
18-24	47	4	37	12
25-29	51	5	29	16
30-39	50	9	29	12
40-49	44	8	37	11
50-64	46	8	32	13
65-70	45	9	33	14
71-74	37	9	40	14
<i>UTBILDNING</i>				
låg	45	7	30	18
medel	46	7	35	12
hög	47	10	33	10
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	44	10	33	14
större orter	46	8	36	10
övriga stora orter	49	9	32	10
mindre orter/landsbygd	47	6	33	15
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	58	6	22	14
fp lib	36	12	41	10
kd	30	3	53	13
m	44	8	39	10
mp	46	7	35	11
s	53	12	25	11
v	69	3	23	6
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	52	11	29	9
mot	42	5	40	13
ingen åsikt	38	6	30	27

Horisontell procent.

Tabell 18. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet åren 1986, 1991, 1992, 1995 och 1997–2005.

Fråga: Om Du tänker på Sverige en tio-femton år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär lika hotfull jämfört med idag? (1986, 1989–1990)

Om du tänker på Sverige några år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär lika hotfull jämfört med idag? (1991, 1992 feb, maj)

Om Du tänker på Sverige några år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1992 sept–1995)

Om Du tänker på Sverige tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1997)

Om Du tänker tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1998)

Om Du tänker tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär som den ser ut idag? (1999–2004)

Det anses allmänt att det idag inte föreligger någon militär hotbild mot Sverige. Tror Du att den militära situationen i vår närhet har förändrats om tio år? Tror Du att den för vår del ... (2005)

År	mer hotfull	mindre hotfull	ungefär lika hotfull/densamma som den ser ut idag	saknar uppfattning
1986	28	7	56	9
1991	10	27	57	5
1992 sept	14	14	71	0
1995	21	8	67	4
1997	11	15	68	5
1998	14	13	65	7
1999	18	12	67	3
2000	16	16	64	4
2001	14	10	74	2
2002	11	11	73	6
2003	14	9	69	9
2004	20	9	65	7
År	har blivit otryggare än idag	har blivit tryggare än idag	är oförändrad/ingen förändring mot idag	saknar uppfattning
2005	33	8	46	13

Horisontell procent. För mellanliggande år se Opinion 2002.

Tabell 19. Andelen som tror att den militära situationen i Sveriges närhet kommer att bli mer hotfull framöver åren 1995 och 1997–2004/ blivit otryggare för vår del 2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 18.

År	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	21	11	14	18	16	14	11	14	20	33
<i>KÖN</i>										
män	20	11	13	14	15	10	8	14	16	28
kvinnor	21	11	15	22	18	18	14	14	23	38
<i>ÅLDER</i>										
18–24	12	6	11	11	12	11	10	21	26	37
25–29	17	9	8	21	17	13	13	16	21	29
30–39	23	9	16	15	16	12	12	13	20	29
40–49	22	12	15	22	15	14	7	14	22	37
50–64	21	12	18	20	19	14	15	13	19	32
65–70	41	14	9	17	14	12	6	9	9	33
<i>UTBILDNING</i>										
låg	24	14	12	16	16	14	13	15	16	30
medel	14	11	18	21	20	17	10	12	23	35
hög	24	9	13	18	13	10	10	15	18	33
<i>BOSTADSORT</i>										
storstäder	21	14	10	18	19	15	8	14	19	33
övriga större orter	29	15	15	19	15	8	13	14	16	36
övriga medel-/stora orter	18	11	16	19	16	19	9	17	20	32
mindre orter/landsbygd	19	8	15	18	15	11	13	12	21	33
<i>POLITISK SYMPATI</i>										
c	16	19	7	21	28	6	7	16	11	22
fp lib	10	11	9	16	10	10	7	12	22	41
kd	39	23	19	25	38	26	25	30	29	53
m	30	9	19	17	19	14	11	12	18	39
mp	27	7	6	22	21	10	21	12	14	35
s	13	11	12	15	16	16	9	10	16	25
v	23	14	17	23	13	12	12	15	21	23
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>										
för									15	29
mot									24	40
ingen åsikt									21	30

Procent. För året 1989 se *Opinion 95*. För åren 1990 och 1991 se *Opinion 2000* och för åren 1992–1994 se *Opinion 2002*.

Tabell 20. Uppfattning om faktorer som påverkar fred och säkerhet i Sverige.

Fråga: Nedan framgår ett antal förhållanden eller situationer. Hur tror Du att dessa påverkar fred och säkerhet i Sverige? Påverkar de positivt, negativt eller inte alls? Bedöm aspekterna var för sig.

År 2005	(a) ... vår militära alliansfrihet			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	32	13	34	21
<i>KÖN</i>				
män	31	14	43	12
kvinnor	32	13	24	31
<i>ÅLDER</i>				
18-24	33	12	27	28
25-29	46	11	17	26
30-39	43	9	31	17
40-49	34	14	34	19
50-64	27	16	39	19
65-70	18	14	43	25
71-74	18	16	33	33
<i>UTBILDNING</i>				
låg	18	15	38	29
medel	28	14	34	23
hög	42	11	32	14
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	34	12	36	18
större orter	42	10	32	17
övriga stora orter	27	13	36	24
mindre orter/landsbygd	29	16	34	22
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	19	14	44	22
fp lib	24	12	48	16
kd	30	17	37	17
m	27	21	37	15
mp	76	0	22	3
s	37	12	32	19
v	46	14	20	20
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	34	14	39	13
mot	33	13	31	24
ingen åsikt	22	10	28	40

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(b) ... Sveriges medlemskap i EU			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	42	23	22	13
KÖN				
män	48	21	25	7
kvinnor	36	25	19	20
ÅLDER				
18-24	38	31	19	12
25-29	36	26	25	13
30-39	38	25	24	13
40-49	37	27	23	13
50-64	44	20	22	14
65-70	52	19	18	12
71-74	53	12	16	19
UTBILDNING				
låg	37	23	23	18
medel	37	24	23	15
hög	48	22	20	9
BOSTADSORT				
storstäder	49	16	24	12
större orter	51	21	22	6
övriga stora orter	41	22	22	15
mindre orter/landsbygd	34	30	21	15
POLITISK SYMPATI				
c	42	25	17	17
fp lib	62	21	14	3
kd	37	20	30	13
m	61	13	20	7
mp	41	30	24	5
s	45	17	24	15
v	17	54	14	14
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET				
för	68	4	21	8
mot	16	48	24	13
ingen åsikt	26	21	21	32

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(c) ... utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och till östra Centraleuropa			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	29	29	17	25
<i>KÖN</i>				
män	35	29	19	16
kvinnor	23	29	15	34
<i>ÅLDER</i>				
18-24	14	23	31	32
25-29	25	20	24	31
30-39	29	29	21	22
40-49	29	34	15	22
50-64	31	31	14	24
65-70	36	27	10	26
71-74	33	26	9	32
<i>UTBILDNING</i>				
låg	23	31	13	33
medel	24	31	19	27
hög	36	26	18	19
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	32	26	18	24
större orter	34	29	20	18
övriga stora orter	27	29	17	27
mindre orter/landsbygd	27	32	16	25
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	31	14	22	33
fö lib	43	19	19	19
kd	20	27	33	20
m	43	33	13	11
mp	38	24	22	16
s	29	26	17	27
v	20	37	20	23
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	46	23	17	14
mot	13	40	19	29
ingen åsikt	16	20	15	50

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(d) ... Sveriges deltagande i EUs försvars- och säkerhetspolitiska samarbete			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	36	23	20	21
<i>KÖN</i>				
män	40	23	25	13
kvinnor	33	22	15	30
<i>ÅLDER</i>				
18-24	37	30	15	18
25-29	38	23	14	25
30-39	31	24	24	21
40-49	36	24	22	18
50-64	37	22	19	22
65-70	42	13	23	22
71-74	33	19	18	30
<i>UTBILDNING</i>				
låg	29	22	21	29
medel	35	21	23	20
hög	42	24	18	17
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	42	18	22	18
större orter	42	25	16	17
övriga stora orter	35	20	22	23
mindre orter/landsbygd	32	26	20	23
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	39	17	28	17
fö lib	55	17	19	9
kd	40	17	27	17
m	53	16	19	13
mp	38	38	16	8
s	34	24	21	21
v	17	40	20	23
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	54	15	19	12
mot	20	36	20	24
ingen åsikt	20	13	26	42

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(e) ... Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	26	30	19	25
<i>KÖN</i>				
män	32	30	24	14
kvinnor	21	31	14	35
<i>ÅLDER</i>				
18-24	26	28	19	27
25-29	23	33	11	33
30-39	22	33	22	23
40-49	26	36	17	21
50-64	25	30	22	23
65-70	41	20	16	23
71-74	25	19	19	37
<i>UTBILDNING</i>				
låg	22	27	19	32
medel	28	25	20	26
hög	27	36	19	18
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	29	28	22	22
större orter	26	38	17	19
övriga stora orter	26	27	20	27
mindre orter/landsbygd	25	31	18	26
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	22	25	22	31
fö lib	33	22	26	19
kd	30	37	17	17
m	42	23	21	14
mp	35	49	8	8
s	24	30	21	25
v	9	63	9	20
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	39	22	23	16
mot	14	43	17	26
ingen åsikt	16	23	14	47

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(f) ... svenskt deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	40	20	21	20
KÖN				
män	45	21	26	9
kvinnor	36	18	15	31
ÅLDER				
18-24	50	16	14	20
25-29	39	24	20	17
30-39	39	21	23	18
40-49	37	22	21	21
50-64	39	19	24	18
65-70	48	17	17	19
71-74	39	16	14	32
UTBILDNING				
låg	36	20	22	22
medel	42	14	22	22
hög	41	24	20	15
BOSTADSORT				
storstäder	41	18	23	17
större orter	44	22	21	14
övriga stora orter	40	17	22	19
mindre orter/landsbygd	39	21	18	22
POLITISK SYMPATI				
c	33	14	22	31
fp lib	53	14	26	7
kd	40	13	23	23
m	55	17	17	12
mp	43	19	32	5
s	39	20	21	20
v	20	31	29	20
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET				
för	52	14	21	13
mot	28	28	23	22
ingen åsikt	36	16	13	35

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2005	(g) ... Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen			
	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	31	18	26	26
KÖN				
män	39	17	29	16
kvinnor	23	18	23	37
ÅLDER				
18-24	25	12	34	29
25-29	31	12	26	31
30-39	30	16	26	27
40-49	28	26	24	22
50-64	32	17	24	27
65-70	36	21	23	20
71-74	37	4	25	35
UTBILDNING				
låg	25	18	23	33
medel	30	17	27	27
hög	36	18	26	21
BOSTADSORT				
storstäder	35	16	25	24
större orter	34	21	27	19
övriga stora orter	30	16	26	28
mindre orter/landsbygd	28	18	26	27
POLITISK SYMPATI				
c	34	14	25	28
fp lib	45	12	24	19
kd	27	7	47	20
m	48	16	19	18
mp	54	11	19	16
s	27	18	28	27
v	11	32	26	31
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET				
för	45	11	27	17
mot	20	27	24	29
ingen åsikt	18	13	25	45

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

(h) ... konflikten mellan Israel och Palestina				
År 2005	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	1	29	52	18
KÖN				
män	1	28	59	12
kvinnor	1	29	45	25
ÅLDER				
18-29	2	23	58	17
30-64	1	29	52	18
65-74	2	33	47	18
(i) ... utvecklingen i Irak				
År 2005	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	2	40	36	22
KÖN				
män	2	38	44	16
kvinnor	1	42	27	30
ÅLDER				
18-29	5	29	41	25
30-64	2	41	35	22
65-74	1	44	31	23

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

(j) ... användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd				
År 2005	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	5	44	29	22
KÖN				
män	3	44	37	15
kvinnor	7	44	20	29
ÅLDER				
18-29	6	41	29	24
30-64	5	45	29	21
65-74	9	42	26	23
(k) ... utvecklingen i Ryssland				
År 2005	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	12	30	21	37
KÖN				
män	17	31	25	27
kvinnor	7	29	16	48
ÅLDER				
18-29	8	18	26	47
30-64	12	34	20	35
65-74	15	31	17	36

Horisontell procent.

forts

tabell 20 forts

År 2004	svar bland dem med uppfattning			
	antal i kategorin	säkerheten ökar	säkerheten minskar	påverkas inte
- vår militära alliansfrihet	840	26	25	49
- Sveriges medlemskap i EU	960	45	24	31
- utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och till östra Centraleuropa	888	35	35	30
- Sveriges deltagande i EUs säkerhetspolitiska samarbete	884	48	23	30
- Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet	904	35	29	36
- svenskt deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor	886	30	39	31
- Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen	861	37	25	38
- konflikten mellan Israel och Palestina	896	8	30	62
- utvecklingen i Irak	877	11	50	39
- användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd	818	8	46	46
- utvecklingen i Ryssland				
År 2005	svar bland dem med uppfattning			
	antal i kategorin	påverkar positivt	påverkar negativt	påverkas inte alls
- vår militära alliansfrihet	907	40	17	43
- Sveriges medlemskap i EU	998	48	27	25
- utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och till östra Centraleuropa	863	39	39	23
- Sveriges deltagande i EUs freds- och säkerhetspolitiska samarbete	907	46	29	25
- Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet	927	50	24	26
- svenskt deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor	869	35	40	25
- Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen	853	42	24	34
- konflikten mellan Israel och Palestina	942	1	35	64
- utvecklingen i Irak	891	2	52	46
- användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd	899	7	56	37
- utvecklingen i Ryssland	723	19	48	33

Horisontell procent.

Tabell 21. Uppfattningar om Sveriges säkerhet åren 2003–2005 bland samtliga samt bland dem med uppfattning om respektive förhållande eller situation.

Förhållanden/situationer	samtliga ¹					
	ökar/påverkar positivt			minskar/påverkar negativt		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003
- vår/den svenska militära alliansfrihet/en	32	21	20	13	18	18
- Sveriges medlemskap i EU	42	38	43	23	21	15
- utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och till östra Centraleuropa	29	28	39	29	28	19
- Sveriges deltagande i EUs freds- och säkerhetspolitiska samarbete	36	37		23	18	
- Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet	26	28		30	24	
- svenskt deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor	40	24		20	31	
- Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen	31	28	33	18	20	13
- konflikten mellan Israel och Palestina	1	7	3	29	24	34
- utvecklingen i Irak	2	9	7	40	39	36
- användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd	5	6	10	44	34	24
- utvecklingen i Ryssland	12			30		
Förhållanden/situationer	samtliga med uppfattning ¹					
	ökar/påverkar positivt			minskar/påverkar negativt		
	2005	2004	2003	2005	2004	2003
- vår/den svenska militära alliansfrihet/en	40	26	28	17	25	25
- Sveriges medlemskap i EU	48	45	51	27	24	18
- utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och till östra Centraleuropa	39	35	47	39	35	23
- Sveriges deltagande i EUs freds- och säkerhetspolitiska samarbete	46	48		29	23	
- Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet	50	35		24	29	
- svenskt deltagande i EUs militära snabbinsatsstyrkor	35	30		40	39	
- Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen	42	37	47	24	25	18
- konflikten mellan Israel och Palestina	1	8	4	35	30	44
- utvecklingen i Irak	2	11	9	52	50	49
- användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd	7	8	16	56	46	38
- utvecklingen i Ryssland	19			48		

Procent. 1: Andelen som svarar "påverkas inte" redovisas inte.

Tabell 22. Upplevd risk för att Sverige inom den närmaste fem åren blir mål för en terroristattack.

Fråga: Hur stor tror Du risken är att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terroristattack liknande dåden i London i början av juli i år? Tror Du risken är ...

År 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	5	23	47	19	4	3
<i>KÖN</i>						
män	5	21	45	23	4	3
kvinnor	5	26	48	14	3	3
<i>ÅLDER</i>						
18-24	1	16	42	27	10	4
25-29	1	25	43	27	2	1
30-39	5	14	49	25	7	0
40-49	6	21	48	18	3	4
50-64	6	30	44	13	3	4
65-70	2	29	51	14	1	3
71-74	11	23	51	16	0	0
<i>UTBILDNING</i>						
låg	4	28	48	13	2	5
medel	5	25	47	17	4	2
hög	4	20	46	24	5	2
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	5	22	47	20	4	3
större orter	3	20	48	22	4	3
övriga stora orter	3	25	44	20	6	2
mindre orter/landsbygd	5	25	48	17	2	3
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	0	36	50	11	0	3
fp lib	2	16	52	21	9	2
kd	3	37	47	10	0	3
m	8	29	45	16	3	0
mp	3	8	49	35	5	0
s	4	20	49	21	5	2
v	3	6	46	31	11	3
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	4	19	49	22	4	1
mot	6	28	44	16	3	3
ingen åsikt	3	22	46	18	4	8

Horisontell procent.

Tabell 23. Allmän oro för terrorhot och terrorism.

Fråga: Alla minns vi terrordåden i London i början av juli i år då många dödades och skadades vid flera bombattentat. Nedan följer fem frågor med anledning av dessa händelser.

Allmänt sett – i vilken utsträckning känner Du oro för terrorhot och terrorism?

År 2005	mycket stor oro	ganska stor oro	ganska liten oro	mycket liten oro	ingen oro alls	saknar uppfattning
Samtliga	12	36	35	11	4	2
<i>KÖN</i>						
män	10	32	37	14	7	1
kvinnor	14	40	34	9	2	2
<i>ÅLDER</i>						
18-24	10	24	29	26	7	5
25-29	12	32	31	17	8	0
30-39	10	29	42	13	5	1
40-49	11	32	41	8	5	3
50-64	14	44	31	6	3	1
65-70	14	42	32	10	3	0
71-74	12	40	35	12	0	0
<i>UTBILDNING</i>						
låg	14	41	32	8	3	2
medel	12	39	33	9	5	2
hög	11	31	39	14	5	0
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	12	34	36	13	4	2
större orter	13	34	31	15	6	1
övriga stora orter	12	36	38	9	4	1
mindre orter/landsbygd	10	38	36	10	4	2
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	3	50	39	6	3	0
fp lib	14	35	29	19	3	0
kd	10	50	20	17	3	0
m	17	35	39	7	1	0
mp	3	16	46	27	8	0
s	12	39	34	11	3	1
v	3	20	54	17	6	0
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	13	35	34	13	4	0
mot	11	36	36	11	5	1
ingen åsikt	10	37	37	6	4	5

Horisontell procent.

Tabell 24. Oro för terrorattacker i Sverige.

Fråga: I vilken utsträckning känner Du oro för att terrorattacker liknande dem i London kan inträffa i Sverige? (2005)

Om Du tänker på Sverige idag och fem år framåt – i vilken utsträckning känner Du oro för att Sverige under denna tid blir mål för en terrorattack? (2004)

År 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	5	24	46	18	5	2
Samtliga 2004	6	26	45	16	4	3
<i>KÖN</i>						
män	4	22	44	22	7	1
kvinnor	6	27	47	15	3	2
<i>ÅLDER</i>						
18-24	4	19	28	34	9	5
25-29	1	23	43	26	7	0
30-39	3	13	47	25	10	2
40-49	4	24	51	14	6	2
50-64	6	32	44	14	3	2
65-70	5	28	50	14	3	0
71-74	9	26	56	9	0	0
<i>UTBILDNING</i>						
låg	6	32	45	13	3	2
medel	4	28	45	17	5	2
hög	4	17	48	23	7	1
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	5	22	46	19	6	2
större orter	4	20	42	24	8	1
övriga stora orter	4	23	49	18	6	1
mindre orter/landsbygd	5	28	46	16	3	2
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	3	42	42	8	6	0
fp lib	2	14	48	28	7	2
kd	7	40	30	23	0	0
m	8	25	47	16	3	0
mp	0	0	62	30	8	0
s	3	26	46	19	5	1
v	3	11	37	37	11	0
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	3	19	49	22	6	0
mot	7	29	43	15	4	2
ingen åsikt	4	28	43	16	4	5

Horisontell procent.

Tabell 25. Uppfattning om beredskapsläget mot terrorism i Sverige.

Fråga: I vilken utsträckning tror Du att det finns beredskap inom Sverige att hantera och möta den här typen av terrorism?

År 2005	i mycket hög grad	i ganska hög grad	i ganska liten grad	i mycket liten grad	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	1	11	47	28	9	4
<i>KÖN</i>						
män	1	12	45	31	9	3
kvinnor	1	10	50	25	9	6
<i>ÅLDER</i>						
18-24	0	10	40	32	10	9
25-29	1	7	52	32	5	2
30-39	1	9	44	31	11	5
40-49	1	8	44	29	12	5
50-64	1	11	50	27	8	3
65-70	1	19	52	19	7	3
71-74	0	12	51	21	7	9
<i>UTBILDNING</i>						
låg	1	14	50	23	7	6
medel	1	12	48	27	8	5
hög	1	8	45	32	11	2
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	0	9	41	32	12	5
större orter	1	11	46	29	9	4
övriga stora orter	1	12	47	28	9	4
mindre orter/landsbygd	1	10	53	26	7	4
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	0	8	69	19	3	0
fö lib	0	7	35	45	10	3
kd	0	10	50	37	3	0
m	0	8	51	26	13	1
mp	0	27	43	24	3	3
s	1	15	50	25	5	4
v	0	17	51	20	6	6
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	1	12	48	29	7	3
mot	1	8	46	30	12	4
ingen åsikt	3	14	49	19	6	10

Horisontell procent.

Tabell 26. Uppfattning om myndigheters arbete i Sverige att öka förmågan att hantera terrorism.

Fråga: Tror Du att dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka vår förmåga att hantera och möta denna typ av terrorism?

År 2005	ja, i hög grad	i viss utsträckning	knappast alls	inte alls	saknar uppfattning
Samtliga	8	58	25	4	5
<i>KÖN</i>					
män	8	56	28	5	3
kvinnor	9	59	21	4	8
<i>ÅLDER</i>					
18-24	4	56	28	4	8
25-29	7	54	33	1	5
30-39	9	56	26	4	4
40-49	6	58	24	6	7
50-64	9	59	24	4	5
65-70	15	61	15	5	3
71-74	5	56	28	2	9
<i>UTBILDNING</i>					
låg	11	52	24	4	9
medel	8	59	25	4	5
hög	7	58	27	4	3
<i>BOSTADSORT</i>					
storstäder	6	57	29	3	5
större orter	8	59	25	4	3
övriga stora orter	10	58	22	6	4
mindre orter/landsbygd	9	58	23	3	7
<i>POLITISK SYMPATI</i>					
c	8	53	36	0	3
fp lib	5	59	29	2	5
kd	13	53	30	0	3
m	6	61	24	7	3
mp	14	54	27	3	3
s	13	61	19	2	5
v	11	54	29	3	3
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>					
för	10	62	22	4	3
mot	7	53	29	6	5
ingen åsikt	8	56	21	3	13

Horisontell procent.

Tabell 27. Att själv påverkas av terrorattacker och hot.

Fråga: I vilken utsträckning bedömer Du att Du själv påverkas av sådana här terrorattacker och hot? Blir Du mer vaksam på Ditt eget beteende och var Du rör Dig i för områden eller betar Du Dig ungefär som tidigare?

År 2005	i mycket hög grad	i ganska hög grad	i ganska liten grad	i mycket liten grad	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	4	15	38	24	17	3
<i>KÖN</i>						
män	2	13	36	25	21	2
kvinnor	5	17	40	22	12	4
<i>ÅLDER</i>						
18-24	4	11	16	37	25	8
25-29	4	13	36	24	23	1
30-39	3	11	36	26	22	2
40-49	4	15	37	26	15	3
50-64	3	18	43	21	13	2
65-70	5	20	43	17	13	2
71-74	4	18	46	14	12	7
<i>UTBILDNING</i>						
låg	4	16	42	18	15	5
medel	4	15	37	25	17	3
hög	3	15	37	26	18	1
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	4	16	37	26	16	2
större orter	6	13	35	24	19	2
övriga stora orter	4	14	40	23	17	3
mindre orter/landsbygd	2	16	40	23	17	3
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	0	25	33	22	19	0
fö lib	2	17	41	22	16	2
kd	7	20	50	13	7	3
m	6	20	39	21	14	0
mp	0	8	38	32	22	0
s	4	14	42	22	15	2
v	0	14	31	29	23	3
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	4	15	41	24	16	1
mot	3	15	37	25	18	3
ingen åsikt	4	17	35	21	16	8

Horisontell procent.

INSTÄLLNING I SKILDA SÄKERHETSPOLITISKA FRÅGOR

Tabell 28. Inställning till FNs fredsframtvingande insatser.

Fråga: Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med direkta stridshandlingar för att skapa fred och säkerhet som skett t ex i Afghanistan och Östtimor. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN tillåter sådana ingripanden?

År 2005	rätt	fel	saknar uppfattning
Samtliga	62	20	19
KÖN			
män	73	15	12
kvinnor	50	25	26
ÅLDER			
18-24	57	16	27
25-29	63	23	14
30-39	60	23	17
40-49	60	21	19
50-64	64	18	18
65-70	66	19	15
71-74	58	16	26
UTBILDNING			
låg	54	19	25
medel	62	16	22
hög	64	24	12
BOSTADSORT			
storstäder	61	22	17
större orter	61	22	17
övriga stora orter	65	15	20
mindre orter/ landsbygd	60	21	20
POLITISK SYMPATI			
c	61	6	33
fp lib	74	9	17
kd	67	17	17
m	76	13	12
mp	49	49	3
s	63	19	17
v	46	37	17
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET			
för	74	16	10
mot	51	26	23
ingen åsikt	45	17	38

Horisontell procent.

Tabell 29. Inställning till FNs fredsframtvingande insatser åren 1993–2005.

Fråga: Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden på olika håll i världen genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN också tillgripit direkta krigshandlingar för att återställa fred och säkerhet, t ex Gulfkriget, i Somalia och Bosnien. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN ingriper med militärt våld i denna typ av stridigheter? (1993–2001)

Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden på olika håll i världen genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med direkta krigshandlingar för att skapa fred och säkerhet. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN sanktionerar sådana ingripanden? (2002)

Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden i världen genom att till oroshärdar sända militär personal, som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN sanktionerat fredsframtvingande ingripanden med direkta krigshandlingar för att återställa fred och säkerhet som skett t ex i Afghanistan och Östtimor. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN tillåter sådana ingripanden? (2003)

Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden i världen genom att till oroshärdar sända militär personal, som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN sanktionerat fredsframtvingande ingripanden med direkta krigshandlingar för att återställa fred och säkerhet som skett t ex i Kongo och Östtimor. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN tillåter sådana ingripanden? (2004)

Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med direkta stridshandlingar för att skapa fred och säkerhet som skett t ex i Afghanistan och Östtimor. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN tillåter sådana ingripanden? (2005)

År	rätt	fel	saknar uppfattning
1993	76	23	1
1994	77	17	6
1995	80	14	6
1996	75	17	8
1997	71	19	10
1998	75	15	9
1999	74	18	8
2000	68	20	12
2001	67	22	11
2002	69	21	10
2003	67	16	16
2004	60	19	22
2005	62	20	19

Horisontell procent.

Tabell 30. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN och/eller EU.

Fråga: Sverige kan på begäran av FN och EU sända militära förband utomlands. De som ingår i dessa förband deltar frivilligt. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar där de kan såras eller dödas. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dessa soldater under sådana förhållanden?

År 2005	riktigt beslut	felaktigt beslut	saknar uppfattning
Samtliga	61	23	17
<i>KÖN</i>			
män	70	19	12
kvinnor	52	26	22
<i>ÅLDER</i>			
18-24	62	23	15
25-29	76	14	10
30-39	63	20	17
40-49	64	20	16
50-64	58	24	18
65-70	56	28	16
71-74	39	37	25
<i>UTBILDNING</i>			
låg	43	31	27
medel	62	23	16
hög	70	18	12
<i>BOSTADSORT</i>			
storstäder	65	20	15
större orter	60	24	17
övriga stora orter	63	22	15
mindre orter/landsbygd	57	24	19
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	53	22	25
fp lib	85	7	9
kd	57	20	23
m	76	13	11
mp	70	16	14
s	57	26	17
v	46	29	26
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	77	13	9
mot	46	34	20
ingen åsikt	43	24	33

Horisontell procent.

Tabell 31. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN åren 1993–2003 och/eller EU år 2004–2005.

Fråga: Sverige har, som Du säkert vet, beslutat att på begäran av FN sända en fredsbevarande militär styrka till forna Jugoslavien. Risk finns för att svenskarna kan komma att dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dit dessa soldater? (1993–1996)

Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands, t ex till Bosnien, som där ställs under FNs ledning. Risk finns för att svenskarna kan komma att dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden? (1997–2001)

Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden? (2002)

Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar där de kan såras eller dödas. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden? (2003)

Sverige kan på begäran av FN och EU sända militära förband utomlands. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar där de kan såras eller dödas. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka soldater under sådana förhållanden? (2004)

Sverige kan på begäran av FN och EU sända militära förband utomlands. De som ingår i dessa förband deltar frivilligt. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar där de kan såras eller dödas. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dessa soldater under sådana förhållanden? (2005)

År	riktigt beslut	felaktigt beslut	saknar uppfattning
1993	72	28	1
1994	76	18	6
1995	76	18	6
1996	78	17	5
1997	71	20	9
1998	75	17	8
1999	74	20	5
2000	73	18	9
2001	69	25	7
2002	68	22	10
2003	67	17	16
2004	51	29	20
2005	61	23	17

Horisontell procent.

Tabell 32. Inställning till ett svenskt deltagande i militära interventioner med eller utan stöd av FN:s säkerhetsråd åren 2003–2005.

Fråga: Interventioner i andra länder har genomförts med och utan stöd av FN-mandat. Ett fall där mandat saknats var Natos flygbombningar under Kosovokonflikten. Anser Du att Sverige bör delta med militär personal i humanitära ingripande om syftet är att förhindra massmord eller s k etnisk rensning? (2003, 2005)

Militära interventioner i andra länder har genomförts med och utan stöd av FN-mandat. Ett fall där mandat saknats var Natos flygbombningar under Kosovokonflikten. Anser Du att Sverige bör delta med militär personal i humanitära ingripande om syftet är att förhindra massmord eller s k etnisk rensning? (2004)

År 2005	Sverige bör delta...			
	men bara med mandat från FN	även utan stöd av FN	nej Sverige bör inte delta	saknar uppfattning
Samtliga	63	13	10	14
Samtliga 2004	67	11	9	14
Samtliga 2003	67	11	10	12
KÖN				
män	67	15	9	9
kvinnor	60	11	10	20
ÅLDER				
18–24	54	16	5	25
25–29	63	13	4	20
30–39	63	16	11	10
40–49	61	18	8	13
50–64	65	11	11	13
65–70	70	8	11	11
71–74	63	9	12	16
UTBILDNING				
låg	57	10	15	19
medel	60	14	9	17
hög	70	14	7	9
BOSTADSORT				
storstäder	61	16	10	13
större orter	65	14	9	13
övriga stora orter	65	14	8	13
mindre orter/landsbygd	63	10	11	15

Horisontell procent.

forts

tabell 32 forts

År 2005	Sverige bör delta...			saknar uppfattning
	men bara med mandat från FN	även utan stöd av FN	nej Sverige bör inte delta	
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	58	3	11	28
fp lib	72	16	5	7
kd	60	17	3	20
m	64	20	10	5
mp	62	24	5	8
s	68	9	11	12
v	63	6	20	11
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	71	17	4	8
mot	60	10	15	15
ingen åsikt	47	11	11	32

Horisontell procent.

Tabell 33. Uppfattning om ett ökat svenskt internationellt engagemang.

Fråga: Sverige har länge försökt att bidra till att säkra freden på olika håll i världen genom att sända militär personal på FN-uppdrag. Sverige vill nu öka antalet svenska militärer i sådana uppdrag. Tycker Du att det är rätt eller fel att Sverige på detta sätt ökar sitt internationella engagemang?

Sverige har länge försökt att bidra till att säkra freden på olika håll i världen genom att sända militär personal på FN-uppdrag. Sverige vill nu öka antalet svenska militärer som tjänstgör utomlands i sådana uppdrag. Tycker Du att det är rätt eller fel att Sverige på detta sätt ökar sitt internationella engagemang? (2004)

År 2005	rätt	fel	saknar uppfattning
Samtliga	67	18	15
Samtliga 2004	67	17	16
<i>KÖN</i>			
män	72	17	11
kvinnor	63	19	18
<i>ÅLDER</i>			
18-24	68	17	15
25-29	75	10	16
30-39	70	15	15
40-49	68	18	14
50-64	67	20	13
65-70	65	21	14
71-74	53	25	23
<i>UTBILDNING</i>			
låg	53	28	19
medel	70	14	16
hög	74	16	11
<i>BOSTADSORT</i>			
storstäder	71	16	13
större orter	68	20	11
övriga stora orter	69	14	17
mindre orter/ landsbygd	64	22	15

Horisontell procent.

forts

tabell 33 forts

År 2005	rätt	fel	saknar uppfattning
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	47	31	22
fp lib	85	9	7
kd	63	20	17
m	78	14	8
mp	65	16	19
s	69	18	13
v	51	31	17
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	83	8	9
mot	52	32	16
ingen åsikt	57	13	31

Horisontell procent.

Tabell 34. Inställning till att Sverige bidrar till EUs militära snabbinsatsförmåga.

Fråga: Europeiska unionen utvecklar för närvarande militära snabbinsatsstyrkor för att med kort varsel kunna hjälpa FN att förhindra att krishärdar utvecklas till militära konflikter. Hur ställer Du Dig till att Sverige bidrar till EUs förmåga till snabba militära insatser? Är Du ... (2005)

Europeiska unionen utvecklar för närvarande en militär snabbinsatsförmåga bl a för att inom några dagar kunna hjälpa FN att förhindra att krishärdar utvecklas till militära konflikter. Hur ställer Du Dig till att även Sverige bidrar till EUs förmåga till snabba militära insatser? Är Du ... (2004)

År 2005	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
Samtliga	57	22	21
Samtliga 2004	56	22	22
<i>KÖN</i>			
män	65	22	13
kvinnor	50	22	29
<i>ÅLDER</i>			
18-24	55	18	27
25-29	61	11	29
30-39	62	18	20
40-49	55	28	17
50-64	55	25	21
65-70	64	24	13
71-74	51	21	28
<i>UTBILDNING</i>			
låg	45	29	26
medel	59	18	23
hög	63	22	16
<i>BOSTADSORT</i>			
storstäder	59	22	19
större orter	58	29	13
övriga stora orter	59	16	26
mindre orter/ landsbygd	54	25	21

Horisontell procent.

forts

tabell 34 forts

År 2005	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	50	22	28
fp lib	67	16	17
kd	57	20	23
m	75	16	9
mp	51	35	14
s	56	21	23
v	40	34	26
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	77	11	12
mot	37	38	24
ingen åsikt	43	18	40

Horisontell procent.

Tabell 35. Inställning till svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU.

Fråga: Är Du för eller emot att Sverige går med i ett gemensamt militärt EU-försvar?

År 2005	helt för	huvudsak- ligen för	tveksam, osäker	huvudsak- ligen emot	helt emot	saknar upp- fattning
Samtliga	11	20	34	14	14	7
<i>KÖN</i>						
män	15	24	30	13	14	2
kvinnor	7	16	39	14	14	11
<i>ÅLDER</i>						
18-24	5	26	32	18	11	8
25-29	13	11	46	18	10	2
30-39	9	22	34	16	14	5
40-49	12	23	29	11	19	6
50-64	12	18	32	13	16	9
65-70	16	21	42	7	10	4
71-74	11	25	44	11	5	5
<i>UTBILDNING</i>						
låg	7	15	40	11	15	12
medel	10	22	34	15	12	7
hög	14	22	32	13	16	3
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	16	24	29	13	13	6
större orter	8	20	34	17	17	4
övriga stora orter	11	20	37	13	10	9
mindre orter/ landsbygd	9	19	38	13	16	6
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	11	17	22	25	17	8
fp lib	19	24	33	7	10	7
kd	10	20	37	20	10	3
m	23	34	28	6	6	3
mp	8	14	35	14	30	0
s	7	16	42	16	13	7
v	6	9	14	17	49	6
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	19	31	30	10	5	4
mot	4	11	35	19	27	5
ingen åsikt	3	9	48	11	9	20

Horisontell procent.

Tabell 36. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt (militärt) försvar inom EU åren 1998–2005.

Fråga: Inom den Europeiska Unionen (EU) diskuterar medlemsstaterna en fördjupning av det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet i riktning mot ett framtida gemensamt försvar. Är Du i huvudsak för att Sverige medverkar i en sådan utveckling eller är Du i huvudsak emot? (1998)

Inom den Europeiska Unionen (EU) diskuterar medlemsstaterna en fördjupning av det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet i riktning mot ett framtida gemensamt försvar. Är Du i huvudsak för att Sverige arbetar för ett sådant eller är Du emot detta? (1999–2000)

Är Du för eller emot att Sverige ingår i ett gemensamt militärt försvar inom EU? (2001–2002)

Är Du för eller emot att Sverige ingår i ett gemensamt militärt EU-försvar? (2003)

Är Du för eller emot att Sverige går med i ett gemensamt militärt EU-försvar? (2004)

Är Du för eller emot tanken att Sverige går med i ett gemensamt militärt EU-försvar? (2005)

År	är (i huvudsak) för		är (i huvudsak) emot ¹			saknar uppfattning
1998	46		39			14
1999	45		42			13
2000	45		39			16
2001	54		31			15
2002	56		29			14
	helt för	huvudsakligen för	tveksam, osäker	huvudsakligen emot	helt emot	saknar uppfattning
2003	15	24	27	12	15	7
2004	13	24	29	14	13	7
2005	11	20	34	14	14	7

Horisontell procent. 1: Svaret inkluderar uttryck för att Sverige skall gå ur EU.

Tabell 37. Andelen för respektive emot ett svenskt medlemskap i ett gemensamt (militärt) försvar inom EU åren 1999-2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 36.

År	(helt/huvudsakligen) för						(helt/huvudsakligen) emot					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	45	54	56	39	37	31	31	39	29	27	27	28
<i>KÖN</i>												
män	52	63	63	44	46	39	29	36	27	28	25	27
kvinnor	38	45	49	33	21	23	32	41	32	27	29	28
<i>ÅLDER</i>												
18-24	40	56	53	29	34	31	34	42	29	29	31	29
25-29	48	55	56	44	38	24	30	38	30	24	22	28
30-39	42	56	59	44	35	31	31	41	23	28	29	30
40-49	51	52	59	40	36	35	30	36	32	27	27	30
50-64	58	54	55	40	39	30	32	37	33	28	29	29
65-70	40	56	61	40	43	37	26	38	26	28	22	17
<i>UTBILDNING</i>												
låg	40	49	49	30	36	22	31	39	32	26	27	26
mellan	45	60	61	42	35	32	27	38	26	25	25	27
hög	49	53	57	42	39	36	33	40	31	30	29	29
<i>BOSTADSORT</i>												
storstäder	48	54	62	43	43	40	35	38	27	26	27	26
övriga större orter	40	55	63	46	35	28	32	40	29	23	27	34
övriga medel-/stora orter	46	59	56	40	36	31	24	38	28	27	24	23
mindre orter/landsbygd	45	52	53	33	34	28	30	40	33	28	29	29
<i>POLITISK SYMPATI</i>												
c	43	52	42	27	20	28	36	48	43	33	43	42
fp lib	56	69	73	60	61	43	24	34	16	16	11	17
kd	59	62	72	39	47	30	29	37	24	37	20	30
m	69	76	79	68	62	57	18	25	11	14	13	12
mp	18	53	35	17	23	22	31	60	49	40	45	44
s	38	36	53	39	33	23	52	48	31	24	25	29
v	32	24	28	18	10	15	47	59	61	54	62	66
<i>INSTÄLLNING TILL EU- MEDLEMSKAPET</i>												
för					58	50					14	15
mot					13	15					48	46
ingen åsikt					4	12					6	20

Procent. 1: Svarn "helt för" och "huvudsakligen för" respektive "helt emot" och "huvudsakligen emot" har slagits samman. För åren 1998-1999 se Opinion 2003.

Tabell 38. Inställning till att EU genomför militära insatser utanför Europa åren 2003–2005.

Fråga: EU har skapat en militär och civil krishanteringskapacitet som gör det möjligt att sända trupper för insatser i andra länder, t ex i Afrika. Hur ställer Du Dig till att EU genomför militära insatser utanför Europa? (2004–2005)

Europeiska Unionen, EU, har skapat en militär och civil krishanteringskapacitet som gör det möjligt att från en styrkepool omfattande omkring 60 000 soldater sända trupper för insatser i andra länder, t ex i Afrika. Hur ställer Du Dig till att EU genomför militära insatser utanför Europa? (2003)

År 2005	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
Samtliga	41	37	23
Samtliga 2004	43	35	22
Samtliga 2003	37	38	25
KÖN			
män	45	39	16
kvinnor	36	34	30
ÅLDER			
18–24	55	25	21
25–29	55	23	23
30–39	48	33	19
40–49	40	38	22
50–64	34	42	24
65–70	31	42	27
71–74	28	40	32
UTBILDNING			
låg	23	46	31
medel	42	35	23
hög	49	33	18
BOSTADSORT			
storstäder	43	35	22
större orter	46	38	16
övriga stora orter	44	30	26
mindre orter/landsbygd	34	42	24

Horisontell procent.

forts

tabell 38 forts

År 2005	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	17	50	33
fö lib	55	24	21
kd	37	30	33
m	49	35	16
mp	41	43	16
s	40	37	24
v	31	51	17
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	55	29	16
mot	25	51	25
ingen åsikt	35	26	40

Horisontell procent.

Tabell 39. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet?

Fråga: Försvarsalliansen Nato har på senaste tiden anslutit nya europeiska medlemmar. Tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i Nato eller skall vi hålla fast vid den militära alliansfriheten?

År 2005	söka fullt medlemskap	hålla fast vid alliansfriheten	saknar uppfattning
Samtliga	17	67	16
<i>KÖN</i>			
män	22	68	10
kvinnor	13	66	22
<i>ÅLDER</i>			
18-24	11	52	38
25-29	18	62	20
30-39	15	73	12
40-49	16	66	18
50-64	18	69	13
65-70	22	68	9
71-74	21	61	18
<i>UTBILDNING</i>			
låg	14	70	16
medel	16	64	20
hög	20	68	12
<i>BOSTADSORT</i>			
storstäder	22	63	16
större orter	17	71	12
övriga stora orter	21	63	16
mindre orter/landsbygd	11	72	17
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	14	67	19
fp lib	24	60	16
kd	17	73	10
m	35	52	13
mp	5	92	3
s	9	80	11
v	9	83	9
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	27	61	12
mot	8	80	12
ingen åsikt	8	52	41

Horisontell procent.

**Tabell 40. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet?
Inställning åren 1997–2005.**

Fråga: Försvarsalliansen Nato förbereder anslutning av nya europeiska medlemmar. Om Du fick bestämma – tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i Nato eller skall vi hålla fast vid alliansfriheten? (1997–2003)

Försvarsalliansen Nato har på senaste tiden anslutit nya europeiska medlemmar. Tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i Nato eller skall vi hålla fast vid den militära alliansfriheten? (2004–2005)

År	söka fullt medlemskap	hålla fast vid alliansfriheten	saknar uppfattning
1997	24	60	15
1998	25	59	15
1999	24	62	14
2000	23	65	11
2001	26	62	11
2002	24	62	15
2003	22	59	19
2004	17	67	16
2005	17	67	16

Horisontell procent.

Tabell 41. Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet? Andelen för medlemskap respektive som önskar behålla alliansfriheten åren 1999–2004.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 40.

År	är för fullt medlemskap						önskar behålla alliansfriheten					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	24	26	24	22	17	17	62	62	62	59	67	67
<i>KÖN</i>												
män	35	33	32	29	23	22	57	60	58	59	66	68
kvinnor	14	18	15	14	11	13	67	66	66	58	67	66
<i>ÅLDER</i>												
18–24	16	21	19	20	12	11	72	64	61	49	66	52
25–29	26	27	22	30	17	18	61	63	62	49	61	62
30–39	18	22	22	20	14	15	69	68	62	62	72	73
40–49	24	25	25	20	20	16	64	64	62	63	59	66
50–64	30	30	27	25	18	18	54	60	62	59	72	69
65–70	34	34	28	25	20	22	45	56	60	60	66	68
<i>UTBILDNING</i>												
låg	24	24	24	19	18	14	57	63	62	60	72	70
mellan	20	25	23	23	15	16	65	61	62	56	66	64
hög	29	28	25	25	19	20	62	63	63	60	65	68
<i>BOSTADSORT</i>												
storstäder	24	31	31	29	22	22	57	58	53	53	63	63
övriga större orter	21	32	27	24	14	17	63	55	63	56	70	71
övriga medel- /stora orter	23	26	24	19	14	21	63	62	65	61	69	63
mindre orter /landsbygd	25	19	19	19	18	11	61	71	67	62	67	72
<i>POLITISK SYMPATI</i>												
c	26	16	8	12	8	14	61	81	75	81	79	67
fp lib	34	40	37	42	37	24	51	52	46	48	48	60
kd	34	48	38	23	19	17	64	43	56	61	57	73
m	60	48	51	45	41	35	32	45	35	45	51	52
mp	4	20	13	7	5	5	89	62	66	84	83	92
s	16	12	19	17	13	9	73	81	69	63	76	80
v	12	24	7	11	4	9	81	65	82	78	89	83
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>												
för					29	27					59	61
mot					6	8					82	80
ingen åsikt					8	8					53	52

Procent. För åren 1997–1999 se *Opinion 2002*.

Tabell 42. Inställning till svensk export av vapen.

Fråga: Reglerna för den svenska vapenexporten diskuteras ofta. Anser Du att svensk export av vapen skall ... (2005)

År 2005	skall släppas helt fri	får förekomma under restriktiva och reglerade former	skall upphöra helt	saknar uppfattning
Samtliga	13	61	18	8
<i>KÖN</i>				
män	19	67	11	3
kvinnor	7	55	25	13
<i>ÅLDER</i>				
18-24	7	58	16	19
25-29	11	56	21	12
30-39	15	59	20	6
40-49	15	62	18	6
50-64	12	62	20	6
65-70	15	70	9	5
71-74	12	56	18	14
<i>UTBILDNING</i>				
låg	12	60	18	10
medel	15	63	14	8
hög	11	60	22	6
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	12	63	18	7
större orter	8	61	25	6
övriga stora orter	12	63	17	9
mindre orter/landsbygd	15	61	16	8
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	19	44	19	17
fp lib	5	81	10	3
kd	10	60	23	7
m	22	65	9	4
mp	0	49	51	0
s	9	70	15	7
v	9	43	43	6
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	15	67	13	5
mot	12	56	26	7
ingen åsikt	6	57	17	20

Horisontell procent.

Tabell 43. Inställning till en svensk försvarsindustri.

Fråga: Anser Du det viktigt att Sverige har en svensk vapenindustri? (2005)

År 2005	mycket viktigt	ganska viktigt	inte speciellt viktigt	inte alls viktigt	saknar uppfattning
Samtliga	35	36	16	6	7
<i>KÖN</i>					
män	42	35	15	6	2
kvinnor	28	37	17	7	12
<i>ÅLDER</i>					
18-24	38	27	13	8	15
25-29	24	44	14	8	10
30-39	34	31	20	8	7
40-49	34	38	16	7	5
50-64	34	37	18	6	6
65-70	42	42	10	3	3
71-74	39	37	7	4	14
<i>UTBILDNING</i>					
låg	39	37	13	4	8
medel	38	38	13	4	8
hög	29	34	21	10	5
<i>BOSTADSORT</i>					
storstäder	35	29	21	8	7
större orter	29	38	20	8	6
övriga stora orter	31	41	15	7	6
mindre orter/landsbygd	38	37	13	4	8
<i>POLITISK SYMPATI</i>					
c	31	31	19	6	14
fp lib	33	28	26	7	7
kd	37	30	33	0	0
m	47	35	14	1	3
mp	11	24	35	30	0
s	33	42	13	5	6
v	17	26	20	29	9
<i>INSTÄLLNING TILL</i>					
<i>EU-MEDLEMSKAPET</i>					
för	38	36	17	6	5
mot	32	37	17	8	6
ingen åsikt	34	35	11	4	16

Horisontell procent.

INSTÄLLNING I ANDRA FRÅGOR KRING FÖRSVARET

Tabell 44. Uppfattning om huruvida Sverige bör ha ett militärt försvar.

Fråga: Anser Du att Sverige bör ha ett militärt försvar?

År 2005	bör absolut ha	bör nog ha	tveksamt om vi behöver	bör absolut inte ha	saknar uppfattning
Samtliga	55	27	14	2	2
<i>KÖN</i>					
män	57	25	14	3	1
kvinnor	53	30	14	1	2
<i>ÅLDER</i>					
18-24	52	30	10	4	4
25-29	54	27	17	2	0
30-39	61	22	14	3	1
40-49	54	28	16	2	1
50-64	52	28	16	2	3
65-70	61	26	13	0	0
71-74	53	40	7	0	0
<i>UTBILDNING</i>					
låg	52	34	10	1	3
medel	60	25	13	1	1
hög	52	26	18	3	1
<i>BOSTADSORT</i>					
storstäder	51	28	16	4	1
större orter	50	28	20	3	0
övriga stora orter	54	27	15	2	1
mindre orter/ landsbygd	60	27	11	1	2
<i>POLITISK SYMPATI</i>					
c	53	33	8	0	6
fp lib	52	21	26	2	0
kd	57	33	10	0	0
m	71	20	8	1	0
mp	32	24	38	5	0
s	51	33	14	2	1
v	29	23	43	6	0
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>					
för	55	28	14	2	0
mot	54	26	16	2	1
ingen åsikt	55	27	9	2	7

Horisontell procent.

Tabell 45. Uppfattning om behovet av ett försvar/militärt försvar åren 1979, 1987 och 1995–2005.

Fråga: Som förhållandena är i världen idag, anser Du att vi bör ha eller inte ha ett försvar? (1979–1985)

Anser Du att förhållandena i världen idag är sådana att vi bör ha eller inte bör ha ett militärt försvar? (1987–1995)

Anser Du att Sverige bör ha eller inte bör ha ett militärt försvar? (1996–2003)

Anser Du att Sverige bör ha ett militärt försvar? (2004–2005)

År	bör absolut ha	bör nog ha	tveksamt om vi behöver	bör absolut inte ha	saknar uppfattning
1979	57	29	6	5	3
1987	59	32	4	2	3
1995	47	34	15	3	0
1996	60	30	7	2	0
1997	69	18	7	4	2
1998	71	19	7	2	1
1999	67	20	7	4	2
2000	63	23	9	3	1
2001	66	24	6	3	1
2002	66	24	5	4	2
2003	57	25	13	2	3
2004	52	28	15	2	3
2005	55	27	14	2	2

Horisontell procent. För mellanliggande år se Opinion 2002.

Tabell 46. Andelen tveksamma respektive negativa till ett militärt försvar åren 1999–2005.

Notera frågeformuleringar skilda år, se tabell 46.

År	tveksam							negativ						
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	7	9	6	5	13	15	14	4	3	3	4	2	2	2
KÖN														
män	8	7	6	3	14	16	14	4	3	3	4	2	2	3
kvinnor	6	11	7	7	11	15	14	3	4	3	4	2	1	1
ÅLDER														
18–24	6	6	8	4	11	17	10	6	3	6	4	3	4	4
25–29	8	14	7	9	13	13	17	1	5	4	6	4	1	2
30–39	6	12	3	1	13	18	14	4	5	1	5	1	2	3
40–49	6	12	6	6	11	14	16	8	6	5	4	2	1	2
50–64	5	5	8	8	14	16	16	1	1	2	2	2	1	2
65–70	16	7	6	0	15	12	13	1	1	0	6	0	2	0
UTBILDNING														
låg	6	10	4	4	12	10	10	2	1	5	4	1	1	1
medel	7	8	5	5	8	17	13	3	4	2	2	2	2	1
hög	7	10	8	5	17	17	18	5	5	3	5	2	2	3
BOSTADSORT														
storstäder	5	8	8	4	15	16	16	6	4	5	5	1	3	4
övriga större orter	7	9	4	5	12	21	20	1	4	0	5	5	3	3
övriga medel-/stora orter	6	8	6	5	14	13	15	4	2	3	3	1	1	2
mindre orter /landsbygd	8	11	7	6	11	14	11	3	4	2	4	1	1	1
POLITISK SYMPATI														
c	12	0	3	8	11	2	8	5	0	0	5	0	0	0
fp lib	7	7	5	3	6	16	26	2	6	2	3	1	0	2
kd	12	8	7	4	7	15	10	0	0	2	3	0	0	0
m	4	7	4	1	7	12	8	1	3	2	3	1	2	1
mp	8	25	4	15	42	24	38	9	3	2	10	7	5	5
s	6	9	19	3	13	15	14	3	3	14	3	2	3	2
v	19	12	6	7	28	35	43	7	7	6	17	5	2	6
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET														
för						15	14						1	2
mot						17	16						2	2
ingen åsikt						13	9						0	2

Procent. För åren 1996–1999 se *Opinion 2002*.

Tabell 47. Önskad typ av militärt försvar.

Fråga: Vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvaret med enbart anställda, ett försvar som bygger på värnplikt – som vi har idag – eller att värnplikten ersätts med ett frivilligt åtagande att genomgå militär grundutbildning?

År 2005	yrkesförsvaret	som bygger på värnplikt	som bygger på frivilligt åtagande	saknar uppfattning
Samtliga	29	39	20	12
<i>KÖN</i>				
män	33	43	18	6
kvinnor	25	35	22	18
<i>ÅLDER</i>				
18–24	15	37	30	18
25–29	27	35	26	12
30–39	37	29	22	12
40–49	34	36	19	12
50–64	27	42	19	12
65–70	31	51	10	8
71–74	14	56	16	14
<i>UTBILDNING</i>				
låg	27	47	12	15
medel	32	36	21	11
hög	29	37	23	11
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	30	37	19	14
större orter	27	41	25	8
övriga stora orter	32	35	21	13
mindre orter/ landsbygd	28	43	19	11
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	19	47	22	11
fp lib	22	31	43	3
kd	33	43	17	7
m	38	40	15	7
mp	24	35	30	11
s	27	46	17	10
v	26	29	26	20
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	31	40	22	7
mot	30	39	20	12
ingen åsikt	23	35	15	27

Horisontell procent.

Tabell 48. Önskad typ av militärt försvar åren 2000–2005.

Fråga: Om Du fick bestämma – vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvar med enbart anställda eller ett försvar som bygger på plikt? (2000–2002)

Om Du fick bestämma – vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvar med enbart anställda, ett försvar som bygger på värnplikt – som vi har idag – eller att värnplikten ersätts med ett frivilligt åtagande att genomgå militär grundutbildning på samma sätt som det t ex är frivilligt att vidareutbilda sig efter den obligatoriska grundskolan? (2003)

Vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvar med enbart anställda, ett försvar som bygger på värnplikt – som vi har idag – eller att värnplikten ersätts med ett frivilligt åtagande att genomgå militär grundutbildning? (2004–2005)

År	yrkesförsvar	som bygger på plikt		
2000	42	49	saknar uppfattning	
2001	40	50	9	
2002	41	52	8	
	yrkesförsvar	som bygger på allmän värnplikt	som bygger på frivilligt åtagande	saknar uppfattning
2003	21	45	22	13
2004	31	36	22	12
2005	29	39	20	12

Horisontell procent.

Tabell 49. Inställning till förslag om kvinnlig värnplikt åren 2003–2005.

Fråga: Man har förslagit att värnplikt inte bara ska gälla män utan också kvinnor. Idag är "lumpen" frivillig för kvinnor. Värnplikt för kvinnor skulle innebära att även unga kvinnor kan bli uttagna att genomgå en längre militär grundutbildning. Tycker Du att kvinnlig värnplikt är ett bra eller dåligt förslag? (2004–2005)

Det har framförts förslag om att värnplikt inte bara ska gälla män utan också kvinnor. Som det är idag är "lumpen" frivillig för kvinnor. Om förslaget vinner gehör kan även unga kvinnor bli uttagna att genomgå en längre militär grundutbildning. Tycker Du att kvinnlig värnplikt är ett bra eller dåligt förslag? (2003)

År 2005	bra förslag	dåligt förslag	saknar uppfattning
Samtliga	45	40	16
Samtliga 2004	40	44	15
Samtliga 2003	48	34	18
KÖN			
män	47	38	15
kvinnor	42	41	17
ÅLDER			
18–24	43	36	22
25–29	45	42	13
30–39	46	41	13
40–49	44	36	20
50–64	46	41	14
65–70	42	41	17
71–74	40	46	14
UTBILDNING			
låg	40	43	18
medel	46	38	16
hög	46	40	14
BOSTADSORT			
storstäder	45	38	17
större orter	42	45	13
övriga stora orter	44	39	17
mindre orter/landsbygd	45	41	14

Horisontell procent.

forts

tabell 49 forts

År 2005	bra förslag	dåligt förslag	saknar uppfattning
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	33	53	13
fp lib	48	41	10
kd	27	60	13
m	43	45	12
mp	57	27	16
s	47	40	14
v	46	29	26
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	46	41	13
mot	43	41	16
ingen åsikt	45	31	24

Horisontell procent.

Tabell 50. Uppfattning om målen för totalförsvaret.

Fråga: Sveriges totalförsvaret består av det militära och civila försvaret tillsammans. Totalförsvaret är utformat för att hantera olika typer av hot och risker, såväl i fred som i krig. Riksdagen har beslutat att totalförsvaret skal kunna...

- 1 bidra till att hantera och förebygga kriser i vår omvärld (t ex delta i internationella fredsfrämjande insatser)
- 2 hävda vår territoriella integritet (dvs freda våra gränser mot illegala intrång, t ex u-båtskränkningar, överflygningar)
- 3 försvara Sverige mot ett väpnat angrepp
- 4 värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld
- 5 saknar uppfattning – kan inte besvara frågan.

Vilket av dessa fyra mål anser Du är det viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren?

År 2005	huvuduppgifter				saknar uppfattning
	1	2	3	4	
Samtliga	18	11	20	40	12
KÖN					
män	18	11	20	40	12
kvinnor	16	9	19	41	15
ÅLDER					
18-24	20	7	18	34	21
25-29	29	6	12	41	13
30-39	23	7	15	42	13
40-49	19	8	22	42	10
50-64	15	13	20	42	11
65-70	14	18	29	30	10
71-74	5	21	26	32	16
UTBILDNING					
låg	9	13	29	33	16
medel	16	12	20	40	12
hög	25	9	14	43	10
BOSTADSORT					
storstäder	20	13	20	35	12
större orter	23	6	19	44	8
övriga stora orter	18	8	17	44	13
mindre orter/ landsbygd	15	12	22	39	13

Horisontell procent.

forts

tabell 50 forts

År 2005	huvuduppgifter				saknar uppfattning
	1	2	3	4	
<i>POLITISK SYMPATI</i>					
c	11	22	31	22	14
fp lib	26	9	19	38	9
kd	20	17	20	27	17
m	22	13	21	38	6
mp	43	3	11	43	0
s	16	10	22	42	11
v	23	6	11	49	11
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>					
för	25	11	16	41	8
mot	12	12	24	40	13
ingen åsikt	12	7	21	36	25

Horisontell procent.

Tabell 51. Uppfattning om det militära försvarets huvuduppgifter åren 1998–2000 och 2002–2004/målen för totalförsvaret 2005.

Fråga: I det senaste försvarsbeslutet anges fyra huvuduppgifter för det svenska försvaret. Dessa är...

- 1 ... att kunna möta ett väpnat angrepp på vårt land,
- 2 ... att kunna freda våra gränser mot militära intrång,
- 3 ... att kunna delta i internationella fredsfrämjande insatser och
- 4 ... att kunna stödja det civila svenska samhället vid svåra nationella störningar i fred, t ex större olyckor, katastrofer, snöoväder, översvämningar

Hur ser Du på det militära försvarets roll i samhället? Vilken av de fyra uppgifterna anser Du vara den viktigaste? (1998–1999)

Sveriges totalförsvaret, dvs det militära och det civila försvaret har ett antal huvuduppgifter. Jag kommer nu att läsa upp dessa huvuduppgifter och Du ombeds tala om vilka av dessa uppgifter du tror är den viktigaste under den närmaste tioårsperioden. Om vi börjar med det militära försvaret, vilken av följande fyra huvuduppgifter tror du blir den viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren? Att det ska kunna...

- 1 ... möta ett väpnat angrepp på vårt land
- 2 ... freda våra gränser mot illegala intrång (t ex ubåtskränkningar, smuggling, överflygning)
- 3 ... delta i internationella fredsfrämjande militära och humanitära insatser
- 4 ... stödja det civila svenska samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred (2000, 2002)

Sveriges totalförsvaret har ett antal huvuduppgifter för verksamheten. Om vi börjar med det militära försvaret – vilken av de fyra uppgifterna nedan tror Du blir den viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren? Att det militära försvaret ska kunna...

- 1 ... försvara Sverige, dvs möta ett väpnat angrepp på vårt land i krig
- 2 ... hävda vår territoriella integritet, dvs freda våra gränser mot illegala intrång (t ex u-båtskränkningar, smuggling, överflygning)
- 3 ... delta i internationella fredsfrämjande militära och humanitära insatser
- 4 ... stärka det civila samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred (2003)

Sveriges totalförsvaret har ett antal huvuduppgifter för verksamheten. Om vi börjar med det militära försvaret – vilken av de fyra uppgifterna nedan tror Du blir viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren? Att det militära försvaret ska kunna...

- 1 ... försvara Sverige, dvs möta ett väpnat angrepp på vårt land
- 2 ... hävda vår territoriella integritet, dvs freda våra gränser mot illegala intrång (t ex u-båtskränkningar, överflygning av militära plan)
- 3 ... delta i internationella fredsfrämjande militära insatser
- 4 ... stärka det civila samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred
- 5 ... saknar uppfattning (2004)

forts

Fråga: Sveriges totalförsvaret består av det militära och civila försvaret tillsammans. Totalförsvaret är utformat för att hantera olika typer av hot och risker, såväl i fred som i krig. Riksdagen har beslutat att totalförsvaret skall kunna...

- 1 bidra till att hantera och förebygga kriser i vår omvärld (t ex delta i internationella fredsfrämjande insatser)
- 2 hävda vår territoriella integritet (dvs freda våra gränser mot illegala intrång, t ex u-båtskränkningar, överflygningar)
- 3 försvara Sverige mot ett väpnat angrepp
- 4 värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld
- 5 saknar uppfattning – kan inte besvara frågan

Vilket av dessa fyra mål anser Du är det viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren? (2005)

År	huvuduppgifter/mål/kunna hantera ...				saknar uppfattning
	1	2	3	4	
1998	20	27	13	28	11
1999	18	27	13	32	10
2000	11	24	38	20	6
2002	10	21	42	19	8
2003	17	24	31	12	15
2004	25	19	28	15	13
(2005 ^{1,2})	20	11	18	40	12

Horisontell procent.

1: Svarsalternativen har satts i ordning för att så långt möjligt hålla tidigare kolumnindelning konstant.

2: Jämförelser mellan studien 2005 och tidigare kan svårigen göras med beaktande av frågans ordalydelse.

Tabell 52. Inställning till att det militära försvaret används för ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid.

Fråga: Det har diskuterats om det svenska militära försvaret skulle kunna användas för ett utökat stöd till det *civila samhället* i fredstid. Vad anser Du om följande tänkbara situationer? Är det ett bra eller dåligt förslag att personer ur Försvarmakten ...

- a ... hjälper polisen med bevakning av t ex riksdagshus, regeringskansli, ambassader, flygplatser
- b ... hjälper polisen att söka efter brottslingar
- c ... hjälper polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse
- d ... hjälper polisen genom vapeninsatser vid terroristbekämpning
- e ... hjälper polisen att hålla ordning vid vanliga, ordinära demonstrationer
- f ... hjälper till vid terroristangrepp i *andra länder*

År 2005	(a) ... hjälper polisen med bevakning				saknar uppfattning
	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	
Samtliga	48	36	7	4	5
KÖN					
män	49	36	8	5	3
kvinnor	47	36	6	4	7
ÅLDER					
18–24	37	43	9	2	10
25–29	38	41	13	4	5
30–39	52	34	7	6	3
40–49	49	32	10	4	5
50–64	49	37	5	5	5
65–70	48	38	7	3	3
71–74	58	32	2	2	7
UTBILDNING					
låg	50	38	4	2	7
medel	54	33	7	2	4
hög	42	38	10	7	3
BOSTADSORT					
storstäder	43	38	9	7	4
större orter	49	35	8	5	3
övriga stora orter	50	34	7	4	4
mindre orter/ landsbygd	49	37	6	2	6
POLITISK SYMPATI					
c	39	50	6	0	6
fp lib	53	29	7	9	2
kd	53	27	7	7	7
m	58	31	6	4	1
mp	41	41	11	8	0
s	47	39	8	3	4
v	23	40	20	3	14

Horisontell procent.

forts

tabell 52 forts

År 2005	(b) ... hjälper polisen att söka efter brottslingar				saknar uppfattning
	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	
Samtliga	28	28	21	16	7
KÖN					
män	26	27	24	19	5
kvinnor	31	28	19	14	9
ÅLDER					
18-24	22	38	22	10	10
25-29	26	29	25	14	6
30-39	28	24	22	21	5
40-49	27	28	19	20	7
50-64	30	25	22	15	7
65-70	28	32	19	17	4
71-74	40	26	21	4	9
UTBILDNING					
låg	36	27	20	8	10
medel	28	30	21	14	7
hög	25	26	22	23	5
BOSTADSORT					
storstäder	26	26	21	21	5
större orter	28	29	23	17	4
övriga stora orter	30	31	15	17	7
mindre orter/landsbygd	28	26	26	12	8
POLITISK SYMPATI					
c	31	33	25	6	6
fp lib	29	24	21	26	0
kd	44	23	17	13	3
m	35	29	18	16	3
mp	30	27	32	11	0
s	24	27	26	17	6
v	20	14	11	34	20

Horisontell procent.

forts

tabell 52 forts

(c) ... hjälper polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse					
År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning
Samtliga	42	31	13	9	5
KÖN					
män	41	29	15	12	3
kvinnor	42	34	10	7	7
ÅLDER					
18-24	38	37	11	8	8
25-29	37	38	16	4	6
30-39	40	27	15	14	4
40-49	40	30	15	10	6
50-64	43	31	12	8	6
65-70	41	36	10	11	2
71-74	67	21	5	4	4
UTBILDNING					
låg	51	30	7	4	8
medel	43	33	13	8	5
hög	37	30	15	14	4
BOSTADSORT					
storstäder	39	29	13	15	4
större orter	41	32	13	10	5
övriga stora orter	43	33	12	8	4
mindre orter/ landsbygd	43	31	13	6	7
POLITISK SYMPATI					
c	39	33	17	6	6
fþ lib	45	31	12	12	0
kd	53	30	3	7	7
m	54	26	13	7	1
mp	27	35	22	16	0
s	38	35	14	9	4
v	23	20	11	29	17

Horisontell procent.

forts

tabell 52 forts

(d) ... hjälper polisen genom vapeninsatser vid ett terroristangrepp					
År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning
Samtliga	61	26	4	3	7
KÖN					
män	62	25	5	4	3
kvinnor	59	26	3	3	10
ÅLDER					
18-24	55	29	4	1	11
25-29	56	30	4	7	4
30-39	63	23	6	3	5
40-49	61	23	6	4	7
50-64	60	28	3	3	7
65-70	61	26	5	3	4
71-74	68	19	2	0	11
UTBILDNING					
låg	60	23	3	3	11
medel	64	25	4	2	6
hög	58	28	5	4	8
BOSTADSORT					
storstäder	59	27	4	4	8
större orter	61	24	6	3	8
övriga stora orter	63	26	3	3	6
mindre orter/ landsbygd	60	25	5	3	8
POLITISK SYMPATI					
c	50	36	6	0	8
fö lib	72	21	3	2	2
kd	70	13	10	0	7
m	72	20	3	2	3
mp	49	35	11	5	0
s	59	28	5	3	6
v	26	40	9	6	20

Horisontell procent.

forts

tabell 52 forts

(e) ... hjälper polisen att hålla ordning vid vanliga, ordinära, demonstrationer					
År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning
Samtliga	17	26	23	28	6
<i>KÖN</i>					
män	15	24	25	32	5
kvinnor	20	29	21	23	8
<i>ÅLDER</i>					
18-24	15	31	18	23	13
25-29	14	24	31	26	5
30-39	16	22	24	34	4
40-49	18	22	22	31	7
50-64	17	30	23	24	6
65-70	15	22	29	30	4
71-74	28	37	16	12	7
<i>UTBILDNING</i>					
låg	23	31	26	12	8
medel	19	27	22	25	7
hög	12	23	23	39	4
<i>BOSTADSORT</i>					
storstäder	13	22	23	35	6
större orter	15	22	29	33	2
övriga stora orter	20	28	21	26	6
mindre orter/ landsbygd	18	30	23	22	8
<i>POLITISK SYMPATI</i>					
c	28	28	19	19	6
fp lib	12	26	26	31	5
kd	17	43	10	27	3
m	19	26	24	28	3
mp	11	8	32	49	0
s	16	26	24	28	6
v	11	11	17	43	17

Horisontell procent.

forts

tabell 52 forts

(f) ... hjälper till vid terroristangrepp i andra länder					
År 2005	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning
Samtliga	17	26	20	22	16
KÖN					
män	19	24	22	23	12
kvinnor	15	27	17	20	21
ÅLDER					
18-24	18	31	18	13	19
25-29	21	38	17	16	8
30-39	19	33	17	19	11
40-49	18	24	19	22	17
50-64	16	21	21	24	18
65-70	12	19	21	31	18
71-74	9	16	26	21	28
UTBILDNING					
låg	15	21	20	22	23
medel	19	23	19	23	17
hög	16	30	20	21	12
BOSTADSORT					
storstäder	18	27	20	20	15
större orter	16	22	21	27	15
övriga stora orter	20	29	17	20	15
mindre orter/ landsbygd	14	23	21	23	19
POLITISK SYMPATI					
c	8	19	36	22	14
fp lib	16	33	22	17	12
kd	33	17	13	33	3
m	23	29	18	18	13
mp	16	30	24	27	3
s	15	21	23	23	18
v	3	20	23	37	17

Horisontell procent.

forts

Tabell 53. Inställning till att det militära försvaret används som ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid bland samtliga tillfrågade och bland dem med uppfattning om respektive situation. Medelvärden åren 2003–2005.

Situationer	samtliga 2003	samtliga 2004	samtliga med uppfattning 2003	samtliga med uppfattning 2004
– hjälper polisen med bevakning	3,1	3,2	2,4	2,3
– hjälper polisen att söka efter brottslingar	2,4	2,6	1,7	1,8
– hjälper polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse	2,8	2,8	2,1	2,0
– hjälper polisen genom vapeninsatser vid ett terroristangrepp ¹				
– hjälper polisen vid terroristbekämpning ¹	2,9	3,3	2,3	2,5
– hjälper polisen att hålla ordning vid ordinära demonstrationer	2,1	2,2	1,4	1,3
– hjälper till vid terroristangrepp i andra länder	–	2,1	–	1,5
Situationer	samtliga 2005	samtliga 2005	samtliga med uppfattning 2005	samtliga med uppfattning 2005
– hjälper polisen med bevakning	3,2	3,1	3,2	2,3
– hjälper polisen att söka efter brottslingar	2,5	2,6	2,5	1,7
– hjälper polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse	2,9	3,0	3,0	2,1
– hjälper polisen genom vapeninsatser vid ett terroristangrepp ¹	3,4	3,2	3,3	2,5
– hjälper polisen vid terroristbekämpning ¹				
– hjälper polisen att hålla ordning vid ordinära demonstrationer	2,1	2,2	2,2	1,3
– hjälper till vid terroristangrepp i andra länder	2,1	1,9	2,0	1,4

Aritmetiska medelvärden bland samtliga tillfrågade (kod: 4-0) och bland dem med uppfattning om respektive situation (kod: 3-0 över fyra svarsalternativ). 1: Notera att situationen ändrats 2005. Åren 2003 och 2004 avsåg situationen "... hjälper polisen vid terroristbekämpning".

Tabell 54. Inställning i några tänkta situationer rörande det militära försvaret.

- Fråga: Nedan framgår några tänkta situationer för det svenska militära försvaret.
Hur ställer Du Dig till dem? Är Du i huvudsak positiv eller i huvudsak negativ?
Bedöm situationerna var för sig. (2004–2005)
- a ... att Sverige övar sina militära förband för internationella insatser tillsammans med andra EU-länder
  - b ... att svensk och utländsk militär övar tillsammans i Sverige för att kunna medverka tillsammans i FN- och EU-ledda operationer
  - c ... att militär från andra länder, med svenskt medgivande, övar personal och utprovar materiel på svensk mark

År 2005	(a) ... att Sverige övar tillsammans med andra EU-länder för internationella insatser		
	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
Samtliga	65	19	16
Samtliga 2004	65	20	15
<i>KÖN</i>			
män	69	20	11
kvinnor	60	18	22
<i>ÅLDER</i>			
18-24	63	14	23
25-29	75	7	18
30-39	69	19	12
40-49	58	26	16
50-64	63	20	17
65-70	69	18	14
71-74	60	18	22

Horisontell procent.

forts

tabell 54 forts

År 2005	(a) ... att Sverige övar tillsammans med andra EU-länder för internationella insatser		
	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
<i>UTBILDNING</i>			
låg	50	26	24
medel	64	20	15
hög	73	14	12
<i>BOSTADSORT</i>			
storstäder	71	15	14
större orter	63	25	12
övriga stora orter	67	17	16
mindre orter/landsbygd	60	22	18
<i>POLITISK SYMPATI</i>			
c	58	17	25
fp lib	78	16	7
kd	73	13	13
m	83	10	7
mp	60	30	11
s	65	18	16
v	43	31	26
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>			
för	83	8	9
mot	48	34	18
ingen åsikt	48	16	36

Horisontell procent.

forts

tabell 54 forts

År 2005	(b) ... att svensk och utländsk militär övar tillsammans i Sverige inför FN-/EU-ledda operationer		
	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
Samtliga	58	24	18
Samtliga 2004	58	27	15
KÖN			
män	66	23	12
kvinnor	49	26	25
ÅLDER			
18-24	53	29	18
25-29	71	11	18
30-39	62	23	15
40-49	50	30	20
50-64	56	25	19
65-70	63	20	18
71-74	56	21	23
UTBILDNING			
låg	44	30	27
medel	57	24	19
hög	66	21	13
BOSTADSORT			
storstäder	64	21	16
större orter	56	30	13
övriga stora orter	59	22	18
mindre orter/landsbygd	54	25	21
POLITISK SYMPATI			
c	53	28	20
fp lib	69	19	12
kd	57	27	17
m	78	13	9
mp	43	51	5
s	59	23	18
v	31	40	29
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET			
för	77	12	11
mot	39	41	20
ingen åsikt	45	20	36

Horisontell procent.

forts

tabell 54 forts

År 2005	(c) ... att andra länder, med svenskt medgivande, övar personal och utprovar materiel i Sverige		
	i huvudsak positiv	i huvudsak negativ	saknar uppfattning
Samtliga	28	53	19
Samtliga 2004	27	58	15
KÖN			
män	37	51	13
kvinnor	19	55	26
ÅLDER			
18-24	25	56	19
25-29	31	46	23
30-39	31	52	16
40-49	25	58	18
50-64	26	55	20
65-70	32	46	22
71-74	28	47	25
UTBILDNING			
låg	25	48	27
medel	27	56	17
hög	30	54	16
BOSTADSORT			
storstäder	28	53	19
större orter	28	60	12
övriga stora orter	28	51	22
mindre orter/landsbygd	28	53	19
POLITISK SYMPATI			
c	19	61	19
fp lib	22	64	14
kd	33	50	17
m	42	43	15
mp	22	73	5
s	27	53	20
v	14	63	23
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET			
för	38	46	16
mot	18	65	18
ingen åsikt	18	45	37

Horisontell procent.

forts

tabell 54 forts

Situationer	Samtliga med uppfattning				
	antal i kategorin (n) ¹	i huvudsak positiv		i huvudsak negativ	
		2004	2005	2004	2005
- öva tillsammans med andra EU-länder	963	76	77	24	23
- öva tillsammans i Sverige	940	68	70	32	30
- andra länder övar personal och utprovar materiel i Sverige	928	32	34	68	66
- överta uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism ²	668 ³	(48)	79	(52)	21

Procent. 1: Samtliga med uppfattning om situationen 2005. 2: Se tabell 55.

3: Tveksamma/osäkra finns inte med i procentberäkningen..

Tabell 55. Inställning till att det militära försvaret övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism.

Fråga: Man har föreslagit att Sveriges militära försvar övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism. Hur ställer Du Dig till den tanken? Är Du ...

År 2005	helt för	huvudsak- ligen för	tveksam, osäker	huvudsak- ligen emot	helt emot	saknar uppfattning
Samtliga	14	32	35	8	4	8
<i>KÖN</i>						
män	15	31	35	9	5	5
kvinnor	13	32	34	8	3	10
<i>ÅLDER</i>						
18-24	15	26	34	7	4	14
25-29	14	29	32	10	5	11
30-39	12	30	37	13	3	5
40-49	15	30	32	6	5	10
50-64	15	35	34	5	4	6
65-70	15	36	35	7	4	4
71-74	16	30	39	9	0	7
<i>UTBILDNING</i>						
låg	15	37	32	5	3	8
medel	18	30	36	6	3	7
hög	11	31	34	12	5	8
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	14	34	31	8	5	8
större orter	10	32	35	13	4	6
övriga stora orter	18	31	37	6	2	7
mindre orter/landsbygd	13	32	37	8	4	7
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	11	33	39	8	0	8
fp lib	19	38	35	5	3	0
kd	10	47	23	10	3	7
m	20	38	28	8	2	5
mp	5	27	38	16	8	5
s	13	28	40	10	3	6
v	6	29	31	0	23	11
<i>INSTÄLLNING TILL</i>						
<i>EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	13	35	36	9	4	4
mot	17	30	32	9	5	6
ingen åsikt	11	27	38	4	1	20

Horisontell procent.

Tabell 56. Inställning till ett delat ansvar för totalförsvarsuppgifter mellan staten och "marknaden" åren 2003–2005.

Fråga: Många uppgifter som är viktiga för vår krisberedskap och vårt totalförsvaret sköts numer såväl av affärsdrivande statliga verk som bolag i näringslivet, t ex elförsörjning och telekommunikationer. Hur tror Du att detta delade ansvar mellan den offentliga sektorn och näringslivet har påverkat Sveriges säkerhet? (2005)

Många uppgifter som är viktiga för vår krisberedskap och vårt totalförsvaret sköts idag av såväl affärsdrivande statliga verk som bolag i näringslivet, t ex elförsörjning och telekommunikationer. Hur tror Du att detta delade ansvar mellan den offentliga sektorn och "marknaden" påverkar Sveriges säkerhet? (2004)

Många totalförsvarsuppgifter sköts idag av både affärsdrivande statliga verk och bolag i näringslivet, t ex elförsörjning, telekommunikationer. Hur tror Du rent allmänt sett, att detta delade ansvar mellan staten och "marknaden" påverkar Sveriges säkerhet? (2003)

År 2005	säkerheten ökar/ har ökat	säkerheten minskar/ har minskat	ingen förändring gentemot tidigare	saknar uppfattning
Samtliga	11	39	24	26
Samtliga 2004	14	35	26	26
Samtliga 2003	18	33	23	25
KÖN				
män	11	44	27	19
kvinnor	11	35	21	33
ÅLDER				
18–24	12	22	24	43
25–29	13	20	30	37
30–39	11	39	23	28
40–49	10	46	19	25
50–64	8	45	26	22
65–70	14	44	25	17
71–74	18	28	28	26
UTBILDNING				
låg	10	38	25	27
medel	10	39	24	28
hög	12	40	24	24
BOSTADSORT				
storstäder	11	40	21	28
större orter	7	43	29	21
övriga stora orter	12	36	25	27
mindre orter/landsbygd	11	39	24	26

Horisontell procent.

forts

tabell 56 forts

År 2005	säkerheten ökar/ har ökat	säkerheten minskar/ har minskat	ingen förändring gentemot tidigare	saknar uppfattning
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	14	33	25	28
fö lib	22	35	22	21
kd	10	33	33	23
m	16	42	27	17
mp	8	49	32	11
s	9	45	23	23
v	6	43	23	29
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	14	38	26	22
mot	8	47	22	24
ingen åsikt	7	22	24	47

Horisontell procent.

ASPEKTER PÅ ALLMÄN FÖRSVARSVILJA I FRED

Tabell 57. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp.

Fråga: Antag att Sverige anfalls. Anser Du då att vi bör göra väpnat motstånd även om utgången för oss ter sig oviss?

År 2005	ja	ja kanske	nej knappast, tveksamt	nej	saknar uppfattning	antal i kategorin
Samtliga	52	26	9	3	10	1 151
<i>KÖN</i>						
män	61	23	8	3	6	se tabell 1
kvinnor	42	29	11	3	14	
<i>ÅLDER</i>						
18-24	38	29	11	5	17	
25-29	45	29	12	5	10	
30-39	60	22	8	3	8	
40-49	51	29	8	3	9	
50-64	51	25	11	3	9	
65-70	56	27	9	2	7	
71-74	51	25	7	0	18	
<i>UTBILDNING</i>						
låg	51	27	7	2	13	
medel	56	23	10	2	9	
hög	49	28	10	4	9	
<i>BOSTADSORT</i>						
storstäder	52	26	8	3	11	
större orter	46	27	11	5	11	
övriga stora orter	49	28	10	3	10	
mindre orter/landsbygd	56	25	9	2	9	
<i>POLITISK SYMPATI</i>						
c	44	33	11	0	11	
fö lib	60	17	12	0	10	
kd	50	40	7	0	3	
m	63	27	5	2	3	
mp	54	16	14	11	5	
s	53	26	10	3	8	
v	23	37	11	14	14	
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>						
för	57	26	9	2	6	
mot	52	24	11	4	10	
ingen åsikt	31	34	8	4	23	

Horisontell procent.

forts

tabell 57 forts

År 2005	ja	ja kanske	nej knappast, tveksamt	nej	saknar uppfattning	antal i kategorin
Samtliga	52	26	9	3	10	1 151
<i>TID. CIVILOMRÅDE</i>						
syd	54	22	10	4	10	488
mitt	51	29	9	3	9	541
nord	48	30	11	3	10	122
<i>HÄRKOMST</i>						
född i Sverige	52	26	10	3	9	1 024
ej född i Sverige	49	24	7	5	16	127
<i>MEDBORGARSKAP</i>						
svensk medborgare	52	26	9	3	9	1 101
ej svensk medborgare	44	22	10	4	20	50
<i>FÖRÄLDRAR FÖDDA UTOMLANDS</i>						
ingen	52	26	9	3	10	919
någon	49	28	13	5	4	75
bägge	51	24	7	5	13	50

Horisontell procent.

Tabell 58. Inställning till väpnat motstånd i befolkningen och i åldersgrupperna 18 (20)–24 och 25–29 år.

Fråga: Antag att Sverige anfalls. Anser Du då att vi bör göra väpnat motstånd även om utgången för oss ter sig ovisst? (1952–2005)

År	samtliga			åldersgruppen 18 (20)–24 år		
	ja	nej	vet inte	ja	nej	vet inte
1952	79	6	15			
1971	73	15	12			
1975	75	14	12			
1975 ¹				70	20	10
1979 ¹				65	17	18
1980	73	14	13	68	17	15
1981 sept	78	11	11	74	19	8
1981 nov	80	12	8	81	11	7
1982 mars	78	11	11	73	10	17
1985	78	13	10	77	12	12
1990	71	12	16	68	15	17
1990 ¹				68	22	10
1991	77	14	9	78	17	4

År	ja absolut	ja kanske	nog inte, tveksamt	absolut inte	vet inte
1991					
samtliga	58	21	12	6	4
18–24 år	57	26	10	6	1
25–29 år	58	26	6	5	5
1995					
samtliga	59	21	9	3	9
18–24 år	44	32	16	3	6
25–29 år	71	13	8	1	7
1996					
samtliga	54	23	14	5	4
18–24 år	47	28	15	7	3
25–29 år	56	25	10	6	3
1997					
samtliga	59	12	10	11	7
18–24 år	59	10	12	14	4
25–29 år	55	13	10	10	12
1998					
samtliga	64	12	9	8	6
18–24 år	61	11	14	9	6
25–29 år	64	11	12	7	6

Horisontell procent.

forts

tabell 58 forts

År	ja	ja kanske	nej knappast, tveksamt	nej	saknar uppfattning
1999					
samtliga	67	14	6	7	5
18-24 år	61	19	5	10	4
25-29 år	63	12	5	12	8
2000					
samtliga	60	15	9	9	7
18-24 år	53	18	13	7	8
25-29 år	66	16	8	9	2
2001					
samtliga	60	16	9	8	7
18-24 år	45	22	15	14	4
25-29 år	63	13	10	5	9
2002					
samtliga	62	14	8	7	8
18-24 år	52	12	14	7	16
25-29 år	58	16	8	7	10
2003					
samtliga	52	27	8	4	9
18-24 år	44	32	11	5	8
25-29 år	51	23	11	5	10
2004					
samtliga	50	26	11	4	10
18-24 år	44	24	10	7	15
25-29 år	54	25	8	4	9
2005					
samtliga	52	26	9	3	10
18-24 år	38	29	11	5	17
25-29 år	45	29	12	5	10

Horisontell procent. 1: avser SPFs ungdomsundersökning. För mellanliggande år se Opinion 2002.

**Tabell 59. Den allmänna försvarsviljan i fred. Genomsnittliga andelar
vissa perioder.**

År – period	samtliga	18–24 år	25–29 år
1991–2004			
ja (absolut)	57	52	58
ja kanske	20	23	19
nog inte, tveksamt	10	13	10
nej, (absolut inte)	6	7	6
saknar uppfattning	6	6	6
1992–2002			
ja (absolut)	58	52	59
ja kanske	18	21	18
nog inte, tveksamt	11	13	11
nej (absolut inte)	7	8	7
saknar uppfattning	5	5	6
2003–2005			
ja	51	42	50
ja kanske	26	28	26
nog inte, tveksamt	9	10	10
nej	4	6	5
saknar uppfattning	10	13	10

Vertikal procent (genomsnitt).

Tabell 60. Andelen som är tveksamma till eller som tar avstånd från väpnat motstånd vid angrepp åren 1994–2005.

År	1994 ¹	1995 ¹	1996 ¹	1997 ²	1998 ²	1999 ²	2000 ²	2001 ²	2002 ²	2003 ²	2004 ²	2005 ²
Samtliga	13	12	19	21	17	13	18	17	15	12	15	12
KÖN												
män	11	10	14	15	12	10	12	14	14	9	12	11
kvinnor	16	14	25	27	21	16	24	21	18	14	18	14
ÅLDER												
18–24	20	19	22	22	23	15	20	29	21	16	17	16
25–29	20	9	16	23	19	17	17	15	15	16	12	17
30–39	14	15	22	25	16	13	20	15	15	13	20	11
40–49	11	10	23	21	19	13	18	12	18	11	15	11
50–64	11	11	15	20	14	14	19	19	16	11	12	14
65–70	10	6	11	23	13	5	11	16	8	11	17	11
UTBILDNING												
låg	12	11	16	19	14	10	14	14	13	8	10	9
mellan	15	14	18	25	18	12	19	18	19	11	16	12
hög	12	10	21	18	17	16	19	18	15	15	15	14
BOSTADSORT												
storstäder	13	12	21	24	17	12	18	17	13	13	17	11
övriga större orter	14	16	21	13	15	9	19	15	17	14	14	16
övriga medel- /stora orter	15	12	14	24	12	17	14	16	18	11	12	13
mindre orter /landsbygd	12	10	19	20	18	13	20	18	16	11	14	11
POLITISK SYMPATI												
c	6	2	19	10	3	8	0	13	17	11	0	11
fp lib	19	11	22	24	12	11	14	26	18	14	10	12
kd	15	19	26	14	19	17	12	15	12	11	18	7
m	9	7	13	16	8	8	17	13	9	6	9	7
mp	–	18	31	44	30	29	30	14	24	28	36	25
s	15	12	14	23	15	15	22	36	16	11	15	13
v	24	16	39	29	29	13	19	18	22	23	10	25
INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET												
för											11	11
mot											17	15
ingen åsikt											17	12

¹Alternativen "nog inte, tveksamt" och "absolut inte" har sammanslagits. ²Alternativen "nej knappast, tveksamt" och "nej" har sammanslagits. För åren 1989–1990 se *Opinion 2000*. För åren 1991–1993 se *Opinion 2002*.

Tabell 61. Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret.

Fråga: Om Du tänker på vårt militära försvar – anser Du att statsutgifterna för detta bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

År 2005	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
Samtliga	27	41	18	14
<i>KÖN</i>				
män	29	44	20	7
kvinnor	24	39	16	21
<i>ÅLDER</i>				
18–24	33	26	17	24
25–29	23	37	14	26
30–39	28	37	22	14
40–49	26	45	19	11
50–64	27	43	19	12
65–70	26	53	14	7
71–74	23	42	14	21
<i>UTBILDNING</i>				
låg	25	47	15	13
medel	30	43	14	13
hög	24	36	24	16
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	26	38	22	14
större orter	22	37	27	15
övriga stora orter	24	45	17	14
mindre orter/landsbygd	29	44	14	13
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	17	58	17	8
fp lib	31	31	22	16
kd	30	40	17	13
m	37	43	11	9
mp	8	30	46	16
s	18	51	18	13
v	14	31	46	9
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	27	43	19	12
mot	27	40	21	13
ingen åsikt	26	38	11	25

Horisontell procent.

Tabell 62. Uppfattning om statsutgifterna för försvaret/det militära försvaret åren 1957, 1980, 1987, 1990, 1992 och 1995–2005.

Fråga: Anser Du att statsutgifterna för försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1957–1986)

Anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1987–1992 feb, maj)

Sverige har ett totalförsvaret, dvs ett försvar som förutom det militära försvaret också består av ett civilt försvar. Om Du först tänker på det militära försvaret – anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (sept 1992–2003)

Om Du tänker på vårt militära försvar – anser Du att statsutgifterna för detta bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (2004–2005)

År	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
1957	9	45	26	20
1987	32	48	11	10
1990	24	49	19	7
1992 sept	18	61	21	1
1995	17	56	23	5
1996	21	56	17	6
1997	21	57	16	6
1998	21	55	16	9
1999	23	53	17	7
2000	22	54	16	8
2001	34	50	10	6
2002	23	53	15	9
2003	22	45	17	16
2004	25	40	21	14
2005	27	41	18	14

Horisontell procent. För mellanliggande år se Opinion 2002.

Tabell 63. Andelen som anser att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas respektive minskas åren 2000–2005.

Notera frågeformuleringar vissa år, se tabell 62.

År	bör ökas						bör minskas					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	22	34	23	22	25	27	16	10	15	17	21	18
<i>KÖN</i>												
män	25	36	22	25	27	29	15	11	16	21	23	26
kvinnor	20	32	25	20	23	24	17	9	13	13	19	16
<i>ÅLDER</i>												
18–24	21	29	21	32	25	33	16	13	18	17	18	17
25–29	28	43	17	21	28	23	17	6	23	19	24	14
30–39	21	38	31	26	30	28	19	9	13	17	23	22
40–49	21	35	17	22	23	26	21	11	18	15	16	19
50–64	23	29	23	19	22	27	13	10	13	20	25	19
65–70	24	34	30	18	22	26	9	6	8	16	24	14
<i>UTBILDNING</i>												
låg	27	38	30	22	30	25	11	5	8	11	16	15
mellan	24	37	26	26	26	30	14	10	12	13	18	14
hög	19	30	19	19	21	24	20	13	19	24	27	24
<i>BOSTADSORT</i>												
storstäder	25	33	19	18	26	26	15	12	19	20	27	22
övriga större orter	21	35	22	20	17	22	20	9	15	22	26	27
övriga medel- /stora orter	22	31	24	24	25	24	13	11	14	17	20	17
mindre orter /landsbygd	22	34	26	25	25	29	17	8	13	14	16	14
<i>POLITISK SYMPATI</i>												
c	22	29	15	12	24	17	0	0	12	11	16	17
fp lib	17	31	20	23	21	31	8	12	16	13	23	22
kd	47	45	34	25	16	30	11	12	9	14	33	17
m	31	54	35	36	33	37	9	5	5	13	16	11
mp	8	29	17	0	13	8	40	7	37	51	39	46
s	24	20	23	19	23	18	16	31	13	16	24	18
v	13	35	12	16	11	14	29	29	38	40	43	46
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>												
för					24	27					23	19
mot					26	27					21	21
ingen åsikt					24	26					16	11

Procent. För åren 1989–1992 se Opinion 92. För åren 1993–1998 se Opinion 98, för år 1999 se Opinion 2004.

Tabell 64. Uppfattning om statsutgifterna för samhällets krisberedskap.

Fråga: Om Du sedan tänker på samhällets krisberedskap, t ex elsäkerhet, informations-säkerhet, beredskap mot terrorattacker – anser Du att statsutgifterna för detta område bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

År 2005	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
Samtliga	59	27	2	13
<i>KÖN</i>				
män	62	28	2	8
kvinnor	57	26	1	16
<i>ÅLDER</i>				
18-24	40	33	3	24
25-29	51	25	0	24
30-39	67	20	1	13
40-49	60	25	2	14
50-64	63	27	3	7
65-70	57	38	1	4
71-74	54	26	2	18
<i>UTBILDNING</i>				
låg	52	36	2	11
medel	63	24	2	11
hög	61	24	2	14
<i>BOSTADSORT</i>				
storstäder	61	22	3	14
större orter	57	30	2	11
övriga stora orter	60	28	1	12
mindre orter/landsbygd	59	29	2	11
<i>POLITISK SYMPATI</i>				
c	53	39	0	8
fö lib	67	22	2	9
kd	67	23	0	10
m	67	23	2	8
mp	54	32	0	14
s	61	25	2	12
v	31	54	3	11
<i>INSTÄLLNING TILL EU-MEDLEMSKAPET</i>				
för	64	25	2	9
mot	59	29	2	11
ingen åsikt	44	28	3	26

Horisontell procent.

Tabell 65. Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret åren 1987, 1990, 1992 och 1995–2004 och samhällets krisberedskap 2005.

Fråga: När det gäller den civila delen av totalförsvaret – anser Du att statsutgifterna för detta bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas eller saknar Du uppfattning i denna fråga? (1987–1990)

Förutom det militära försvaret har Sverige också ett civilt försvar. Anser Du att statsutgifterna för denna del av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1992 feb, maj)

Om Du sedan tänker på den civila delen av totalförsvaret, t ex ransoneringsberedskap, skyddsrum, gasmasker, hälso- och sjukvård, informationsberedskap – anser Du att statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1992 sept–2002)

Om Du sedan tänker på den civila delen av totalförsvaret, t ex elsäkerhet, skydd, undsättning och vård, hälso- och sjukvård, informationsberedskap – anser Du att statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (2003)

Om Du sedan tänker på *samhällets krisberedskap*, t ex elsäkerhet, informations-säkerhet, beredskap mot terrorattacker – anser Du att statsutgifterna för detta område bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (2004–2005)

År	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
1987	52	23	2	23
1990	44	36	4	17
1992 feb	23	55	13	9
1992 sept	48	47	5	1
1995	45	44	4	7
1996	30	54	6	10
1997	33	54	3	10
1998	30	56	3	11
1999	34	52	4	10
2000	30	52	3	15
2001	41	48	2	10
2002	34	50	3	13
2003	54	29	3	14
2004	52	34	2	12
2005	59	27	2	13

Horisontell procent.

SAMVARIATION MELLAN UPPFATTNINGAR

Tabell 66. Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

Fråga: Hur stor tror Du risken är att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London i början av juli i år? Tror Du risken är ...

Upplevd risk år 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	5	23	47	19	4	3
Finns beredskap i Sverige att hantera och möta denna typ av terrorism?						
i mycket hög grad	3	1	1	0	3	3
i ganska hög grad	8	9	12	11	9	2
i ganska liten grad	38	47	52	41	36	17
i mycket liten grad	23	28	24	39	40	16
ingen alls	26	12	7	5	8	13
saknar uppfattning	1	3	3	4	6	49
Tror man dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka förmågan att hantera och möta denna typ av terrorism?						
i hög grad	11	8	7	9	14	2
i viss utsträckning	52	57	61	57	48	27
knappast alls	25	26	25	26	23	14
inte alls	10	5	3	5	4	9
saknar uppfattning	3	4	4	4	11	47
Påverkas man själv av sådana här terrorattacker och hot?						
i mycket hög grad	27	5	1	1	4	9
i ganska hög grad	31	29	10	8	10	17
i ganska liten grad	21	40	46	26	11	15
i mycket liten grad	16	15	25	33	36	19
inte alls	4	8	17	31	31	7
saknar uppfattning	3	3	2	1	8	33

Vertikal procent.

Tabell 67. Upplevd risk för att Sverige inom den närmaste fem åren blir mål för en terrorattack relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på försvars- och säkerhetspolitik.

Fråga: Hur stor tror Du risken är att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London i början av juli i år?

Upplevd risk år 2005	mycket/ ganska stor	ganska liten	mycket liten/ ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	28	47	23	3
Uppfattning om faktorer som påverkar fred och säkerhet i Sverige: <i>militär alliansfrihet</i>				
påverkar positivt	26	34	41	8
påverkar inte alls	28	38	34	5
påverkar negativt	25	9	8	9
saknar uppfattning	22	20	17	79
Uppfattning om faktorer som påverkar fred och säkerhet i Sverige: <i>medlemskapet i EU</i>				
påverkar positivt	35	45	44	24
påverkar inte alls	19	20	30	14
påverkar negativt	32	23	19	6
saknar uppfattning	14	13	7	56
Uppfattning om huruvida Sverige bör ha ett militärt försvar				
bör absolut ha	71	51	45	24
bör nog ha	20	33	26	21
tveksamt/absolut inte	9	15	28	14
saknar uppfattning	0	1	1	41
Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU				
helt/huvudsakligen för	36	30	33	17
tveksam, osäker	33	39	26	28
huvudsakligen/helt mot	26	25	37	22
saknar uppfattning	5	6	4	33
Medlemskap i Nato eller militär alliansfrihet?				
fullt medlemskap	26	13	15	11
militär alliansfrihet	60	69	69	31
saknar uppfattning	13	18	16	58
Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret				
bör ökas	42	24	16	14
bör hållas oförändrade	36	42	43	21
bör minskas	11	19	27	6
saknar uppfattning	11	15	14	60
Inställning till att det militära försvaret används för ett utökat stöd till det civila samhället i fredstid: hjälper polisen genom vapeninsatser vid terroristangrepp				
mycket bra	71	59	54	27
ganska bra	18	29	27	21
ganska/mycket dåligt	5	6	13	5
saknar uppfattning	5	6	5	46

Vertikal procent.

Tabell 68. Allmän oro för terrorhot och terrorism relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

Fråga: Alla minns vi terrordåden i London i början av juli i år då många dödades och skadades vid flera bombattentat. Nedan följer fem frågor med anledning av dessa händelser. Allmänt sett – i vilken utsträckning känner Du oro för terrorhot och terrorism?

Upplevd generell oro år 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	12	36	35	11	4	2
Upplevd oro för att Sverige blir mål för en terrorattack liknande dem i London						
mycket stor	36	1	0	0	0	0
ganska stor	31	51	6	1	0	5
ganska liten	23	41	73	16	2	5
mycket liten	7	6	19	72	26	0
ingen alls	2	2	1	11	70	0
saknar uppfattning	0	0	0	0	3	89
Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder: internationell terrorism						
mycket oroande	54	29	10	7	9	16
ganska oroande	30	51	45	25	16	26
inte särskilt oroande	8	17	40	52	35	23
inte alls oroande	2	1	3	15	35	7
saknar uppfattning	6	2	2	2	5	28
Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London						
mycket stor	26	4	1	0	0	0
ganska stor	31	40	11	4	6	12
ganska liten	30	39	67	35	21	35
mycket liten	7	13	17	53	41	5
ingen alls	3	2	2	8	26	9
saknar uppfattning	3	3	2	1	7	40
Finns beredskap i Sverige att hantera och möta denna typ av terrorism?						
i mycket hög grad	4	1	1	0	0	5
i ganska hög grad	11	10	11	10	15	0
i ganska liten grad	44	48	51	40	31	20
i mycket liten grad	25	28	26	40	38	0
ingen alls	13	10	9	5	12	7
saknar uppfattning	3	3	3	5	5	68

Vertikal procent.

forts

tabell 68 forts

Upplevd generell oro år 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Tror man dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka förmågan att hantera och möta denna typ av terrorism?						
i hög grad	12	9	6	6	8	0
i viss utsträckning	57	58	63	47	48	26
knappast alls	17	23	25	38	34	7
inte alls	8	3	3	5	10	0
saknar uppfattning	6	6	3	5	0	66
Påverkas man själv av sådana här terrorattacker och hot?						
i mycket hög grad	5	2	0	0	0	3
i ganska hög grad	10	24	7	5	0	10
i ganska liten grad	0	47	45	13	7	0
i mycket liten grad	10	19	30	41	15	10
inte alls	7	7	16	39	78	7
saknar uppfattning	68	1	1	2	0	69

Vertikal procent

Tabell 69. Oro för terrorattacker i Sverige relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

Fråga: I vilken utsträckning känner Du oro för att terrorattacker liknande dem i London kan inträffa i Sverige?

Upplevd generell oro år 2005	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	5	24	46	18	5	2

Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder: internationell terrorism

mycket stor	60	7	1	0	0	0
ganska stor	31	71	8	1	3	14
ganska liten	3	19	76	32	15	32
mycket liten	0	0	13	60	34	6
ingen alls	0	1	1	5	43	8
saknar uppfattning	7	3	2	1	6	40

Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London

mycket stor	60	7	1	0	0	0
ganska stor	31	71	8	1	3	14
ganska liten	3	19	76	32	15	32
mycket liten	0	0	13	60	34	6
ingen alls	0	1	1	5	43	8
saknar uppfattning	7	3	2	1	6	40

Finns beredskap i Sverige att hantera och möta denna typ av terrorism?

i mycket hög grad	3	2	0	0	3	4
i ganska hög grad	4	12	12	7	14	0
i ganska liten grad	40	48	50	44	39	9
i mycket liten grad	27	25	27	38	30	4
ingen alls	21	11	7	7	9	11
saknar uppfattning	6	3	3	4	5	73

Tror man dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka förmågan att hantera och möta denna typ av terrorism?

i hög grad	14	10	8	4	15	0
i viss utsträckning	51	54	63	57	43	21
knappast alls	16	26	23	32	29	15
inte alls	15	4	3	4	9	0
saknar uppfattning	5	6	4	4	4	64

Påverkas man själv av sådana här terrorattacker och hot?

i mycket hög grad	32	5	1	0	2	8
i ganska hög grad	37	29	12	5	3	8
i ganska liten grad	20	40	48	23	11	4
i mycket liten grad	3	19	25	36	26	4
inte alls	2	5	14	34	56	13
saknar uppfattning	5	3	1	2	3	62

Vertikal procent.

Tabell 70. Uppfattning om förhållanden – internationell terrorism – som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

Fråga: Nedan framgår några förhållanden som skulle kunna påverka såväl vårt land som andra länder. Om Du tänker på Sverige de närmaste fem åren – hur oroande anser Du då att följande förhållanden är för oss i vårt land?

Upplevd risk år 2005	... internationell terrorism				
	mycket oroande	ganska oroande	inte särskilt oroande	inte alls oroande	saknar uppfattning
Samtliga	23	41	28	5	3
Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London					
mycket stor	15	3	1	1	6
ganska stor	37	29	6	8	18
ganska liten	33	53	53	20	26
mycket liten	10	12	35	46	3
ingen alls	2	2	5	25	6
saknar uppfattning	3	2	1	0	42
Finns beredskap i Sverige att hantera och möta denna typ av terrorism?					
i mycket hög grad	1	1	0	2	9
i ganska hög grad	11	11	10	13	8
i ganska liten grad	43	49	51	31	21
i mycket liten grad	29	28	29	36	15
ingen alls	12	8	8	14	0
saknar uppfattning	4	3	3	4	46
Tror man dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka förmågan att hantera och möta denna typ av terrorism?					
i hög grad	12	9	5	4	10
i viss utsträckning	57	58	59	52	44
knappast alls	19	25	31	31	5
inte alls	7	4	2	11	3
saknar uppfattning	6	4	4	2	38
Påverkas man själv av sådana här terrorattacker och hot?					
i mycket hög grad	9	2	1	2	16
i ganska hög grad	23	17	8	4	18
i ganska liten grad	39	42	36	16	10
i mycket liten grad	18	22	32	26	22
inte alls	8	15	23	52	8
saknar uppfattning	4	2	2	1	26

Vertikal procent.

Tabell 71. Inställning till att det militära försvaret övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism relaterat till olika uppfattningar rörande aspekter på terrorism.

År 2005	helt för	huvud- sakligen för	tveksam, osäker	huvudsakligen/ helt emot	saknar uppfattning
Samtliga	14	32	35	12	8
Upplevd risk för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London					
mycket stor	10	5	4	2	3
ganska stor	36	27	20	11	11
ganska liten	34	46	52	44	48
mycket liten	16	18	19	35	14
ingen alls	2	3	4	6	5
saknar uppfattning	3	0	2	2	18
Allmän oro för terrorhot och terrorism					
mycket stor	27	11	9	7	10
ganska stor	31	42	36	19	27
ganska liten	29	34	37	38	35
mycket liten	7	9	10	28	13
ingen alls	5	3	5	8	3
saknar uppfattning	1	1	3	0	12
Upplevd oro för att Sverige blir mål för en terrorattack liknande dem i London					
mycket stor	12	5	3	2	2
ganska stor	34	27	21	13	22
ganska liten	32	46	53	35	44
mycket liten	14	18	17	38	14
ingen alls	7	4	5	13	4
saknar uppfattning	1	1	1	0	14
Finns beredskap i Sverige att hantera och möta denna typ av terrorism?					
i mycket hög grad	3	1	0	0	2
i ganska hög grad	10	10	11	13	8
i ganska liten grad	38	50	50	44	36
i mycket liten grad	26	30	28	33	23
ingen alls	20	7	7	7	9
saknar uppfattning	3	2	4	3	22
Uppfattning om förhållanden som skulle kunna påverka såväl Sverige som andra länder: <i>internationell terrorism</i>					
mycket oroande	35	21	20	11	16
ganska oroande	41	46	42	31	33
inte särskilt oroande	16	25	32	43	32
inte alls oroande	4	5	4	13	2
saknar uppfattning	3	2	2	2	18

Vertikal procent.

Bilaga 3

Summary (Appendix 3)

Opinion 2005: Swedes' views on society, security policy and national defence – A Summary

About the poll

The National Board of Psychological Defence (SPF) in Sweden conducts a yearly poll of public attitudes towards Swedish society, security policy, international affairs and defence. The first poll was conducted in 1952.

Of the population of persons residing in Sweden within the age range 18 to 74 years (in total 6,283,073 persons), a representative random sample of a total of 2,000 persons was taken from Statistics Sweden's register of the total population. The net sample amounted to 1,993 persons, to whom survey forms were sent by post. Following three reminders from Statistics Sweden, a total of 1,151 persons answered the survey. Data collection took place from 12 September to 25 October 2005. The response rate amounted to 58%. Thus, the attrition rate for this investigation (42%) was high. The answers received have been appraised as representing population values.

Background variables are listed in *Appendix 1*. All tables are found in *Appendix 2* and some figures in *Appendix 5*. It shall be noted, in case of comparison with other SPF studies, that the poll this year (as in the past two years) was based on mailed questionnaires, while previous studies have been based on telephone interviews (1992–2002) or face-to-face interviews (1991 and earlier). Previous studies may be found in pdf format on the Board's website www.psyndef.se/reports.

Summary of results

Fewer respondents are anxious about the political situation in the world than were one year ago, but many fear that the military situation in our geographical region will become more insecure in the future.

In this autumn's investigation, the proportion of respondents who are worried about the current political situation in the world decreased to 46% from last autumn's 54% (*tables 11–13, figure 1*).

Half (51%) of respondents feel that the risks of a military conflict in large portions of Europe are "rather small," 30% judge them to be very small or non-existent, whereas 16% feel the risks are great. In the 2004 study, the last-mentioned figure was higher: 23% (*tables 14–16, figure 2*).

When judging the military situation in our geographic region in ten years' time, 33% are pessimistic and believe it will be less secure than now, whereas 8% believe the opposite. The majority (46%) expect no changes in this regard, and this view predominates in SPF's studies over the years (*tables 17–19, figure 3*).

Concern over international crime and terrorism

With regard to international organized crime and international terrorism, many respondents (75% and 64%, respectively) feel they will be a concern for Sweden during the next five years. Seventy-five percent feel the movement of job opportunities from Sweden to other countries is unsettling. More than half (58%) are concerned about the weakening of the public sector. Considerably more respondents this year than last (62% as compared with 53%) find global climate changes unsettling (*tables 9–10*).

Many anxious about terror threats, but fewer believe Sweden will be the target of an attack

This autumn's study contains several questions about the terror attacks in London in July of this year. Almost half (48%) report generally feeling great concern about terror threats and terrorism, whereas 15% are only somewhat concerned or not at all. Such concern is found primarily among women and the elderly (*table 23*).

Five percent and 23%, respectively, judge the risk of Sweden being the target of a terror attack like the one in London during the next five years to be "very great" and "rather great." Almost half (47%) judge the risk of this to be "rather small," 23% very small or non-existent, whereas 3% have no opinion on this matter. Women and the elderly are more often pessimistic (*table 22*).

Somewhat more than one-fourth (29%), primarily women and the elderly, feel anxious that Sweden will be the target of a terror attack within the next five years. Many more (46%) report feeling "rather little" or no anxiety in this regard (*table 24*).

Is the respondents' behaviour affected by the terror attacks? Are they, e.g., more cautious in their behaviour or in selecting the places they visit? Nineteen percent say "yes," they are affected to a "great degree," whereas 38% and 41% are affected to a "rather small degree" or not at all, respectively (*table 27*).

Pessimistic outlook on society's preparedness to deal with terrorism

Is there sufficient preparedness in Sweden to deal with terror attacks like those that occurred in London? More than one-third (37%) have pessimistic attitudes and feel that such preparedness is completely lacking or only minimal, whereas 12% believe it exists to a high or "rather" high degree. To this question, the majority (47%) respond "exists to a rather small degree." This pessimistic attitude is held primarily by men and younger respondents (*table 25*).

Have the terror attacks in London affected the work of Swedish authorities by variously increasing their ability to deal with and counter terrorism? "Yes, to a great degree," believe 8%, and "to a certain degree" believe 58%, whereas 29% (often men and respondents under 30) have a pessimistic attitude (*table 26*).

Many have positive attitudes towards the Swedish Armed Forces assisting in the event of a terrorist attack

There has been discussion about whether personnel from the Swedish Armed Forces should be used in various civilian contexts. Almost two-thirds of the population (61%) feel it is a "very good" and 26% a "rather good" suggestion that military personnel help the police *through armed efforts* if terrorist control is required. Seven percent feel the suggestion is "bad" (*table 52 d*). Many fewer (17%) are completely in favour of the proposal that personnel from the Swedish Armed Forces provide assistance in the event of terror attacks abroad (*table 52*).

In response to another question, almost half of respondents (46%) favour the idea that the Swedish military take over from the police the duty of protecting the country from terrorism. In this regard, about one-third (35%) are doubtful, whereas 12% are completely or mainly opposed to such a state of affairs. Compared with last autumn's investigation, the proportion in favour of this proposal has increased by 9 percentage points (*table 55*).

The majority are in favour of a military defence – but is doubtfulness spreading?

A strong majority (82%) feel that Sweden should have a military defence. This opinion has decreased in prevalence during recent years, while doubtfulness has spread somewhat – now 14% as compared with less than 10% previously. The proportion who are completely opposed to a military defence has long remained at a few percentage points (*tables 44–46, figure 8*).

Clear opinions regarding the defence industry

Thirty-five percent think it is "very important" and 36% "rather important" that Sweden have a defence industry, whereas 22% are of the opposite opinion and 7% have no opinion. With regard to Swedish weapons exports, 61% believe they should occur, though in restricted and regulated forms, 18% that they should be stopped completely and 13% that they should be completely unregulated (*tables 42–43*).

Is opinion shifting – professional military rather than compulsory military service? Compulsory military service for women is questioned

More than one-third of the population (39%) feel that the Swedish military defence should be based on obligation, 29% would rather see a professional military, whereas 20% think compulsory service should be replaced by voluntary commitments to complete military basic training. Several years ago, many more advocated the obligation alternative (*tables 47–48*).

It has been suggested that the compulsory military service should also include women. Here, opinion is split almost in half: 45% are in favour, whereas 40% are opposed. Sixteen percent have no opinion. In last autumn's study, more felt the proposal was bad than felt it was good (*table 49*).

Most in favour of unchanged defence expenditures – majority support increased funding to emergency preparedness in society

It has previously been the case that just over half of the population prefer unchanged government spending on the military defence, but this proportion has decreased in recent SPF studies, now landing at 41%. This autumn, 27% think funding should be increased, whereas 18% (21% last year) think it should be decreased. Fourteen percent have no opinion (*tables 61–63, figure 9*).

More than half (59%) believe that government funding to emergency preparedness in society should be increased, 27% prefer unchanged expenditures, whereas 2% are in favour of reducing costs. Thirteen percent have no opinion. The proportion in favour of increased expenditures in this regard is now higher than in previous SPF studies, but this may be an effect of how the questions were formulated (*tables 64–65*).

NATO opinion is generally stable. Disagreement concerning Swedish participation in a common military defence within the EU

Two-thirds (67%) want Sweden to maintain its policy of non-alignment, whereas the group of NATO supporters in this year's study amounts to 17%. Supporters of non-alignment are somewhat greater in number than previously (*tables 39–41, figure 7*).

Thirty-one percent feel that NATO expansion to the Baltic States is a positive factor for peace and security in Sweden, whereas 18% feel it is a negative factor and one-fourth believe it does not affect us at all in this regard (*table 20 g*).

Slightly less than one-third of the population are completely or mainly in favour of Sweden joining a common military defence within the EU, somewhat more (34%) are doubtful and 28% are opposed. Thus, opinion is split in this respect. The proportion who are opposed is stable, whereas doubtfulness has increased as compared with the past two years and the group of those in favour has decreased (*tables 35–37, figure 6*).

With regard to peace and security in Sweden, more respondents stress the importance of the EU than of Sweden's military non-alignment

Forty percent feel that our participation in the EU's battle groups has positive effects on peace and security in Sweden, 21% feel participation has no significance in this regard, whereas the same proportion believe that it has a negative effect. Twenty percent have no opinion. The proportion in favour of participation is considerably greater this autumn than last (*table 20 f*).

Concerning Swedish membership in the EU, 42% feel this has positive effects on peace and security in Sweden, whereas slightly more than one-fifth believe the opposite and about the same proportion feel that membership has no influence at all. Thirteen percent have no opinion. As compared with last autumn's investigation, the proportion who have positive attitudes towards membership with respect to peace and security has increased.

Regarding Swedish participation in the EU's defence and security policy cooperation, 36% think it has positive effects on peace and security in Sweden, 23% are of the opposite opinion, whereas 19% think such participation is of no significance in this respect.

"Only" one-third of the population (32%) believe that Swedish military non-alignment is a positive factor for peace and security in Sweden. About the same proportion (34%) feel non-alignment has no effects at all, whereas 13% believe it is a negative factor. One-fifth have no opinion. The proportion who see non-alignment as a positive factor in the regard is higher this autumn than last.

Thus, with regard to factors of positive importance for peace and security in Sweden, a greater proportion believe in EU factors than do in non-alignment. Note, however, that the proportion who judge non-alignment to be a negative factor is much smaller than the proportion who judge the above-mentioned EU factors to be negative (*table 20*).

More uncertain support for international peace efforts

In SPF's studies, the proportion who have positive attitudes towards UN peace enforcement efforts has often hovered around 70%, but last year we noted a marked decrease, at the same time as the proportion who had no opinion on the matter increased considerably. This year, 62% feel the UN is acting correctly, 20% that it is acting incorrectly and 19% have no opinion (*tables 28–29, figure 4*).

Slightly more than 60% think it is right that, at the request of the UN and the EU, Sweden be able to send military units abroad even if soldiers risk being drawn into military operations in which they could be injured or killed. Somewhat less than one-fourth are of the opposite opinion. Also with regard to this question, the proportion of respondents with positive attitudes is higher than in previous studies, though not higher than last year's (*tables 30–31, figure 5*).

More than half of respondents (57%) have primarily positive attitudes towards Sweden contributing to the EU's capabilities for swift military action (battle groups) to prevent crises from developing into military conflicts. Just as many (22%) have negative attitudes and the same proportion have no opinion. Opinion in this regard is unchanged since last autumn (*table 34*).

Majority in favour of Sweden increasing its international involvement

Sweden has long sent its military personnel on UN missions. Two-thirds of the population (67%) believe it is right that Sweden increase its international involvement by increasing the number of Swedish soldiers who serve abroad in such missions. Eighteen percent feel this is not right and 15% have no opinion. Opinion has not changed since last autumn (*table 33*).

With regard to interventions abroad to prevent mass killings or "ethnic cleansing," about two-thirds want Sweden to participate in such missions by sending military personnel, but only under a UN mandate. Opinion on this matter is stable (*table 32*).

Insignificantly more than 40% have primarily positive attitudes towards the EU carrying out military efforts outside Europe within the framework of its crisis management capability, whereas 37% have negative attitudes in this respect. Many have no opinion on this matter. Opinion is split, but generally stable (*table 38*).

Military cooperation, certainly – but not always!

Most (65%) are mainly in favour of the idea that Sweden drill its military units for international military efforts pursued together with other EU countries, whereas 19% are opposed. Fifty-eight percent favour and 24% are opposed to the idea that Swedish and foreign military units participate in joint exercises in Sweden in preparation for international involvement.

Respondents are not as "permissive," however, with regard to letting other countries drill their military personnel or test equipment on Swedish soil. "Only" 28% have positive attitudes towards such a situation, whereas the majority (53%) say "no." Opinion this autumn is essentially the same as last (*table 54 a-c*).

Shared responsibility for total defence system duties – decreased security?

Many of the duties that are vital to Sweden's emergency preparedness and total defence are currently discharged by public utilities as well as private companies, e.g., electricity supply, telecommunications. How do respondents think this shared responsibility has affected Sweden's security? Most (39%) feel that security has decreased, whereas 24% feel there is no difference as compared with the previous situation. Eleven percent believe that security has increased, whereas one-fourth have no opinion. Opinion here is essentially stable (*table 56*).

The will to defend continues to be high

If we combine the responses "yes" and "yes, maybe" to the question of putting up armed resistance if Sweden were to be attacked – the "will-to-defend-the-country"-question, which has been part of SPF's opinion polls since 1952 – we see that opinion is largely stable and that the will to defend continues to be high. Note, however, that during recent years the proportion who are clearly positive has decreased, from the previous level of 60% to slightly more than 50%. The proportion who are clearly opposed to armed resistance (who respond "absolutely not") has long been less than – often much less than – 10% (*tables 57–60, figure 10*).

Positive views on Sweden, but less optimistic about the future

Practically all respondents (94%) think Sweden is a good country to live in. Opinion here has been stable for many years. Nine percent are optimistic in their outlook on the future and believe Sweden will be a better place to live five years from now. Many more (42%) fear the opposite or do not expect any striking changes as compared with today's situation (*48%; tables 1–7*).

Bilaga 4

Enkätformulär

Först några frågor som har att göra med Din uppfattning om dagens och framtidens Sverige

1 Anser Du att Sverige för Dig är ett bra eller ett dåligt land att leva i? Tycker Du, på det hela taget, att det är ...?

- 1 mycket bra
- 2 ganska bra
- 3 ganska dåligt
- 4 mycket dåligt
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

2 Om Du tänker Dig Sverige *fem år framåt*, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir ...

- 1 mycket bättre
- 2 något bättre
- 3 ungefär som idag
- 4 något sämre
- 5 mycket sämre
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

3

Nedan framgår några förhållanden som skulle kunna påverka såväl vårt land som andra länder. Om Du tänker på Sverige *de närmaste fem åren* – hur oroande anser Du då att följande förhållanden är för oss i vårt land? *Bedöm aspekterna var för sig.*

	Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Kan inte svara
globala klimatförändringar	☐	☐	☐	☐	☐
internationell terrorism	☐	☐	☐	☐	☐
flytt av arbetstillfällen till utlandet	☐	☐	☐	☐	☐
spridning av smittosamma sjukdomar	☐	☐	☐	☐	☐
framväxt av extremist rörelser	☐	☐	☐	☐	☐
användandet av jordens naturresurser	☐	☐	☐	☐	☐
organiserad internationell brottslighet	☐	☐	☐	☐	☐
kärnvapenhot	☐	☐	☐	☐	☐
spridning av kemiska eller biologiska stridsmedel	☐	☐	☐	☐	☐
försvagning av den offentliga sektorn	☐	☐	☐	☐	☐

Sedan frågor kring olika internationella förhållanden

4	I vilken utsträckning känner Du oro för den <i>aktuella</i> politiska situationen i världen? Är din oro ...	
1	☐	mycket stor
2	☐	ganska stor
3	☐	ganska liten
4	☐	mycket liten
5	☐	ingen alls
6	☐	saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

5	Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan ledatill militära konflikter (krig) i <i>stora delar av Europa</i> ? Tror Du att riskerna är ...	
1	☐	mycket stora
2	☐	ganska stora
3	☐	ganska små
4	☐	mycket små
5	☐	inga alls
6	☐	saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

6	Det anses allmänt att det idag inte föreligger någon militär hotbild mot Sverige. Tror Du att den militära situationen i vår närhet har förändrats <i>om tio år</i> ? Tror Du att den för vår del ...	
1	☐	är oförändrad/ingen förändring mot idag
2	☐	har blivit tryggare än idag
3	☐	har blivit otryggare än idag
4	☐	saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

7 Nedan framgår ett antal förhållanden eller situationer. Hur tror Du att dessa påverkar fred och säkerhet i Sverige? Påverkar de positivt, negativt eller inte alls? *Bedöm aspekterna var för sig.*

	Påverkas positivt	Påverkas negativt	Påverkas inte	Kan inte svara
konflikten mellan Israel och Palestina	☐	☐	☐	☐
vår militära alliansfrihet	☐	☐	☐	☐
Sveriges deltagande i EU:s försvars och säkerhetspolitiska samarbete	☐	☐	☐	☐
användningen av naturresurserna och miljöns tillstånd	☐	☐	☐	☐
utvecklingen i Irak	☐	☐	☐	☐
Sveriges medlemskap i EU	☐	☐	☐	☐
Natos utvidgning till Estland, Lettland och Litauen	☐	☐	☐	☐
Sveriges deltagande i militära operationer för internationell fred och säkerhet	☐	☐	☐	☐
utvidgningen av EU till de Baltiska staterna och östra Centraleuropa	☐	☐	☐	☐
svenskt deltagande i EU:s militära snabbinsatsstyrkor	☐	☐	☐	☐
utvecklingen i Ryssland	☐	☐	☐	☐

8 Hur stor tror Du att *risken* är för att Sverige inom de närmaste fem åren blir mål för en terrorattack liknande dåden i London i början av juli i år? Tror Du risken är ...

- 1 mycket stor
- 2 ganska stor
- 3 ganska liten
- 4 mycket liten
- 5 ingen alls
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

Därefter frågor som gäller Din inställning till olika aspekter på vår säkerhetspolitik

9 Anser Du att Sverige bör ha ett militärt försvar?

- 1 vi bör *absolut* ha ett militärt försvar
- 2 vi bör *nog* ha ett militärt försvar
- 3 det är tveksamt om vi behöver ett militärt försvar
- 4 vi bör absolut inte ha ett militärt försvar
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

10 Är Du för eller emot tanken att Sverige går med i ett *gemensamt* militärt EU-försvar? Är Du ...

- 1 helt för
- 2 huvudsakligen för
- 3 tveksam, osäker
- 4 huvudsakligen emot
- 5 helt emot
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

11 Försvarsalliansen Nato har på senaste tiden anslutit nya europeiska medlemmar. Tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i Nato eller skall vi hålla fast vid den militära alliansfriheten?

- 1 Sverige ska söka fullt medlemskap
- 2 Sverige ska hålla fast vid den militära alliansfriheten
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

12 Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden i världen genom att till oroshärdar sända militär personal, som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med *direkta krigshandlingar* för att skapa fred och säkerhet som skett t ex i Afghanistan och Östtimor. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN tillåter sådana ingripanden?

- 1 rätt
- 2 fel
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

13 Sverige kan *på begäran* av FN och EU sända militära förband utomlands. De som ingår i dessa förband deltar frivilligt. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar där de kan såras eller dödas. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka soldater under sådana förhållanden?

- 1 riktigt beslut
- 2 felaktigt beslut
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

14 Sverige har länge försökt att bidra till att säkra freden på olika håll i världen genom att sända militär personal på FN-uppdrag. Sverige vill nu öka antalet svenska militärer i sådana uppdrag. Tycker Du att det är rätt eller fel att Sverige på detta sätt ökar sitt internationella engagemang?

- 1 rätt
- 2 fel
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

15 Interventioner i andra länder har genomförts med och utan stöd av FN-mandat. Ett fall där mandat saknats var Natos flygbombningar under Kosovokonflikten. Anser Du att Sverige bör delta med militär personal i humanitära ingripanden om syftet är att förhindra massmord eller s k etnisk rensning?

- 1 ja, Sverige bör delta, men *bara* med mandat från FN:s säkerhetsråd
- 2 ja, Sverige bör delta *även utan* stöd av FN
- 3 nej, Sverige bör inte delta
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

16 EU har skapat en militär och civil krishanteringskapacitet som gör det möjligt att sända trupper för insatser i andra länder, t ex i Afrika. Hur ställer Du Dig till att EU genomför militära insatser *utanför Europa*?

- 1 i huvudsak positiv
- 2 i huvudsak negativ
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

17 EU utvecklar för närvarande militära snabbinsatsstyrkor för att med kort varsel kunna hjälpa FN att förhindra att krishärdar utvecklas till militära konflikter. Sverige kommer att delta i en sådan snabbinsatsstyrka. Hur ställer Du Dig till att Sverige bidrar till EUs förmåga till snabba militära insatser? Är Du ...

- 1 i huvudsak positiv
- 2 i huvudsak negativ
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

18 Alla minns vi terrordåden i London i början av juli i år då många dödades och skadades vid flera bombattentat. Nedan följer fem frågor med anledning av dessa händelser. Allmänt sett – i vilken utsträckning känner du oro för terrorhot och terrorism?

- 1 mycket stor oro
- 2 ganska stor oro
- 3 ganska liten oro
- 4 mycket liten oro
- 5 ingen oro alls
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

19 I vilken utsträckning känner du oro för att terrorattacker liknande dem i London kan inträffa i Sverige?

- 1 mycket stor oro
- 2 ganska stor oro
- 3 ganska liten oro
- 4 mycket liten oro
- 5 ingen oro alls
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

20 I vilken utsträckning tror Du att det finns beredskap inom Sverige att hantera och möta den här typen av terrorism?

- 1 i mycket hög grad
- 2 i ganska hög grad
- 3 i ganska liten grad
- 4 i mycket liten grad
- 5 ingen alls
- 6 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

21 Tror Du att dåden i London påverkat svenska myndigheters arbete med att på olika sätt öka vår förmåga att hantera och möta denna typ av terrorism?

- 1 ja, i hög grad
- 2 i viss utsträckning
- 3 knappast alls
- 4 inte alls
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

22 I vilken utsträckning bedömer Du att *Du själv* påverkas av sådana här terrorattacker och hot? Blir Du mer vaksam på Ditt eget beteende och var Du rör Dig i för områden eller beter Du Dig ungefär som tidigare?

- 1 mycket stor oro
- 2 ganska stor oro
- 3 ganska liten oro
- 4 mycket liten oro
- 4 ingen oro alls
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

Och så frågor som har att göra med Din inställning till försvar och försvaret

23 Antag att Sverige anfalls. Anser Du att vi bör göra *väpnat motstånd* även om utgången för oss ter sig oviss?

- 1 ja
- 2 ja, kanske
- 3 nej knappast, tveksamt, nog inte
- 4 nej
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

24 Reglerna för den svenska vapenexporten diskuteras ofta. Anser Du att svensk export av vapen ...

- 1 skall släppas helt fri
- 2 skall få förekomma under restriktiva och reglerade former
- 3 skall upphöra helt
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

25 Anser Du det viktigt att Sverige har en svensk försvarsindustri?

- 1 mycket viktigt
- 2 ganska viktigt
- 3 inte speciellt viktigt
- 4 inte alls viktigt
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

26 Om Du tänker på vårt *militära* försvar – anser Du att statsutgifterna för detta bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

- 1 ökas
- 2 bibehållas oförändrade
- 3 minskas
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

27 Om Du sedan tänker på samhällets krisberedskap, t ex elsäkerhet, informations-säkerhet, beredskap mot terrorattacker – anser Du att statsutgifterna för detta område bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

- 1 ökas
- 2 bibehållas oförändrade
- 3 minskas
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

28 Vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvar med enbart anställda, ett försvar som bygger på värnplikt – som vi har idag – eller att värnplikten ersätts med ett frivilligt åtagande att genomgå militär grundutbildning.

- 1 yrkesförsvar
- 2 försvar baserat på värnplikt
- 3 försvar baserat på frivilligt åtagande
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

29 Det har diskuterats om det svenska militära försvaret skulle kunna användas för ett utökat stöd till *det civila samhället* i fredstid. Vad anser Du om följande tänkbara situationer? Är det ett bra eller dåligt förslag att personer ur Försvarsmakten...

	Mycket bra	Ganska bra	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Saknar uppfattning kan inte svara
hjälp polisen med bevakning av t ex riksdagshus, regeringskansli, ambassader, flygplatser?	☐	☐	☐	☐	☐
hjälp polisen att söka efter brottslingar?	☐	☐	☐	☐	☐
hjälp polisen att hålla ordning vid våldsamma demonstrationer, upplopp och förstörelse?	☐	☐	☐	☐	☐
hjälp polisen genom vapeninsatser vid ett terroristangrepp	☐	☐	☐	☐	☐
hjälp polisen att hålla ordning vid vanliga, ordinära demonstrationer?	☐	☐	☐	☐	☐
hjälp till vid terroristangrepp i <i>andra länder</i> ?	☐	☐	☐	☐	☐

30

Sveriges totalförsvaret består av det militära och civila försvaret tillsammans. Totalförsvaret är utformat för att hantera olika typer av hot och risker, såväl i fred som i krig. Riksdagen har beslutat att totalförsvaret skall kunna:

- 1 ..... bidra till att hantera och förebygga kriser i vår omvärld (t ex delta i internationella fredsfrämjande insatser)
- 2 ..... hävda vår territoriella integritet, dvs freda våra gränser mot illegala intrång (t ex ubåtskränkningar, överflygningar)
- 3 ..... försvara Sverige mot ett väpnat angrepp
- 4 ..... värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld

Vilket av dessa fyra mål anser Du är det *viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren?*

- 1 mål 1
- 2 mål 2
- 3 mål 3
- 4 mål 4
- 5 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

31

Man har föreslagit att värnplikt inte bara skall gälla män utan också kvinnor. Idag är "lumpen" frivillig för kvinnor. Värnplikt för kvinnor skulle innebära att även unga kvinnor kan bli uttagna att genomgå en längre militär grundutbildning. Tycker Du att kvinnlig värnplikt är ett bra eller dåligt förslag?

- 1 bra förslag
- 2 dåligt förslag
- 3 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

32 Nedan framgår frågor som är aktuella i Sverige idag. Hur intresserad är Du av dessa? Ange hur stort Ditt intresse är inom respektive område.

	Mycket bra	Ganska stor	Ganska litet	Mycket litet	Inget alls	Saknar uppfattning/ kan inte svara
arbetsmarknadsfrågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
samarbetet inom EU	☐	☐	☐	☐	☐	☐
skola och utbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar/störningar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
hälsa, sjukvård och omsorg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polis och rättsväsende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sveriges försvar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
energikällor och miljö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sveriges utrikespolitik	☐	☐	☐	☐	☐	☐

33 Många uppgifter som är viktiga för vår krisberedskap och vårt totalförsvar sköts numer såväl av affärsdrivande statliga verk som bolag i näringslivet, t ex elförsörjning och telekommunikationer. Hur tror Du att detta delade ansvar mellan den offentliga sektorn och näringslivet påverkar Sveriges säkerhet?

- 1 säkerheten har ökat
- 2 säkerheten har minskat
- 3 ingen förändring gentemot tidigare
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

34 Nedan framgår några tänkta situationer för det svenska militära försvaret. Hur ställer Du Dig till dem? Är Du i huvudsak positiv eller i huvudsak negativ? *Bedöm situationerna var för sig.*

	I huvudsak positiv	I huvudsak negativ	Kan inte svara
att Sverige övar sina militära förband för internationella insatser <i>tillsammans</i> med andra EU-länder	☐	☐	☐
att svensk och utländsk militär övar <i>tillsammans</i> i Sverige för att kunna medverka <i>tillsammans</i> i FN- och EU-ledda operationer	☐	☐	☐
att militär från <i>andra länder</i> , med svenskt medgivande, övar personal och utprovar materiel på svensk mark	☐	☐	☐

35 Man har föreslagit att Sveriges militära försvar övertar uppgiften från polisen att skydda Sverige mot terrorism. Hur ställer Du Dig till den tanken? Är Du ...

- 1 jag tycker inte att EU skall organisera något gemensamt militärt försvar
- 2 försvaret bör i så fall organiseras i samråd med Nato
- 3 försvaret bör i så fall organiseras oberoende av Nato
- 4 saknar uppfattning/kan inte besvara frågan

Bakgrundsfrågor

B1 Är Du kvinna eller man?

- 1 kvinna
- 2 man

B2 Hur gammal är Du?

- 1 18–24 år
- 2 25–29 år
- 3 30–39 år
- 4 40–49 år
- 5 50–64 år
- 6 65–70 år
- 7 71–74 år

B3 Hur många år har Du gått i skola?

- 1 1–9 år eller mindre
- 2 10–12 år
- 3 13 år eller mer

B4 Hur stor är orten där Du bor?

- 1 storstadsområde
- 2 81 000–200 000 invånare
- 3 21 000–80 000 invånare
- 4 färre än 21 000 invånare

B5 Är Du född i Sverige eller utomlands?

- 1 i Sverige
- 2 utomlands

B6 Är någon av Dina föräldrar född utomlands?

- 1 ja, en av dem
- 2 ja, båda
- 3 nej

B7 Är Du svensk medborgare?

- 1 ja
- 2 nej

B7 Inställningen till svenska försvaret skiljer sig en del åt beroende på vilken politisk uppfattning man har. Vilket av våra politiska partier skulle Du vilja säga att Du mesta sympatiserar med idag?

- 1 centerpartiet
- 2 folkpartiet
- 3 kristdemokraterna
- 4 moderata samlingspartiet
- 5 socialdemokraterna
- 6 vänsterpartiet
- 7 miljöpartiet de gröna
- 8 övrigt parti
- 9 inget (opolitisk)
- 10 vet ej

B8 Är Du i huvudsak *för* eller *mot* det svenska medlemskapet i EU eller har Du ingen bestämd åsikt?

- 1 för svenskt medlemskap i EU
- 2 mot svenskt medlemskap i EU
- 3 ingen åsikt

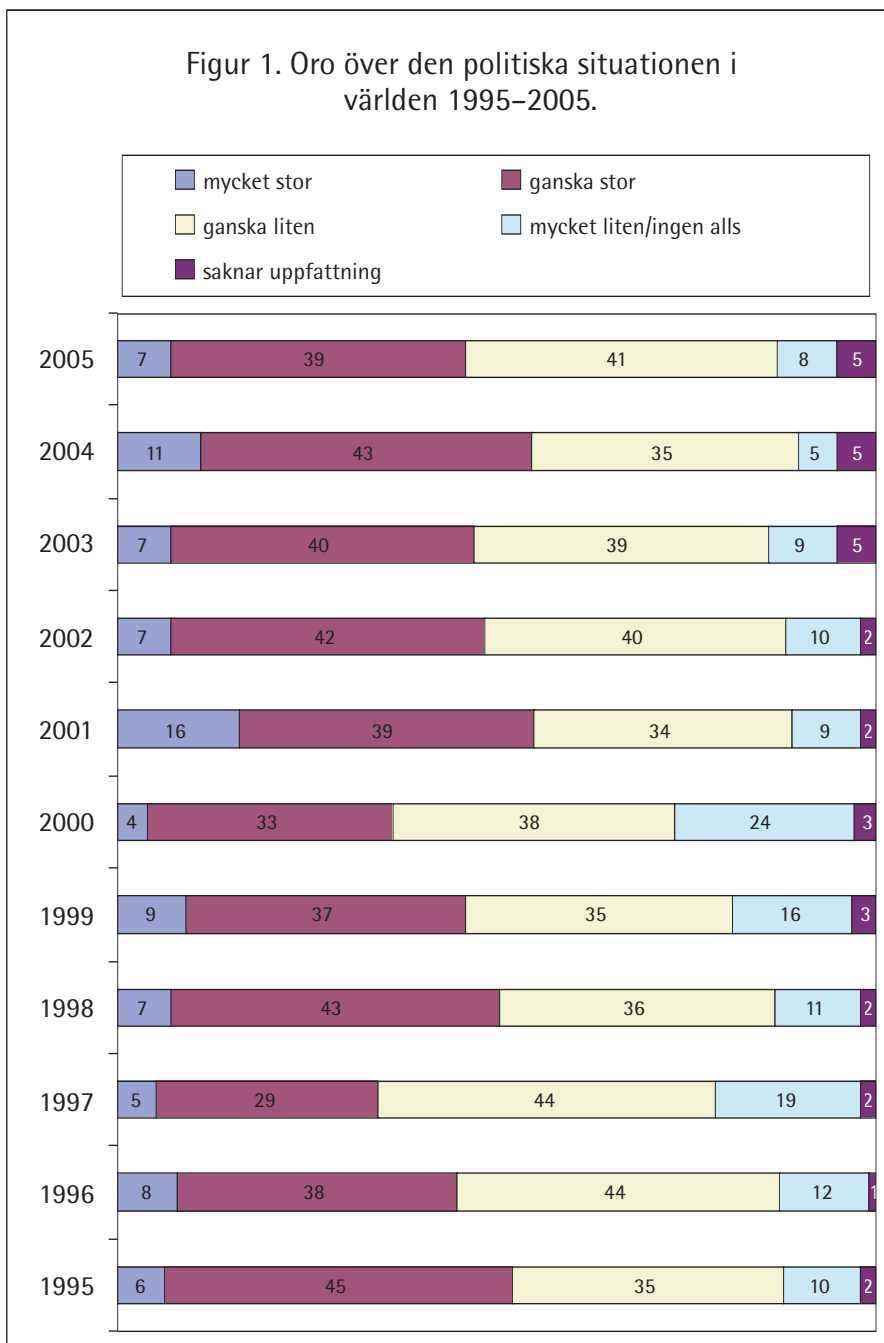
TACK FÖR DIN MEDVERKAN

Undersökningsresultaten kommer att presenteras i form av en publikation och kommer också senare i höst att kunna läsas i pdf-format på myndighetens hemsida med adress www.psyodef.se.

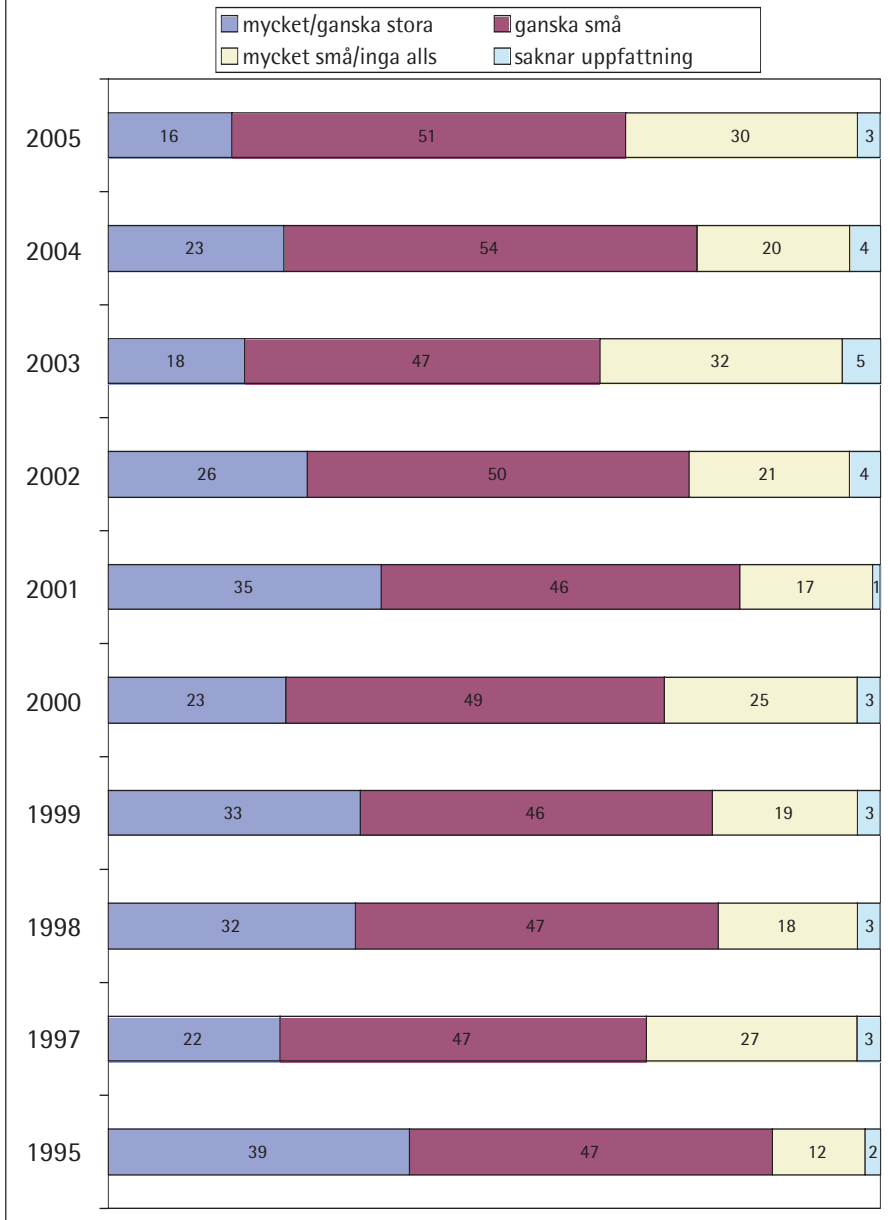

Bilaga 5

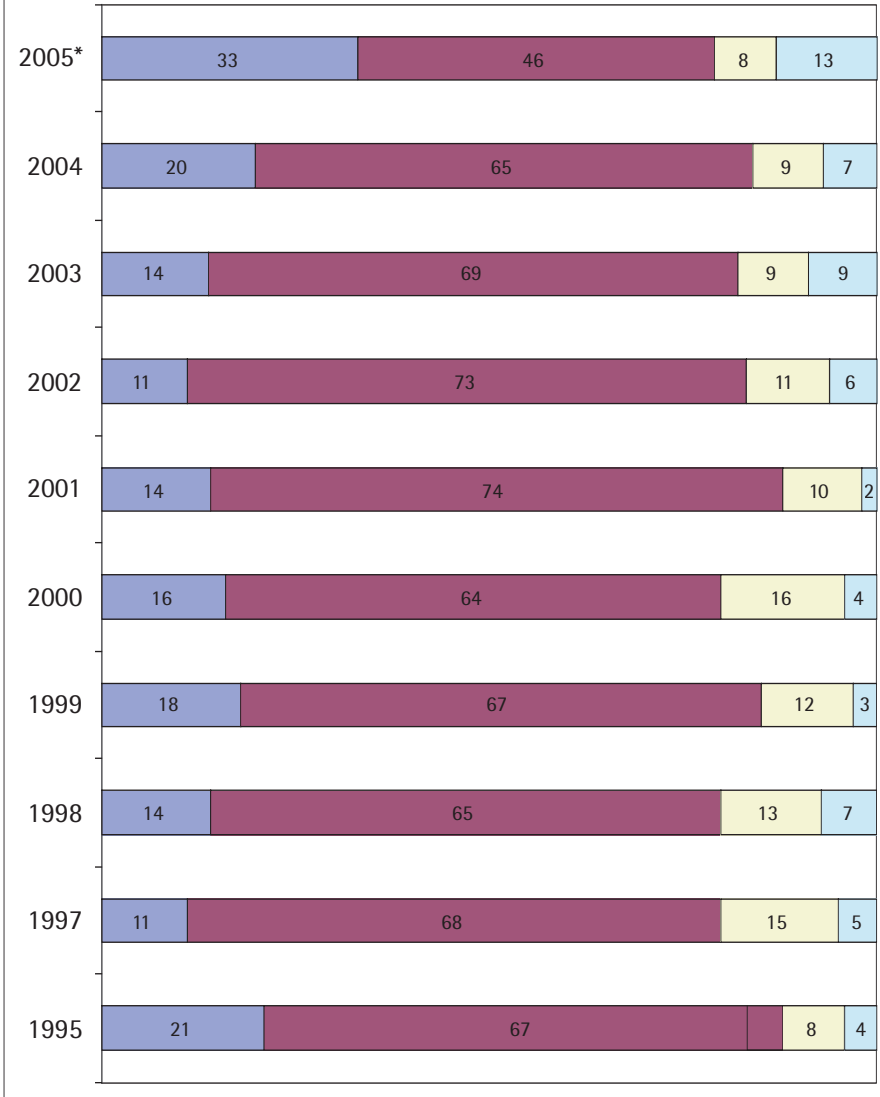
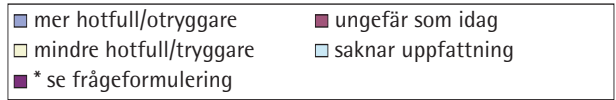
Figurer

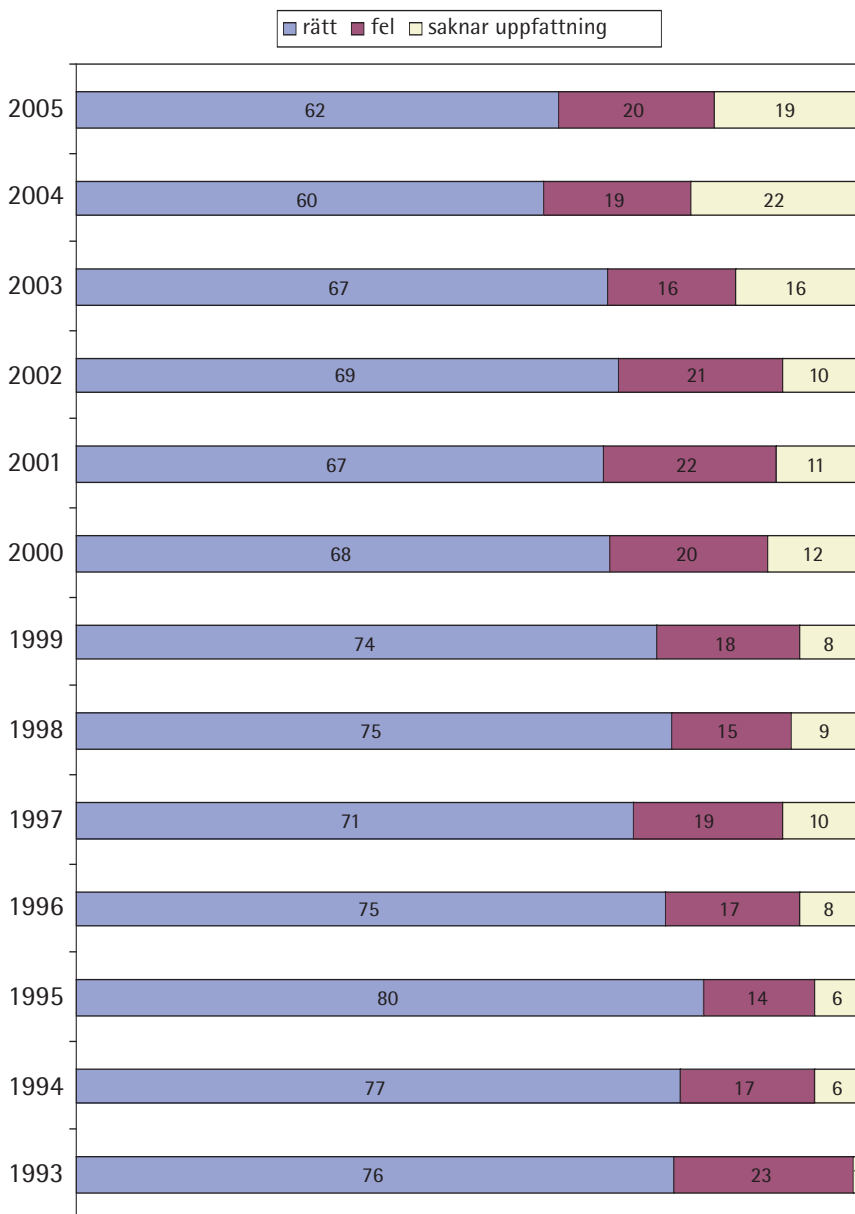
Figur 2. Upplevd risk för storkrig i Europa 1995, 1997–2005.

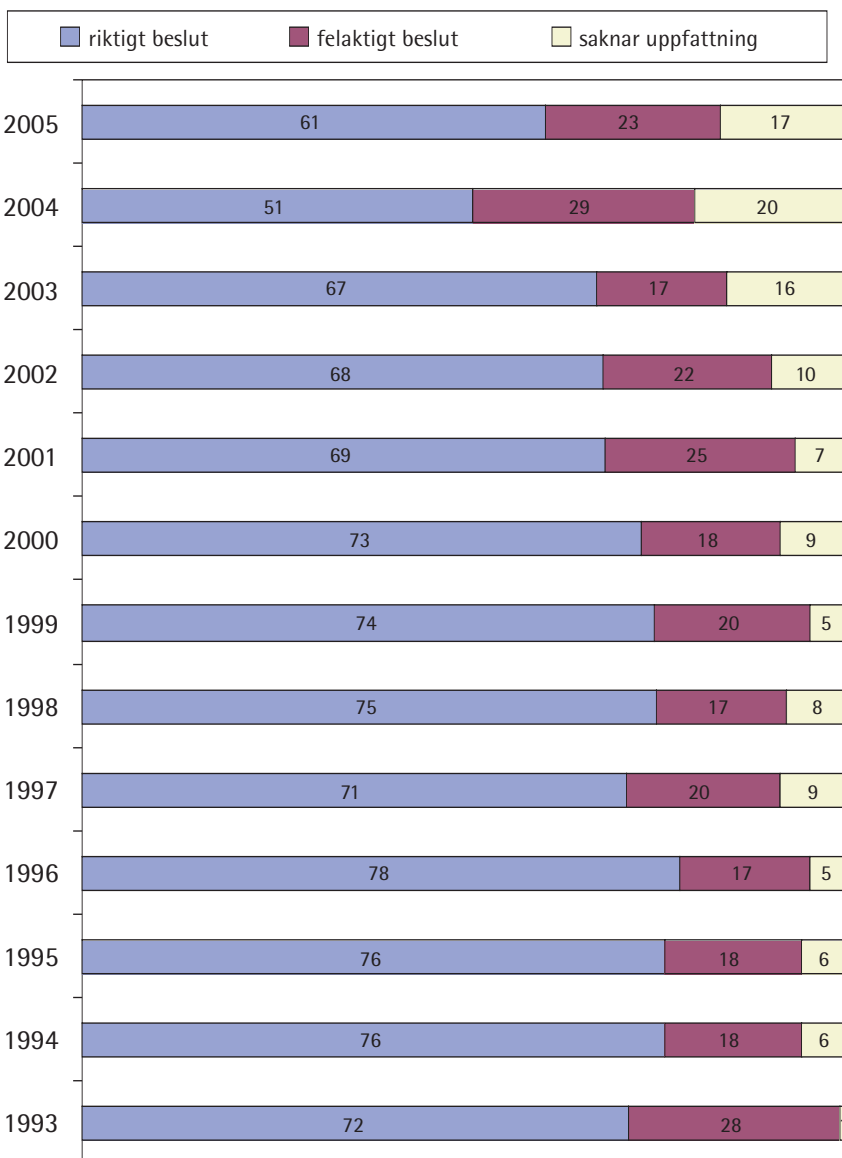
Figur 3. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet 1995, 1997–2005.

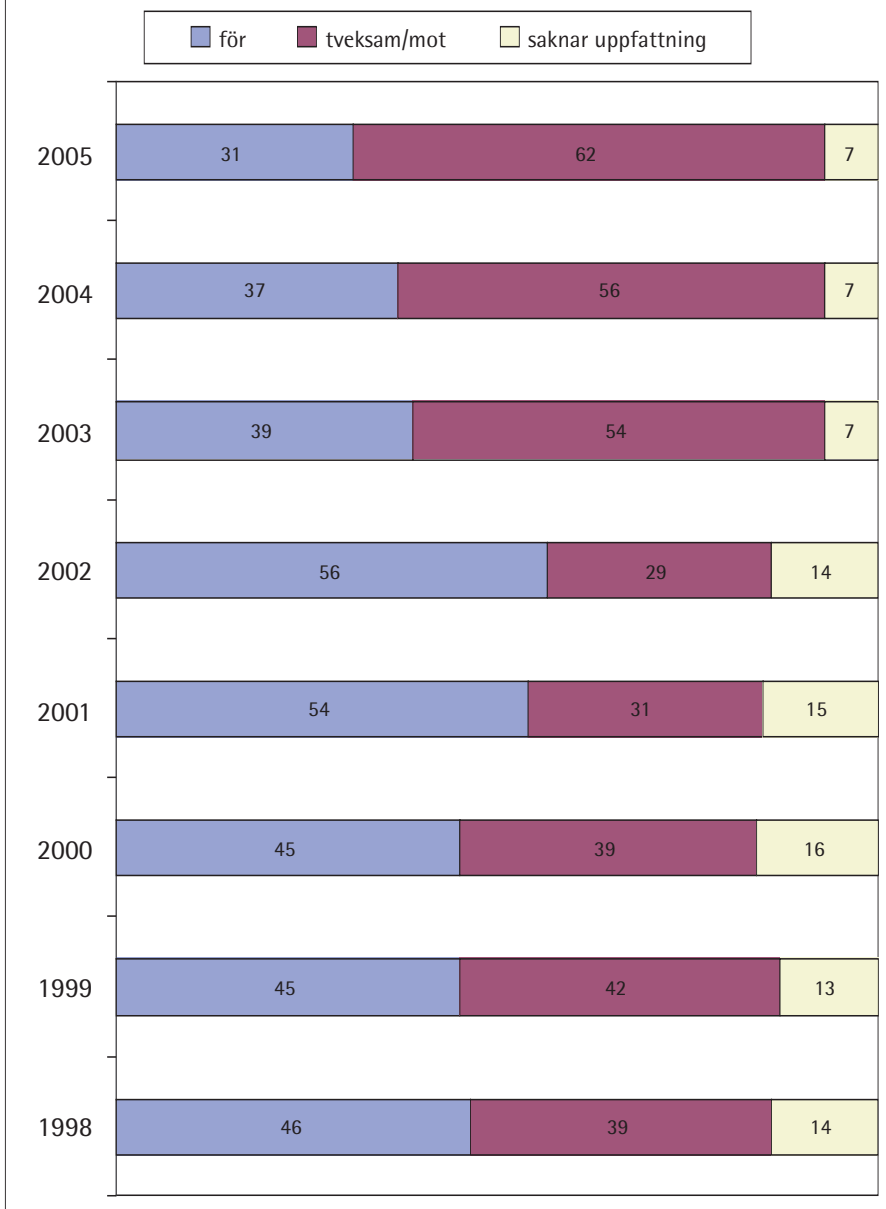
Figur 4. Inställning till FNs fredsframtvigande insatser
1993–2005.

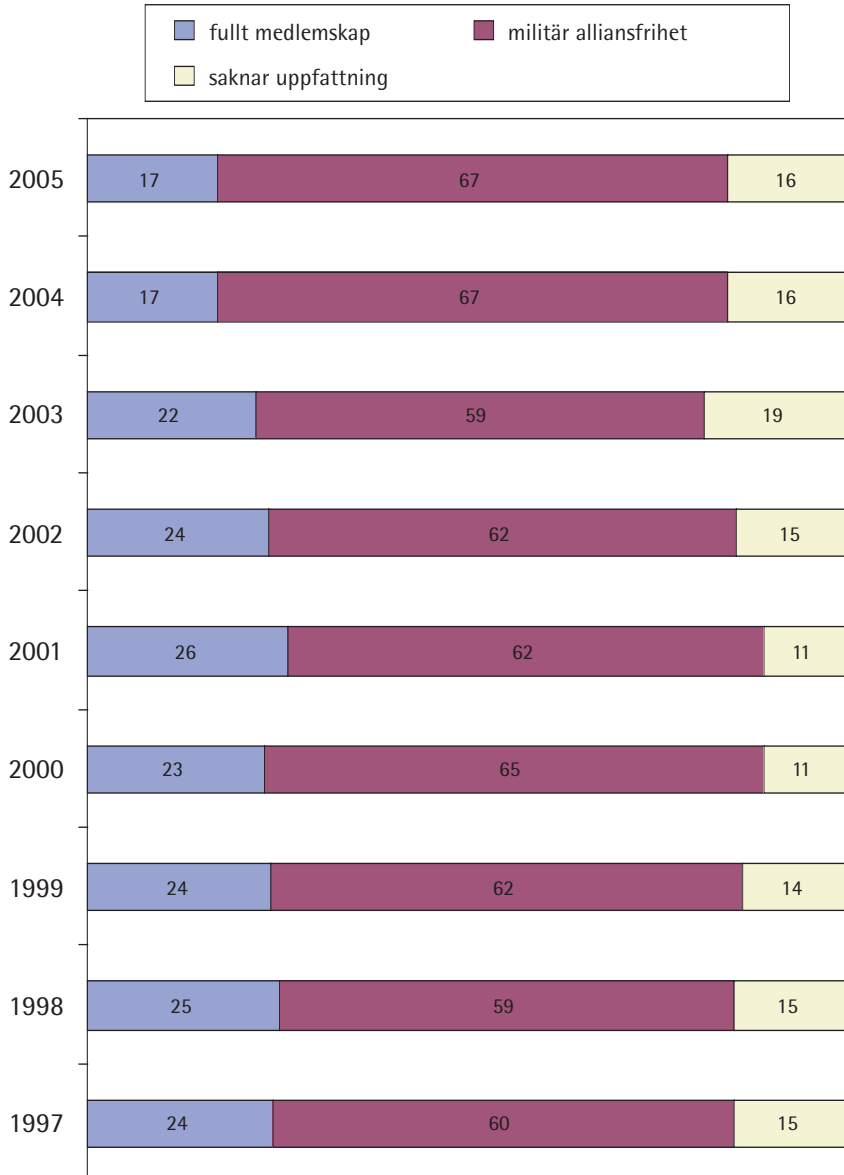
Figur 5. Skall Sverige sända militära förband utomlands på begäran av FN och/eller EU 1993–2005?

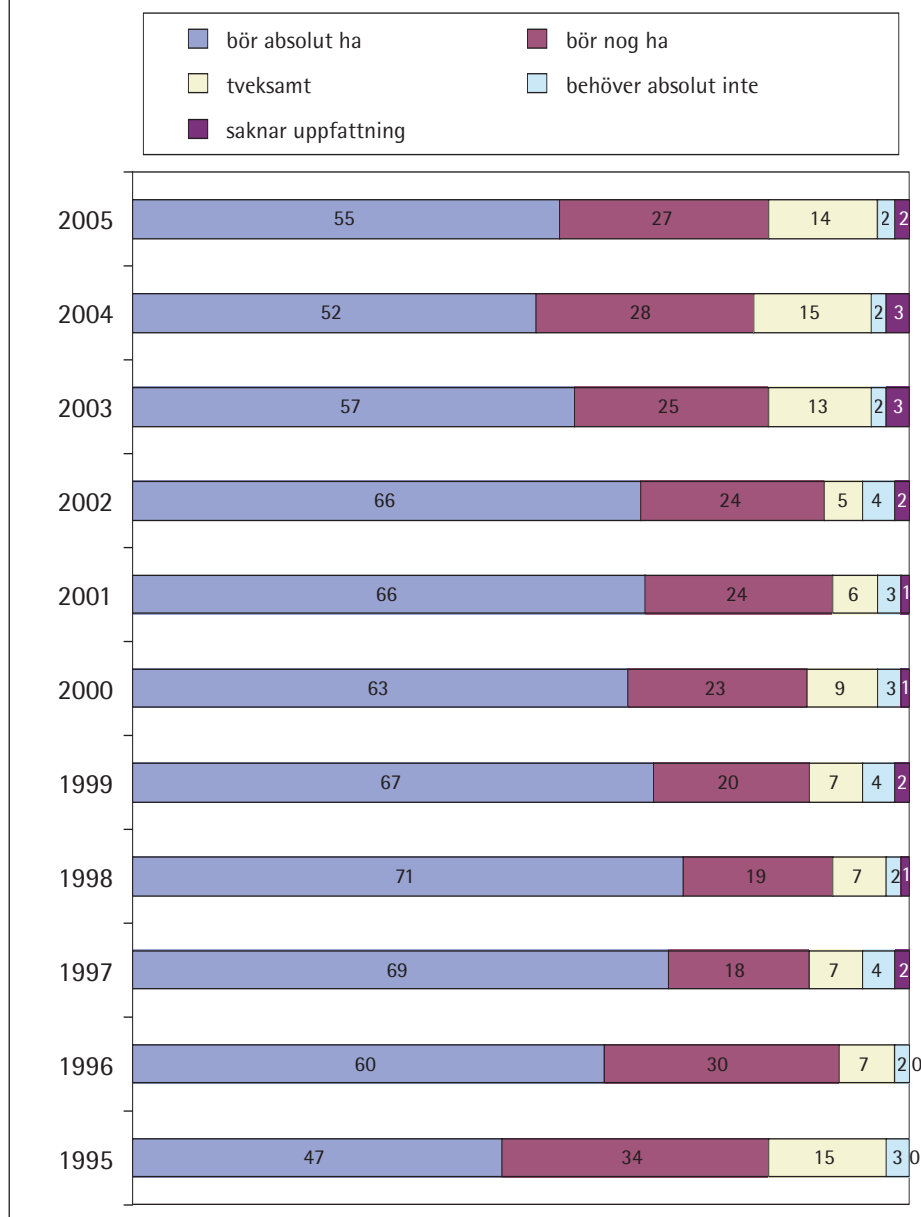
Figur 6. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt EU-försvaret 1998-2005.

Figur 7. Medlemskap i Nato eller fortsatt militär alliansfrihet 1997–2005?

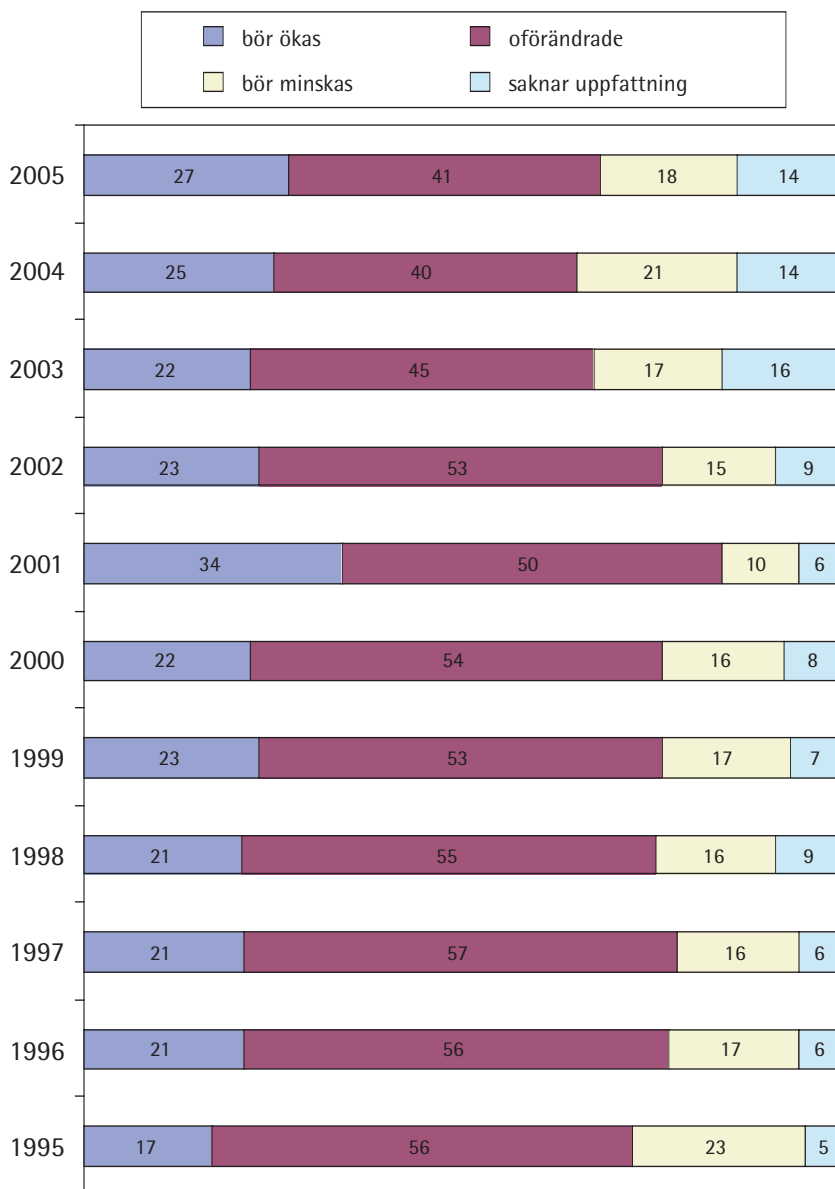

Figur 8. Behöver Sverige ett militärt försvar
1995–2005?

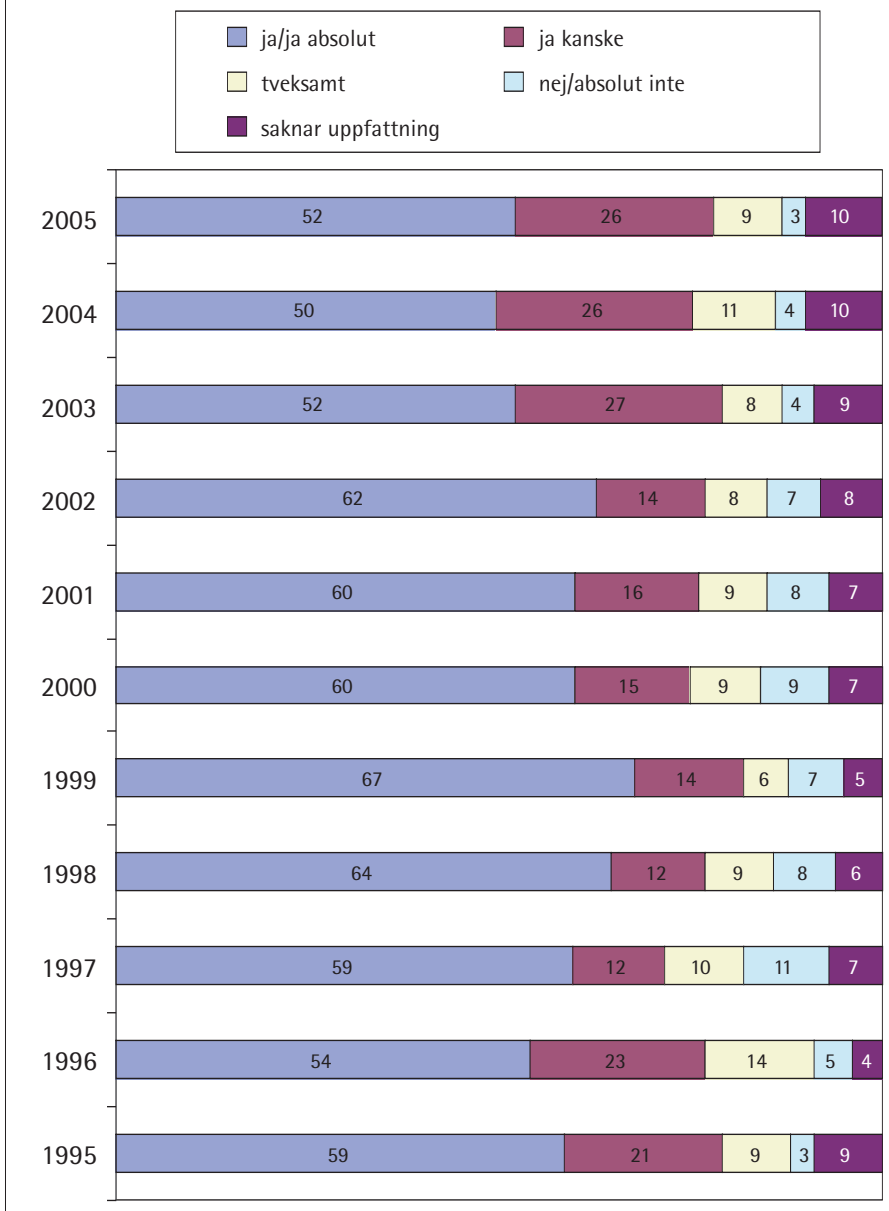

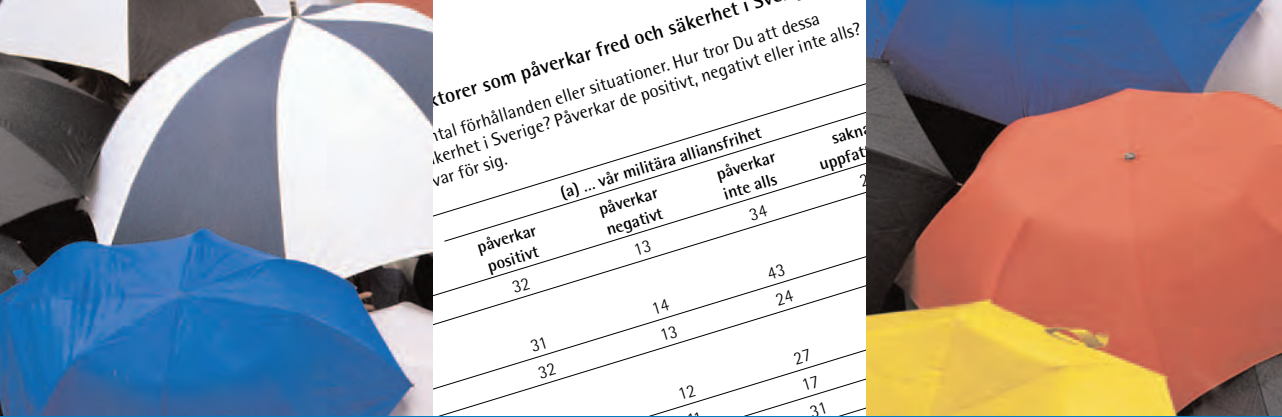

Figur 9. Uppfattning om statens kostnader för det militära försvaret 1995–2005.

Figur 10. "Den allmänna försvarsviljan" –
Inställning till väpnat motstånd vid angrepp 1995–2005.

Faktorer som påverkar fred och säkerhet i Sverige
 antal förhållanden eller situationer. Hur tror Du att dessa
 säkerhet i Sverige? Påverkar de positivt, negativt eller inte alls?
 var för sig.

	(a) ... vår militära alliansfrihet		
påverkar positivt	påverkar negativt	påverkar inte alls	saknar uppfattning
32	13	34	21
31	14	43	12
32	13	24	31
	12	27	17
	11	17	31

Opinion 2005

Sedan 1952 genomför Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF) årligen opinionsundersökningar med syftet att skapa en aktuell bild av allmänhetens syn på samhället, säkerhetspolitiken och försvaret.

For the English version see Summary – Appendix 3.

Opinion 2005 är sammanställd av Göran Stütz, laborator och tidigare forskningschef vid SPF.

SPFs skriftserie 2005:4